

Upravništvo: Ljubljana, Srednja
ulica 6 — Telefon št. 1123, 1124,
1125, 1126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 1392, 1492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2450.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.242, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Srednja ulica 6, Telefon
1123, 1124, 1125, 1126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Fašizem, islam in Vatikan

Mussolinijevo potovanje po Libiji se bliža svojem koncu. Z najnovejšim pridobivanjem islamskega sveta začne fašizem polagoma in z veliko opreznostjo izvajati politiko, ki je bila že pred več leti v programu fašistične stranke. Pri tem ne mislimo le na nekatere znane zunanje manifestacije, kakor so bili na primer še nesistematični poskusi pridobivanja nekaterih arabskih držav, tako Jemena leta 1926 in Ibn Saudove Arabije leta 1932, temveč tudi na nekatera domača utemeljevanja potrebe take politike, kakor so jo priporočali mnogi fašistični kolonialni strokovnjaki.

Že pred leti je zbudila pozornost knjiga »L' Italia Musulmana«, ki jo je izdal Roberto Cantalupo, sedaj Mussolinijev poslanik pri španskem generalu Francu. Cantalupo spada v krog najzgodnjih Mussolinijevih kolonialnih sodelavcev, zato je njegova knjiga že leta 1928, ko je izšla, presenetila zaradi napovedi »muslimanske« orientacije v italijanski kolonialni politiki. Tedaj je Italija štela komaj okoli dva milijona muslimanov, od katerih jih je 625.000 prebivalo v Libiji, nekaj nad en milijon v Somaliji in okoli 350.000 v Eritreji. Z osvojitvijo Abesinije se je danes temu številu pridružil še okrog tri milijone tamkajšnjih muslimanov, tako da je danes pod italijansko oblastjo nad pet milijonov pripadnikov islama.

Očitno je predvsem ta okoliščina napeljala sedaj Mussolinijevo Italijo, da se loti praktičnega izvajanja muslimanske politike v znamenju Cantalupovih smernic iz leta 1928, katerih ozadje je bila neprikrita težnja po osvajanju vpliva v sosednem Egiptu, kamor so bili že od nekdaj obrnjeni pogledi Rima. Seveda so se vsemu temu pridružili danes še drugi zunanje-politični računi, ki v znatni meri posegajo tudi v kolonialna področja drugih kolonialnih sil.

Teren za islamsko orientacijo italijanske politike v afriškem področju je že pred Mussolinijem pripravil abesinski podkralj Graziani, oni isti Graziani, ki pri muslimanskih Senusih v Libiji ni zapustil najboljše spomina. Njegove nekdanje napake v Libiji naj bi sedaj zakril Mussolini, Grazianiju pa je kot muslimanska domena ostala Abesinija, v katere prestolici je že v avgusta lanskega leta govoril o »muslimanski Italiji« v Cantalupovem smislu in obljubil muslimanskim poglavarjem italijansko prijateljstvo in zaščito. On je prvi namignil na Harrar kot »središče muslimanskega sveta v italijanski vzhodni Afriki«, on je napovedal zidanje mošej in muslimanskih učilnic in on je končno organiziral romanje »fašističnih« muslimanov v Meko. Njegove so tudi besede o »italijanskem mostu med vzhodom in zapadom«, kakor je o njem pisal že navedeni Cantalupo, ko Abesinija še ni bila del italijanske države.

Ta most želi sedaj dograditi Mussolini s svojim obiskom v Libiji. Po spretno aranžiranih sprejemih na vseh večjih stopnjah to italijanske kolonije se zdi, da je vsaj v tem predelu uspel. Njegovi kratki, a nadvse premišljeni nagovori in odgovori na nagovore muslimanskih poglavarjev potrjujejo, da je fašizem zares stopil v obdobje pospešene, aktivne muslimanske politike. Naklonjenost, ki jo kaže do muslimanskih domačinov, ni več samo beseda. Zadnji zvezek fašistične zunanje-politične revije »Relazioni Internazionali« objavlja niz zanimivih olajšav, ki jih je fašizem naklonil kolonialnim muslimanom. Da bi bila za vselej zabrisana nesrečna preteklost, ko je bilo na tisoče muslimanskih Senusov pomorjenih, še več pa zaprtih zaradi »političnega sovražstva do Italije«, je libijski guverner Balbo izdal te dni dekret, s katerim pušča na svobodo vse politične zločince, ki so se upirali italijanski nadoblasti. 270 uglednih muslimanov je bilo na ta način amnestiranih, vrnjena pa so jim bila tudi konfiscirana premoženja. V Mussolinijevem imenu otvarja Balbo muslimanske mošeje in učilnice, Mussolini sam pa deli darove itd.

Vse to se seveda vrši z določenim namenom. Manifestacije italijansko-muslimanskega prijateljstva v Libiji in Abesiniji naj bi odmevale po širnem muslimanskem svetu, ki se razteza na stiku treh kontinentov in šteje okoli 400 milijonov duš. V izjavah egiptskim novinarjem je Mussolini ta namen prikril z izredno miroljubnimi izjavami, v katerih je opozoril, da je Libija sicer važna strateška postojanka za Italijo, da pa je po mednarodnih pogodbah na vse strani definitivno zaključena: proti vzhodu z italijansko-egiptsko pogodbo iz leta 1925, proti zapadu z italijansko-francosko konvencijo iz leta 1919, proti jugu pa z znanim rimskim sporazumom z Lavalom z dne 7. januarja 1935. Prenos italijanskega zunanje-političnega ravnotežja proti jugu, do katerega je prišlo z zavzetjem Abesinije samo po sebi, prihaja z muslimansko politiko vendarle do

NOV VETER Z DUNAJA

Avstrijski kancelar v Budimpešti — Avstrija za tesnejše sodelovanje z zapadnimi demokratičnimi državami in Malo antanto

Dunaj, 18. marca. br. Zvezni kancelar dr. Schuschnigg je danes odpotoval v Budimpešto, kamor je prispel ob 14.30. Na letališču so ga pričakovali predsednik vlade dr. Darányi, zunanji minister Kánya in osebe avstrijskega poslanstva. Z letališča se je odpeljal Schuschnigg na avstrijsko poslanstvo, nato pa se je takoj podal v ministrsko predsedstvo, kjer je imel dve uri trajajoč razgovor z Darányijem in Kányo. Zvečer se je sestal tudi z grofom Bethlenom, voditeljem krščansko-socialne zajednice grofom Zichyjem, voditeljem stranke malih posestnikov dr. Eckhardtom, jutri dopoldne pa bo sprejel v audienci pri regentu Horthyju.

Za preorientacijo avstrijske politike

Avstrijski tisk se zaenkrat vzdržuje vsakega komentarja, pač pa v političnih krogih živahno komentirajo izjave, ki so bile v zvezi s tem potovanjem in bodočo avstrijsko zunanjo politiko podane zadnje dni. Posebno živahno razpravljajo o budimpeštanskih razgovorih v desničarskih, krščansko-socialnih in socialno-demokratičnih krogih. Socialni demokrati se vedno bolj približujejo levemu krilu desničarskih skupin, ki se zavzemajo za preorientacijo avstrijske zunanje politike in za zblizanje z zapadnimi vlesilami. Na celu tega pokreta je dunajski župan dr. Schmitz, njemu ob strani pa vodja levega krila krščanskih socialcev Kunschak. Posebno aktiven je v tej skupini tudi bivši

finančni minister, sedanjí badenski župan dr. Kolmann, prav tako pa se zavzema za to akcijo tudi vodja avstrijskih kmetov, nižjeavstrijski deželni glavar Reither. Gre za združitev vseh onih demokratično usmerjenih skupin, ki niso nikdar odobravale avtoritativnega režima v Avstriji ter so tudi nasprotovale italijanski in nemški orientaciji Avstrije. Te skupine so že poprej zagovarjale tesnejše sodelovanje z zapadnimi demokratičnimi državami ter sporazum s sosedi, zlasti z državami Male antante. Taká politika bi seveda pomenila tudi zlom očišča Rim-Berlin, ki že sedaj v Avstriji nima pristašev. Razen tega so v teh krogih mnenja, da bi se mogla demokratična Avstrija mnogo hitreje in lažje sporazumeti s Prago in preko nje z Malo antanto, a pozneje tudi s Francijo in Anglijo.

Schuschnigg za demokratično ureditev države?

Kar se tiče Madžarske, sodijo, da Darányijeva vlada takí preusmeritvi ne bi nasprotovala, čeravno je treba računati s tem, da se bodo temu upirale desničarske skupine, ki zadnje časa razvijajo na Madžarskem žilavo propagando, ker očividno že čutijo, da se pripravljajo velike spremembe. V demokratično usmerjenih avstrijskih krogih se zavedajo, da tak preokret ni mogoč preko noči, vendar pa sodijo, da je že sedaj mogoče preusmeriti zunanjo politiko, kateri se bo mogla potem prilagoditi tudi notranja politika. Velika

večina avstrijskega prebivalstva si želi povratek v demokratično ureditev države in bi tak preokret podpirala. Splošno vlada prepričanje, da tudi dr. Schuschnigg ni nasprotnik tega prizadevanja, ker ni bil nikdar zagovornik brezkompromisnega sodelovanja z Rimom, kakor je bil pokojni dr. Dollfuss, ki je samo v Rimu videl zaščito svojega režima. Dr. Schuschnigg se tudi prav nič ne navdušuje za sporazum z Berlinom, kakor ga želi Rim. To se je zlasti jasno pokazalo o priliki nedavnega poseta nemškega zunanjega ministra Neuratha. Sprito takega položaja pripisujejo Schuschniggovim razgovorom v Budimpešti veliko važnost. Čeravno ni pričakovati nikakih presentljivih dogovorov, pomenijo ti razgovori vendarle začetek akcije, ki naj likvidira avtoritativni režim in uvede v Avstriji zopet demokracijo in sodelovanje z demokratičnimi državami.

Madžarski glas o Schuschniggovem obisku

Budimpešta 18. marca. b. Diplomatski sodružnik madžarske uradne poročevalske agencije piše v svojem komentarju o obisku avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga v Budimpešti, da ga je madžarski narod z vso iskrenostjo pozdravil, ker se zdi, da bo le še bolj pripomogel k poglobitvi in utrditvi politike rimskih protokolov. Njih bistvo je v tem, da niso naperjeni proti nikomur. Od te osnovne linije se niti Avstrija niti Madžarska nista v zadnjem času niti za las oddaljile.

Seja narodne skupščine

Sprejem zakona o pooblaščenih inženjerjih

Beograd, 18. marca. p. Narodna skupščina je danes zaključila razpravo o novem inženjskem zakonu, ki je bil sprejet s 174 proti 4 glasovom.

Seja se je pričela nekoliko po 10. uri. Narodna skupščina je bila obveščena, da je narodni poslanec Jovan Zdravković vložil dve interpelaciji. V prvi zahteva od vlade podporo za kmečko prebivalstvo v spodnjem Pomoravlju zaradi poplavl, ki so povzročile veliko škodo v drugi pa je vprašal notranjega ministra, kaj namerava ukretni napram sreskemu načelniku v Bosanski Petrovac zaradi dogodkov, ki so se pripetili 3. marca v podjetju Dobrin-Drvnar. Ministra dr. Kožul in dr. Korosec sta pristala na nujnost obeh interpelacij. Dr. Korosec je se izjavil: Da bo javnost pomirjena, izjavljam, da sem poslal v Bosanski Petrovac svojega odposlanca banskega inpektorja, z nalogo, da preišče dogodek, ki se je tam pripetil. Moj odposlanec se je proprijal da zadene krivda deloma tudi sreskega načelnika. Zato sem sreskega načelnika premeštil iz Bosanskega Petrovca in odredil proti njemu disciplinsko postopanje.

Narodna skupščina je bila nadalje med drugim obveščena o tem, da je bil predsedstvu predložen načrt zakona o nadzorih in njihovih pomočnikih. Sklenjeno je bilo, da se bo takoj po zaključitvi debate o inženjskem zakonu izvolil poseben odbor, ki naj prouči predloženi zakonski načrt.

K razpravi o inženjskem zakonu so se danes odzvali narodni poslanci inž. Franjo Zupančič, inž. Franjo Horvat, Voja Lazjić, inž. Borivoj Đurić in inž. Nikola Kabalin. Vsi, razen Voje Lazjića so poudarjali, da je novi zakon vsekakor velikega pomena za inženjsko stroko, kakor tudi za inženjske organizacije. Voja Lazjić pa je poudaril, da bo glasoval proti načrtu zakona in načelnemu razlogu, ker ne zaupa sedanjim vladim. V ostalem zakon favorizira žene, česar bi ne smel, ker se s forsiranjem žensk spravlja v nevarnost naša kmečka država. Pri glasovanju se je 174 narodnih poslancev izreklo za predloženi zakonski načrt štirje pa so glasovali proti.

Seja je bila potem zaključena. Na jutrišnji seji pridejo v razpravo nekatere konvencije.

Razdejanje v Madridu

Povzročeno škodo cenijo na več milijard — Nad tisoč poslopij poškodovanih

Madrid, 18. marca. br. Madridski obrambni odbor je danes objavil poročilo, v katerem opisuje razdejanje, ki ga je v prestolnici povzročilo topniško obstreljevanje in letalsko bombardiranje. Po tej statistiki je popolnoma razdejanih nad 1000 poslopij, med njimi mnogo cerkev, šol, otroških domov, bolnic in drugih ustanov. Pri bombardiranju je bilo 1.300 oseb ubitih, 3.800 pa ranjenih. Škoda znaša več milijard in je delno nenadomestljiva, ker so uničene dragocene umetnine.

Davi je eksplodiralo več bomb pred kliniko v univerzitetni naselbini. Vlade čete so prešle iz svojih jarkov v napad in se jim je posrečilo zavzeti več utrjenih postojank. Na fronti okoli Guadajare so republikanska letala dopoldne obstreljevala sovrane postojanke.

Vlade čete, ki so zavzele vas Trihueque, so v neki kleti zajele italijanskega majorja, preoblečenega v španskega kmeta. Major je pri tem uničil vse svoje izkaznice, da bi ne mogli določiti njegove

svoje prve večje zunanje manifestacije.

Vprašanje je, ali se fašizem s to svojjo muslimansko usmeritvijo ne oddaljuje morda od Vatikana, s katerim sta doslej tesno sodelovala tudi v sami Abesiniji. Tak zaključek bi bil nedvomno pretiran. Vatikan je v političnem pogledu stal doslej zvesto v službi Mussolinijevega »rimljanstva«. Mussolini je to dejstvo kot realen politik vedno visoko cenil. Malo je zato verjetno, da bi se zaradi najnovejše muslimanske linije odrekel sodelovanju Vatikana. Igral bo pač na obe violini hkratu, kakor to prepričevalno dokazuje njegovo postopanje v Abesiniji, kjer je Graziani proglasil provincialni Harar za središče italijanskih muslimanov, zato pa ostane glavno mesto vzhodne Afrike Adis Abeba še naprej katoliška prestolnica s katoliškimi šolami, katoliškimi cerkvami in koptskimi menihi. Čez čas se morda tudi v tej dvojni muziki utegnejo pojaviti neubranosti, toda fašizem za sedaj na to še ne misli.

identitete. Koščke raztrganih papirjev so vendarle našli in jih izročili oblastem. V okolici te vasi je mnogo Italijanov, ki so se izgubili in se skušajo rešiti pred ujetništvom. Vlade čete so doslej ujele približno 300 Italijanov.

Republikansko vojno poročilo

Odbor za obrambo Madrida pravi v svojem komunikatu: V zvezi s slabim vremenu, ki je oviralo normalne operacije, so izvršile republikanske čete na fronti pri Guadajari nove napade s podporo motoriziranih oddelkov ter zavzele vasi Moromanchel, Pajaez, Solamios, Olmedod, Torre del Buego ter višnje pri Brihuegi. Napade uporniških čet proti postojankam pri Comorati in Tajuni so republikanci zavrnili.

Boji na severu

Bilbao, 18. marca. AA. Odbor za obrambo baskijskih pokrajin pravi v svojem današnjem komunikatu, da je sovrano topništvo obstreljevalo republikanske postojanke v odseku Eiharu. Republikansko topništvo je posebno uspešno delovalo okoli Vergare. Na drugih frontah ni bilo posebnih dogodkov.

Mussolini v Tripolisu

Tripolis, 18. marca. br. Mussolini si je včeraj in danes ogledal razne naprave in ustanove v Tripolisu in okolici. Pred mesojo ga je pozdravil kadi, ki se je v imenu 400 milijonov muslimanov zahvalil Mussoliniju in Italiji za skrb, ki jo izkazujeja islamskemu svetu, ki vidi v Italiji svojega najboljšega zaščitnika. Muslimani se hočejo še bolj kakor doslej okleniti Rima, ki je bil vedno dobra mati vsem svojim otrokom. Pred sinagogo je pozdravil Mussolinija tripolitski vrhovni rabin, ki je izrazil hvaležnost Židov, katerim je bila Italija vedno zaščitnica, in ki tudi sedaj, ko jih preganjajo po vsem svetu, najdejo v fašističnem Rimu svoje najvarnejše zatočišče. Zvečer je maršal Balbo priredil na vrtu vladne palače velik sprejem, ki se ga je udeležilo poleg italijanskih odličnikov tudi mnogo domačinov, zlasti muslimanskih pravkov. Pri tej priliki je Mussolini poklonil za muslimanske ustanove 200.000 lir.

Dogodki v Parizu

brez političnih posledic

Poldnevna splošna protestna stavka delavstva — Začasna prepoved vseh zborovanj

Pariz, 18. marca. br. Razburjenje, ki so ga izzvali krvavi dogodki v predmestju Clichy, se še ni poleglo, vendar se že lahko reče, da ti dogodki ne bodo imeli večjih političnih posledic. Vlada je snoči nad dve uri razpravljala o teh dogodkih in je zaenkrat izdala samo odlok, s katerim prepoveduje do nadaljnjega vsa zborovanja socialne stranke (ognjeni križarji) in klerikalne ljudske stranke. Obenem je vlada izdala poziv vsemu delavstvu, naj ohrani mirno kri in naj počaka na izid uradne preiskave, ki je v teku.

Splošna delavska zveza pa ni čakala na sklepe vlade, marveč je snoči izdala poziv delavstvu v Parizu in okolici, naj danes dopoldne v znak protesta izvede generalno stavko. Stavka naj bi bila protest proti izzivanju fašistov in manifestacija volje delavstva, da z vsemi sredstvi prepreči vsako akcijo fašistov. Proglas izrečno naglašja, da stavka ni naperjena proti vladi.

Stavka je bila danes dopoldne izvedena zelo disciplinirano. Sodelovalo je nad dva milijona delavcev. Od 8. do 13. so ustavili delo v vseh tovarnah, podjetjih, veletrgovinah in bankah ter prometnih ustanovah. Le v javnih podjetjih, kakor vodovod, plinarna, elektrarne in slično je bilo delo normalno. Incidentov ni bilo nikjer.

Razgovor Thorez-Blum

Vodstvo ljudske fronte je imelo snoči in danes dopoldne posvetovanje, na katerem so razpravljali o položaju. Radikalni socialisti so ob podpori vseh ostalih levičarskih skupin z izjemo komunistov odločno zahtevali, naj vlada razčisti račune s komunisti, ki izživajo vedno znova nered in očitno rovarijo proti vladi. Predsednik vlade Blum je imel nato dolg razgovor s glavnim tajnikom komunistične stranke Thorezom ter je zahteval od njega jamstvo, da bodo komunisti spoštovali politično premirje, ki je bilo dogovorjeno med vsemi strankami in ki naj traja od velike doči do konca svetovne razstave. Popoldne se je ponovno sestalo vodstvo ljudske fronte. Pri tej priliki je notranji minister Dormoy poročal o preiskavi. Ugotovil je, da so organi javne varnosti postopali docela pravilno in da so uporabili orožje v upravičeni samobrambi. Ponovno je apeliral na vse stranke ljudske fronte, naj za prihodnje dni ne prirejajo nikakih zborovanj, da se duhovno pomirijo. Za nocoj napovedano protestno zborovanje komunistov je bilo odpovedano.

Žrtve izgredev v Clichyju

Po uradnem poročilu so nemiri v Clichyju zahtevali naslednje žrtve: na strani de-

Dunajski župan o restavraciji

Dunaj, 18. marca. b. V okviru velike propagandne kampanje, ki jo vodi avstrijska domovinska fronta, je govoril tudi dunajski župan Schmitz, ki je del svojega govora posvetil prečim političnim vprašanjem. Dotaknil se je v tej zvezi tudi restavracijskega vprašanja in izjavil ob velikem navdušenju zbranih zborovalcev pristašev domovinske fronte: Ako bo avstrijski narod želel zopetno vzpostavitev monarhije, bo to pač dosegel. Tega vprašanja ne more urediti niti diktat od znotraj, še manj kak diktat od zunaj. Restavracija je izrazito notranje avstrijsko vprašanje, v katerem se ne bomo pustili vplivati od nobenega, tudi nam je znano, da se zanj zanimajo tudi druge države.

Vpliv angleške diplomacije

Berlin, 18. marca. o. Nemški tisk posveča Schuschniggovemu potovanju v Budimpešto veliko pozornost. Listi naglašajo, da bi bilo to potovanje v normalnih prilikah brez večjega pomena, toda v sedanjih razmerah ima posebno važnost za nadaljnji razvoj odnosa v srednji Evropi. »Völkischer Beobachter« in »Berliner Tageblatt« vidita v Schuschniggovem potovanju vmešavanje tujih sil v zadeve Podunavja in pripisujeta iniciativo za spremembo avstrijske politike angleški diplomaciji, ki hoče na ta način oslabil vpliv Nemčije v Srednji Evropi in zlomiti os Rim-Berlin. Dokaz za to vidita v dejstvu, da bo po povratku dr. Schuschnigga iz Budimpešte odpotoval avstrijski državni podčastnik za zunanje zadeve dr. Schmidt v Pariz in London, dočim je Schuschniggovo potovanje v Rim znova odloženo za nedoločen čas.

monstrantov 5 mrtvih, 47 hudo in nad 200 lažje ranjenih, na strani varnostnih organov pa 7 hudo in 235 lažje ranjenih. Izmed več sto aretiranih jih je bilo 20 pridržanih v zaporu, ker so pri njih našli orožje. Med aretiranimi je tudi en inozemec.

Desničarske skupine so na današnjem posvetovanju sklenile, da bodo umeknile vse v parlamentu najavljene interpelacije, ker smatrajo te dogodke za medsebojno obračunavanje v vrstah ljudske fronte. Če bi desničarske stranke v sedanjem trenutku intervenirale, bi s tem le okrepile razpadajočo večino ljudske fronte, ki kaže po njihovem mnenju resne znake razpada.

Tudi listi pišejo danes že bolj pomirljivo. Levičarski listi zahtevajo slej ko prej odločne ukrepe proti »ognjenim križarjem«, desničarski listi pa obžalujejo dogodke, ki morejo nepovoljno vplivati na razvoj obiska svetovne razstave.

Delegacije levice pri predsedniku vlade

Pariz, 18. marca. w. Popoldne je min. predsednik Blum v navzočnosti notranjega ministra sprejel deputacijo levičarske delegacije, ki mu je poročala o večerajšnjih posvetovanjih poslovnega odbora strank ljudske fronte.

Poslanec Frossard je izjavil po tem sestanku, da so predvsem razpravljali o dnevnem redu, ki ga morajo v zbornici in v senatu rešiti še pred parlamentarnimi počitnicami. Parlament bo najbrže v torek ali v četrtek odšel na počitnice ter se bo zopet sestel med 15. in 20. aprilom ter bo zasedal nato do svetovne razstave.

Vodja komunistov Duclos je izjavil: Naš razgovor z ministrskim predsednikom je pokazal skupno voljo, da se očuva edinstvo ljudske fronte. Komunistični člani deputacije so zahtevali, naj se še pred parlamentarnimi počitnicami izvedejo gotove socialne reforme, tako n. pr. ustanovitve rentne blaginje za starejše delavce in zvišanje podpor brezposelnim. Kakor se dozna, je ministrski predsednik odločil na zahtevo z ozirom na stroške in z zvišanjem proračuna, ki bi bilo posledica tega. Na koncu razgovorov je ministrski predsednik izrazil mnenje, da se najbrže ne bo vršila javna razprava v zbornici o zadnjih krvavih dogodkih, ker vladna večina take razprave ne smatra za oportuno.

Novi spopadi

Pariz, 18. marca. w. Na raznih točkah mesta je prišlo danes dopoldne do incidentov. Pri severnem kolodvoru so demonstranti ustavili tovorne vozove in avto-taksije, ki niso sledili stavkovni paroli.

Atentat na de Chambruna

V ljubezni razočarana novinarka je iz maščevanja streljala na bivšega francoskega poslanika v Rimu in ga nevarno ranila

Pariz, 18. marca. br. Snoči je bil na evropskem kolodvoru izvršen atentat na bivšega francoskega poslanika v Rimu de Chambruna. Ko se je poslovil od svoje žene in otrok in je nameraval vstopiti v brzdovlak, s katerim je hotel odpotovati v Bruselj, je pristopila k njemu mlajša ženska in oddala nani tri revolverse strele. Zelenčarji in poljejski stražniki so takoj priskočili in atentatorko prijeti, de Chambrun pa se je zgrudil nezavesten v mlaki krvi. Naglo so ga prepeljali v bolnico, kjer so ga takoj operirali. Ugotovili so, da je zadet od treh krogel, vendar ni ranjen noben važen organ. Kljub temu je stanje de Chambruna zelo resno, ker je izgubil mnogo krvi. Njegova žena je dobila živčni napad in se je prav tako morala spraviti v kliniko.

Pri zaslišanju atentatorke so ugotovili, da gre za francosko novinarko de Fontaine, ki je bila več let v Rimu dopisnica desničarskih francoskih listov. Izpovedala je, da je imela v Rimu ljubavno razmerje z neko visoko politično osebnostjo. O tem je svojo žalostno pripovedovala tudi de Chambrun in ga prosila, naj o tem molči. De Chambrun je kljub temu o tem govoril napram tretjim osebam, zaradi česar smatra, da je on kriv, da se je to ljubzensko razmerje prekinilo. Zato se je hotela maščevati. Atentatorka je hladnokrvno izjavila, da ji je žal, da de Chambruna ni smrtno zadel. Dogodek je izzval v pariški javnosti veliko pozornost. Listi o ozadju te afere ne smejo obžalovati poročati.

Seja senata

Nadaljevanje proračunske razprave — Velik politični govor senatorja dr. Andjelinića

Beograd, 18. marca. p. V senatu se je tu- di danes načelna razprava o novem držav- nem proračunu nadaljevala ves dan. Seja se je pričela kmalu po 9. uri in je trajala do 21., le opoldne je bil kratek presedek. Vodil jo je predsednik dr. Mažuranić.

Senator dr. Grga Andjelinić

Prvi govornik je bil senator dr. Grga Andjelinić (JNS). Poudaril je, da hoče govoriti čim bolj iskreno. Spočetka je ob- širno govoril o jugoslovenstvu in narodnem edinstvu, temelju naše države. Načelo o edinstvu pravi, da so Srbi, Hrvati in Slo- venci en narod. Na tem stališču stoji tudi na- ša najvažnejši zgodovinski dokumenti, zlasti sklep Jugoslovenskega odbora in krfska deklaracija, ki predstavlja nekako magno carto jugoslovenstva. Opozoril pa je tudi na besede pokojnega Supila, ki je dejal, da med Srbi in Hrvati ni plemenskih razlik. Naše na sklepe hrvatskega sabora in Na- rodnege veća. Tudi Radić je govoril o edin- stvu naroda in prav tako tudi Starčević. Starčević je uvel, d a so Srbi, Hrvati in Slo- venci en narod, hrvatski narod. Dejal je celo, da v Srbiji živijo najplemenitejši deli Hrvatov.

Na osnovi narodnega edinstva se je ust- vaila tudi ta država. Ne zadostuje pa samo propagirati načelo, nego je treba tudi de- lati v duhu tega načela in ustvarjati potrebne pogoje za njih realizacijo. Našo državo smo preveč naslonili na teorijo in le malo smo se potrudili, da bi podali tudi stvarne do- kaze o tem, da smo en narod. Treba je de- lati realno, pogledati stvari na dno, spozna- ti in popraviti napake.

Politika Beograda

Politika, ki jo vodi Beograd kot politični center ni bila in ni na mestu. Beograjski politiki so bili vse do zadnjega časa mne- nja, da je Jugoslavija prav za prav le na- daljevanje Srbije. Ko se je ustanovila Ju- goslavija, bi bilo treba voditi enakopravno jugoslovensko politiko, v Beogradu pa se je vodila okosovna politika in njej je treba pripisati velik del krivde za vse politične krize. Ko govorim o Beogradu, ne mislim na center države, nego na tesno okosovno partizanstvo, ki je v njem živele.

Obširno je nato dr. Andjelinić govoril o dveh centrih, ki sta se formirala v dr- žavi. V Beograd je težio vse, kar je bilo pravoslavno, v Zagreb vse rimsko-katoli- ško. Nemogoča politika v Beogradu je naša plodovitila tla na hrvatskem. Politika edin- stva je na terenu doživela poraz. V Beo- gradu pa so s skoro orijentalno indiferentno stjo gledali na vse ono, kar je segalo pre- ko meje vsakega posameznega proračunske- ga leta. Dejstvo je, da so Hrvati reagirali na način, kakor to ni bilo treba. Vendar mora Beograd razumeti, da je glavno mesto Jugoslavije, ki je nastala po volji vseh ple- men.

Usodne pogreške

Vsako ve, da me od politike dr. Mačka loči cel svet. Vprašati se me moram, kako je prišlo do tega, da se sedaj negira vse, kar obstaja v tej državi. Vsekakor je zadr- žanje Hrvatov reakcija na slabo politiko v Beogradu. Novih švic v 20. stoletju ni mo- goče več ustvarjati. A le malo dobre volje je treba, da preprečimo vsaj nesrečo. Prvi pogoj za združjenje je bilo sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev pri upravi dr- žave in pri oblasti. Pri nas pa je bila vsa oblast koncentrirana v Beogradu. Od 25 mi- nistrskih predsednikov je bilo 23 Srbov. V posameznih vladah so Hrvati sicer res so- delovali, toda na državno življenje niso imeli nikakvega posebnega vpliva. V Zagre- bu imamo lepe kulturne prireditve ker se je tam življenje razvijalo normalno. Ju- goslovensko akademijo, vseučilišče, gledališče, ustanove, ki bi morale biti lasti celokupnega naroda. Zagreb se ne sme od tega ničar- šarjati, brez zadostnega nadomestila. Tu- di Zagreb mora imeti ustanove, ki so splošno narodne in splošno državne. V Za- grebu je univerza z raznimi fakultetami. Čemu je treba potemtakem v Beogradu ustanavljati fakultete, ki jih doleži ni bilo tam, a so bile v Zagrebu. V Zagrebu je imelo koncentrirati sodstvo. Zakaj se še ni ustanovila enotna kasačija. Če je že potreb- no, da so v Beogradu koncentrirane vrhovne izvršne oblasti, zakaj ne bi bil n. p. Dr- žavni svet v Zagrebu? Hrvati so privedli s seboj v to državo tudi Primorje in nje- govo morje. Toda na nju nihče ne misli.

Tako se politika edinstva pač ni pravilno razumela. Daleč sem od ideologije pro- fesorja Arandjelovića, ki je obtoževal Hrva- te. Kdor hoče v takih primerih oditi in ob- toževati, mora najmanj 50 odstotkov krivde prevzeti nase. Ne glede na vse to, sem bil in ostanem Jugosloven.

Reševanje hrvatskega vprašanja

Senator Andjelinić je potem govoril o razmerah, zaradi katerih je prišlo do 6. januarja, o politiki šestojanuarskega re- žima o demokraciji in o fašizmu. Pri nas je v resnici nemogoče sleherni resnej- ši pojav fašizma. V fašistično organizirani državi bi postala hrvatsko vprašanje, on- ošno odnos med Hrvatini in Srbi samo še bolj nevarna. Hrvatsko vprašanje je treba smiselno ločiti od obtega demokratskega. Za hrvatsko vprašanje je mogoča rešitev le v sporazumu. V zadnjih dveh letih je bilo že dovolj poskusov, da se doseže tak spo- razum. Poslednji med njimi je bil sestanek gg. dr. Stojadinovića in dr. Mačka v Breži- cah. Nihče ne ve, kaj se je tam dogodilo in govorilo. S tega mesta bom izrazil naj- večje javno priznanje vlad dr. Stojadino- vića, če bo dosegla sporazum s Hrvati. To- da dr. Stojadinovića je dolžan povedati, ali si dejansko želi sporazuma z dr. Mačkom, kaj pod vsem tem razume in kako misli sporazum praznaprav doseči. Menda je naša pravica zahtevati, da nam kaj pove o tem, ker je pač jasno, da se ne moremo zado- voljiti z pripravljanjem atmosfere. Vse- kakor sporazuma z dr. Mačkom se ni.

Dr. Maček kot predsednik vlade

Nas Hrvate, ki smo jugoslovensko orien- tirani, zmerjajo v Zagrebu za plačance Beograda. Toda najresnejši politični dan bo zame oni, ko bom po doseženem spo- razumu videl dr. Mačka kako kot predsednik vlade vodi državno politiko.

V zadnjem času se spet forsira konsti- tuanta. Konstituenta pa bo prišla v pošte,

šele ko bodo rešena vsa druga vprašanja. Poznamo konstituantu, ki se je sestala, ne da bi bila vsa važna vprašanja rešena. To je bila ruska konstituenta, ki jo je razde- ljala revolucija. Vlada še ni izdala obljube, njih političnih zakonov. Zlasti nam je potre- ben nov volilni zakon z občo volilno prav- ico in tajnim glasovanjem. Tudi v zuna- njepolitičnem pogledu vlada ni dosegla onih uspehov, ki bi jih bilo pričakovati že spričo obih mednarodnih razmer.

Govornik vladne skupine

Dr. Otton Frančes (JRZ) se je v prvem delu svojega govora bavil predvsem s proračunom, s likvidacijo kmečkih dolgov in s tujsko-prometnimi vprašanji. Nato je prešel na politično področje in govoril zlasti o hrvatskem vprašanju. Zavzemal se je predvsem za reorganizacijo bano- vinskih uprav, za decentralizacijo držav- ne uprave. Centralizirane naj bi ostale le še vrhovna državna uprava, zunanja za- vede, vojaške, prometne in finančne za- vede skupno s pokojninami, dolgov in in- validskimi podporami. Vsi ostali resori naj bi se omejili na sestavljanje zakonov, njih upravna oblast pa naj bi došla prešla na banovinske samouprave.

Senator Daka Popović

Inž. Daka Popović (JNS) je kritiziral delovanje vlade. Finančni minister bi predvsem ne sme spekulirati z dobro le- tino. Svojega glavnega smotra, uredite hrvatskega vprašanja, vlada se daleč ni dosegla. Dobri vtis, ki ga je napravila ob svojem nastopu, se je razblinil. Hrvat- ski sektor kraljevine Jugoslavije je popol- noma prepustila dr. Mačku. Dopuslila je skrajno popustljivost napram davčnim obveznikom v savski banovini, toč do- segla ni, da bi se Mačkovo srce omešalo, njegove zahteve so likv došla drugačne- ga značaja.

Vse koncesije pa je kronala vlada s tem, da je dopustila vsakomur in ob vsa- ki priliki, da je lahko udari po unitari- stični misli, po narodnem edinstvu ki je osnova naše sedanje ustave. Pod seda- njim režimom se jugoslovenska narodna misel lahko imenuje unitaristična psiho- patologija, perverzna ideologija, kakor je ta izraz rabil ljubljanski »Slovenec« v svojem uvodniku dne 3. januarja t. l. Sploh vlada oslehra z desne na levo in zato nas ne more preprečiti, da lahko od nje pričakujemo kakršnekoli pozitivne reforme v naši državi. Dr. Stojadinović se imenuje unitarista, med tem ko pro- glaša dr. Korčec načelo o treh narodih. Zaman se predsednik vlade trudi, da bi nas prepričal o svoji jugoslovenski poli- tiki. Če njegove besede njegovi najbližji sodelavci dan za dnem z dejanji deman- tirajo in desavnirajo. Ostro je nadalje govoril obojalo postopanje oblasti: z na- prednimi elementi v Sloveniji. Končno je naglasil, da sedanja vlada ni izpolnila svojih obljub v političnem pogledu, v go- spodarskem pogledu pa je prebivalstvu nalozila še ogromna nova bremena. Ta- kvega zadolževanja doslej ni bilo še pod nobeno vlado. Zato bo glasoval proti proračunu.

Naslednji govornik bi moral biti do- poldne še senator Toma Jazabatić, ki ga je predsednik tudi že pozval k besedi. Opozicija pa je protestirala, češ da je že pozna ura in da so gospodje vladni senatorji že umaknili s seje. Predsednik je popustil in sejo prekinil ob 13.20.

Popoldanska seja

Tri ure pozneje se je seja nadaljevala s govorom senatorja Jazabatića, ki mu je sledil senator Svetozar Tomić (Neodvisni klub). Zanj je jasno, da so Hrvati, Srbi in Slovenci en narod. Hrvatskega vpra- šanja ni že od 1. decembra 1918. Da bi se pa rešili vseh razlogov, spričo katerih se ustvarja takozvano hrvatsko vprašanje, je treba pristati na najširše samouprave.

Miljutin Dragović

Nato je govoril senator Miljutin Drago- vić (JNS). Spočetka je govoril o prora- čunu, izrazil je bojazan, da se bo račun finančnega ministra izjalovil. Lani smo imeli dobro leto, vprašanje pa je kakšno bo prihodnja. Vedeti pa je treba, da ljud- stva ne obremenjuje samo država, nego tudi občinske in banovinske samoupravne oblasti. Govoreč o razmerah na vasi, je poudaril, da dandanes ni več trdnih, bo- gatih kmetov, niti imovitih zadružnikov. Že 29 let je politični zastopnik svojega okraja.

Zatem je govoril o delovanju pokojne- ga Pašića, ko je bil zunanji minister. Bil si časi pred vojno ko je Pašić kot zuna- nji minister pozval voditelje opozicije Davidovića in Vojo Veljkovića, naj pregleda data delo in račune zunanje ministra. Nato je govoril prešel na notranjo po- litiko, šestojanuarski proglas je rešil na- rod pred anarhijo. 90 odstotkov vsega ljudstva ga je sprejelo z navdušenjem. Toda izvedba manifesta bi se bila morala poveriti drugim ljudem, ne politikom. Ti so upropastili vso stvar. Po 6. januarju se je skušala ustvariti velika stranka na šestojanuarskem programu. V njej naj bi se zbrali vsi Srbi, Hrvati in Slovenci. Že pri njeni ustanovitvi pa so nastale te- žave zaradi strankarskega sključa po ka- terem se je imela JNS konstituirati. Sle- dila je vlada Boška Jevtića. Morda je bil njen pojav nesreča, morda ne. Nastalo je tudi vprašanje ali naj JNS sodeluje pri Jevtićevih volitvah. Toda grozil je razdor in glavni odbor JNS je izdal parolo, da stranka kot taka ne gre na volitve.

Nadalje je senator Dragović kritiziral delovanje vlade dr. Stojadinovića. JRZ je nastala le zaradi tega, da bi podprla sedanjo vlado. Končno je senator govoril že o občinskih volitvah in o načinu, ka- ko so se izvedle. Naglasil je še, da cenil osebne sposobnosti dr. Stojadinovića, da se pa nada, da bo vsaj ob 12. uri uvidel, da politika JRZ ne bo rodila dobrih sa- dov.

Konec seje

Senator Vaso Glušac je v svojem obšir- nem govoru kritiziral politiko vlade in delo JRZ. Podrobno se je bavil s politiko vlade v dravski banovini. Obširno je na-

to govoril o prihodnjem v Bosni in Hercego- vini in opisal posledice politike, ki jo ta mivoda dr. Spaho in dr. Behman.

Zadnji govornik v današnji debati je bil senator Marko Radulović (JRZ), ki se je bavil s prilikami v Crni gori in izja- vil da bo glasoval za proračun.

Ob 21. je bila seja zaključena. Prora- čunska razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne ob 9. Prvi bo jutri govoril se- nator dr. Albert Kramer. Za njegov go- vor vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje.

Beleške

Sodelovanje bolgarskega in našega zadržištva

Včeraj smo poročali, da je vodstvo naše- ga Glavnega zadržišnega saveza v načelu odobrilo uveljavitev jugoslovensko-bolgar- skega zadržišnega odbora kot vrhovnega foruma za zadržištvo obeh držav. Iz So- fije poročajo, da se ravno ta čas vrši tam zasedanje nacionalnega odbora bolgarskih kmečkih zadrug. Na dnevnem redu je tudi razprava o sodelovanju bolgarskega in ju- goslovenskega zadržištva. Bolgari so že izdelali pravilnik za sodelovanje in ga bodo v najkrajšem času poslali vrhovnim jugoslovenskim zadržišnim organizacijam. Izdelani pravilnik predvideva med drugim tudi skupni izvoz kmečkih pridelkov ju- goslovenskih in bolgarskih zadržišnikov v ino- zemstvo ter skupno politiko tržnih cen.

Izjava poslanika dr. Izidorja Cankarja

Glasiolo argentinskih Slovencev, v Bu- enos Airesu izhajajoči »Slovenski list«, ob- javlja izjavo našega novega argentinske- ga poslanika dr. Izidorja Cankarja. G. po- slanik je med drugim rekel:

»Jugoslovenska državna zajednica mora biti temelj vsega našega političnega mislje- nja in delovanja ker samo v tej zajednici se morejo Srbi, Hrvati in Slovenci popolno- ma izživljati med ostalimi narodi. Kdor drugače misli, je sanjar in ne zna misliti politično. Ako ne bi bilo Jugoslavije, bi Slovenci še dalje živeli življenje zaslužne- nega naroda. Hrvatska bi bila okrnjena na vseh straneh in bi bila predmet tuje poli- tične in gospodarske eksploatacije. Srbija bi bila brez Jugoslavije neznačajna balkan- ska država. V Jugoslaviji je dovolj bi- strih glav, ki bodo kljub vsemu znale vsa vprašanja notranje politike tako rešiti, ka- kor to zahtevajo interesi naroda in dr- žave. Kolikorkoli govorimo o razlikah med Subotico, Skopljem, Ljubljano itd. tuje- ce razlik ne vidi in pred njim smo mi vsi Jugoslovenci.«

Nagrade za komisarje v delavskih zbornicah

Kakor se bodo čitatelji še spominjali, je minister za socialno politiko in narodno zdravje postavil v večini delavskih zbor- nic posebne komisarje, da nadzirajo poslo- vanje zborničnih vodstev. Tako je bilo tu- di pri delavski zbornici v Novem Sadu. Tam je minister obenem odredil, da ima komisar iz zborničnih sredstev prejeman- ti mesečno nagrado po 1000 Din.

Novosadska zbornica se je proti posta- vitvi komisarja pritožila na državni svet. Ta je pritožbo zavrnil v kolikor se nana- ša na samo imenovanje komisarja, ugodil pa ji je glede plačevanja honorarja. Zbor- nica bo na osnovi te razsodebe zahtevala od ministrstva povračilo 5000 Din, ki jih je bila doslej že izplačala komisarju. V bo- doče honorarji seveda ne bo več plačevala. Komisarju — najbrž je enak položaj tudi pri drugih delavskih zbornicah — bo- do morali zato odsej delati ali zastopati, ali pa jih bo moralo plačevati ministrstvo.

Radičević v Hercegovini

V nedeljo je bila v Mostarju nekaka ba- novinska konferenca bivše HSS Sestali so se vse radičevski poslanci, radičevski žu- panji ter funkcionarji sreskih in občinskih organizacij HSS. Sestanek je vodil posl. dr. Braniša Smoljan. Govorili so o politič- nem položaju v Hercegovini, o potrebi, da se razširi tudi v tej pokrajini delovanje Gospodarske sloge, zlasti pa o ureditvi in saniranju onih občin, ki so v radičevskih rokah. Posl. dr. Milković je svaril ljudi pred letaki, ki se razširjajo tudi v Herce- govini in ki so navidezno hrvatsko patri- otični, v resnici pa razdirajo narodno slo- go. Mislil je pri tem očividno na frankov- ske letake.

„Škodljivi pojavi“

Pod tem naslovom poroča zagrebški »Ob- zor« o značilnem incidentu, ki se je pri- petil v Sarajevu. V »Jutru« smo že zabele- žili, da je vodstvo bivše HSS zahtevalo od sarajevskega akademskega društva »Kranj- čević«, naj izključi dva člana ki sta v Za- grebu sodelovala pri znanem frankovskem napadu na prostore »Hrvatskega dnevnika«. Društvo je to zahtevo odbilo. Po »Obzorovih« informacijah je zahtevo spo- ročil društvenemu odboru znani radičev- ski voditelj poslanec dr. Šutej.

V ponedeljek zvečer so trije moški na- padli in hudo pretokli kustosa sarajevske- ga muzeja prof. Zaplato. Nastal je takoj sum, da je napad v zvezi z odločitvijo Kranjčevića, ker je na članskem sestanku bil prof. Zaplata med onimi, ki so se za- vzemali za to, naj se Šutejeva zahteva po izključitvi obeh akademikov odkloni. Ko je policija napadalec našla in aretirala, so pri zaslišanju res izjavili, da jih je k na- padu nagovoril neki Stjepan Lakatoš, ki je, kakor pravi »Obzor«, v Sarajevu splošno znan kot stalni spremljevalec dr. Šuteja.

»Obzor« zaključuje svoje poročilo: »V sarajevskih hrvatskih krogih zelo obžu- lejo, da je bil izvršen ta napad in da se Hrvati med seboj napadajo in pretepa- jo.«

Borba za proračun dunavske banovine

Zabeležili smo že, da je finančno mi- nistrstvo zavrnilo proračun dunavske bano- vine, ki ga je odobril banksi svet in je zna- šal 190 milijonov dinarjev. Ministrstvo je zahtevalo, da se mora proračun znižati za najmanj 30 milijonov. Iz listov posnemamo, da je bila te dni konferenca načelnikov banske uprave v Novem Sadu, ki je še en- krat pregledala proračun in črtala izdatke za 22 milijonov. Banska uprava se nada, da bo ministrstvo sedaj proračun potrdilo, čeprav ni bil zmanjšan za tak znesek, ka- kor je bilo zahtevano.

Ljubljanski mestni svet

Prostor za spomenik kralju Aleksandru — Povzicanje tramvajskih cen — Zemljišče za cerkev na Barju

Ljubljana, 18. marca. Mestni svet se je danes popoldne sestal na kratko sejo, da reši nekatere tekoče zadeve. Ko je kmalu po 5. župan dr. Adle- šič otvoril sejo, je bila dvorana le slabo zasedena, tako da je župan odredil, naj se navzoči mestni svetniki preštejejo. Med- tem so prišli še nekateri, tako da je štetje ugotovilo 29 navzočih, nakar je župan pro- glasil sklepčnost seje.

K zapisniku se je javil dr. Korun zaradi izjave, ki jo je na koncu sobotne prora- čunske seje dal župan o odhodu dr. Koru- na in štirih njegovih tovarišev s seje. Dr. Korun je rekel, da je povsod običaj, da se da vsakomur beseda, ki hoče dati kako izjavo. Prva seja finančnega odbora je bila šele 26. februarja, Lani so imeli člani mestnega sveta štiri dni časa, da so pro- učili proračun, letos pa komaj pila dva dneva. On in njegovi tovariši so priprav- ljeni tudi v bodoče stvarno sodelovati, če tega ne bo onemogočilo postopanje župana in večine.

Med govorom dr. Koruna so padli iz vrst večine ponovni medikci, župan sam pa ga je parkrat opozoril, naj govori k za- pasniku.

Odobrena sta bila računska zaključka za leto 1934 in prvo četrtletje 1935, ker se od 1. aprila 1935 dalje mestno proračunsko leto sklada z državnim.

Trnovski župniji se daruje mestno zem- ljišče na Barju v izmeri 152 a. župnija mora na tem svetu v treh letih sezidati cerkev, ostali svet pa lahko porabi za kul- turne, cerkvene in socialne namene. Po predlogu tehničnega odbora bi bila župnija pri tem vezana na odobrenje mestnega sveta, na predlog finančnega odbora pa je ta omejitev odpadla. Na zemljišče se vknjiži le pogoj, da se ne sme odprodati.

Na prošnjo društva za postavitev spo- menika kralju Aleksandru je predlagal fi- nančni odbor mestnemu svetu, naj zagoti družstvu Kazini, ki je pripravljeno brez- plačno odstopiti za spomenik potrebni pro- stor na svojem restavracijskem vrtu, za dobo 10 let uporabo dosezanega kavarni- škega vrta v Zvezdi okrog godbenega pa- viliona, dokler uporaba tega vrta za ka- varniške svrhe ne bi postala ovira za re-

gulacijo Zvezde. M. a. dr. Stele je predla- gal, naj se odstopi uporaba kavarniškega vrta brez omenjene omejitve, ker so na- črti za regulacijo Zvezde že znani in se že danes ve, da kavarniški vrt za regu- lacijo ne bo ovira. Poročevalec finančnega odbora prof. Dermastja je vztrajal pri omejitvi, vendar pa je bil pri glasovanju predlog dr. Steleta sprejet z vsemi proti 7 glasovom.

Po živahni debati so bile sprejete neka- tere važne spremembe v tarifi mestne ze- leznice. Vožnja za prve tri delne proge bo veljala 1.50 Din, za pet delnih prog 2 Din in preko 5 delnih prog 2.50 Din. Vožnja bo treba plačati že za otroke preko enega leta in sicer po 1 Din, le otroci pod enim letom so prosti. Za vož- njo do 8. ure jutraj se plača 1 Din, pot- nik pa ima pravico kupiti tedaj že tudi povratno karto za enako ceno, ta karta velja tudi po osmi uri. Mesečni vozni listki bodo veljali 50 Din za štirikratno vožnjo in štiri delne proge, 90 Din pa za večje razdalje. Neomejeni mesečni vozni listek bo veljal 150 Din. Tudi dijaški listki po 30 Din bodo omejeni na štiri vožnje dnevno. Delavske tedenške karte veljajo za razdalje do 4 delnih prog pri dvakratni dnevni vožnji 6 Din in pri štirikratni dnevni vožnji 10 Din na teden, za razdalje preko 4 delnih prog bo cena 8 Din in 12 Din. Nočna taksa 1 Din se pla- ča šele od 22. ure dalje.

Mestni svet je ob tej priliki vzel na zna- nje spremembe voznih prog. Tramvaj za Vido, ki vozi sedaj do Kolodvora bo vo- zil naprej do splošne državne bolnice in nato isto progno nazaj. Sedanja krožna pro- ga se opusti in uvede proga od vojaške bolnice po Poljanski cesti, mimo magistrata, do kolodvora in nazaj. Ostale proge ostanejo nespremenjene.

Vsi spreminjevalni predlogi so bili od- klonjeni z edino izjemo predloga, naj se za vožnjo iz št. Vido do magistrata plača samo 2 Din, dočim je bila doslej meja že pri pošti.

Zavrnjeni je bilo nato par pritožb v davčnih in trošarinskih zadevah, dovo- ljenih par gostilniških koncesij, nekaj pa odklonjenih.

»Slovenec« o govoru senatorja Pucija

Kakor smo že včeraj poročali, je v s- redo na popoldanski seji senata govoril v načelni proračunski razpravi tudi sena- tor g. Ivan Pucelj. Z njegovim govorom se precej obširno bavi včerajšnji »Slovenec«, katerega izvajanja bodo zanimiva tudi za naše čitatelje. Zato posnemamo po njih nekatere odstavke. »Slovenec« pravi med drugim:

»Naslednji je govoril Ivan Pucelj (JNS). Svoj govor je začel z izjavo, da za proračun ne more glasovati, in sicer iz moralnih, gospodarsko-finančnih in poli- tičnih razlogov. Nadalje ga k temu si- lilo številne žrtve sedanjega režima. Slovenci imamo več tisoč žrtv in vsak trenutek se pojavlja nove. Po tej veli- kobesednosti... se je lotil glasilec in je dejal, da »sedanji režim stare preizkuše- ne borbe odstavja, na njihova mesta pa postavlja organiziste, cerkovnike, zvonarje in razne druge ljudi, ki so pripravljeni na vsak migljaj poslušati sedanji režim in ki tvorijo takolimenovano ljudstvo v naših krajih«. Seveda g. Pucelj ni mogel mimo tega, da ne bi govoril tudi o Soko- lu, češ da ga sedanji režim v dravski banovini kruto preganja.

Predmet njegovega nadaljnjega govora je pa bilo zasedanje banskega sveta v

Ljubljani, oziroma zaključni govor bana dr. Natlačena, ki ga je g. Pucelj prebral iz »Slovenca«. Tukaj se je g. Pucelj zelo potrudil in skušal biti duhovit, a senat ga je le mrko poslušal. Po teh na prvi videz resnih izjavah je prešel g. sena- tor na svojo ljubljeno stvarino o klerika- lizmu in je dejal, da je klerikalizem tisto zlo, ki ga bratje Srbi še niso občutili in se je prav radi tega moglo zgoditi, da jih je v prvih povojnih letih tolikokrat ogoljufal. Dejal je, da se utegne zgoditi, da bo ta klerikalizem nekoga dne ogolju- fal tudi Milana Stojadinovića... Nato je podal še definicijo klerikalizma in je de- jal, da je klerikalizem zlorabljenje vere v politične namene... Zato je borba proti političnemu klerikalizmu v interesu vere in cerkve same... Pucelj je privlekel na dan »Domoljuba« iz l. 1918 in je priel iz njega navajati nekatere odstavke, nato pa še »Slovenca« iz l. 1922. Predsednik senata mu seveda po senatnem poslovni- ku ni mogel dovoliti, da bi prebral stare časopise še nadalje.

Senator Ivan Pucelj je govoril skoro dve uri. »Slovenec« je, razume se, pobral iz njegovega govora samo nekatere stva- ri.

Huda nesreča pri Ljubljani

Tovorni avto tvornice »Apetit« iz Šmarce pri Kamniku je z mosta zdrvel v globočino — Delavec Jože Rotar ubit, njegov brat smrtno nevarno ranjen

Ljubljana, 18. marca. Danes okrog 15.30 je prišlo na znanem saveljskem mostu, ki spaja banovinsko ce- sto Ježica—Št. Vid preko kamniške proge med Savljami in Ježico, do težke prometne nesreče, ki je terjala življenje 36-letnega delavca Jožeta Rotarja, zaposlenega v to- varni »Apetit« v Šmarci pri Kamniku in pri kateri je dobil smrtno nevarno poškod- be tudi njegov brat France.

Iz tvornice »Apetit« v Šmarci, ki se bavi s proizvodnjo testenin, je danes velik to- vorni avto pripeljal večjo količino blaga neki kasarni v Ljubljani. Avto je vodil 26- letni sofer Anton Mikolič, ki je po rodu iz Kočevja in je že del časa zaposlen v to- varni, za razkladanje tovora pa sta ga spremljala brata Rotarja. Ko so se vrača- li proti domu, je Mikolič nasvetoval tova- rišem, da bi mimogrede obiskali njegovo dekle v Savljah. Zavili so po Vodovodni cesti, po kratkem premoru na dekletovem domu pa so se vračali preko lesenega sa- veljskega mostu.

Iz Savelj so se vračali okrog 15.30. Par minut poprej je odpeljal vlak z Ježice proti Ljubljani, tako da so sofer in njegova spremljevalca morda lahko še opazovali železno kačo, ki je tik pred njimi spolzela izpod mostu. Nekateri priče menijo, da je morda prav pogled za odhajajočim vlakom zavedel soferja, da je za usodno sekundo velen pustil iz rok. V kabini za motorjem so sedeli od desne proti levi sofer, pa Fran- ce in Jože Rotar. Sredi mostu je avto na- enkrat treščil ob leseno ograjo, jo posnel v dolžini par metrov, v naslednjem hipu pa sta levi kolesi že zajeli v prazno in voz se je v velikem loku prevrnil v globočino, tako da je v bregu onstran proge vse tri potnike pokopal pod seboj. Golo naključ- je je odmerilo usodo treh ljudi. Sofer, ki je zavoljo svojega mesta na desni priletel v največjem loku, se je znašel pod težkim bremenom skorajda brez poškodb. France Rotar, ki je sedel na sredi, je obelzel s pre- bito lobanjo in iz ran so se mu udri curki krvi, njegov brat Jože, ki je padel v naj- manjšem loku, pa je imel lobanjo vso zmekčano in obraz vse iznakažen. Prva je nesrečo opazila sestra ježenskega župnika, ki je prav tedaj imela opravka na njivi ob progi, pa je tudi prva prihitela na pomoč. Sofer Mikolič je bil toliko prisoben, da je s pestjo razbil šipo v kabini in se otel na

plan. V hipu mu je bila jasna vsa kata- strofa in brezumen je začel klicati tovariša. A ona dva se mu nista mogla več odzvati. Jože Rotar je bil čez nekaj minut mrtev, njegovega brata Franceta pa so reševalci nezvestnega odpeljali na kirurški oddelk, kjer njegovo življenje, kakor nam zve- čer poročajo iz bolnišnice, kljub najsrb- nejši zdravniški negi še zmerom visi na nitki.

Medtem ko so okoličani reševali žrtve izpod tovora, so bili o nesreči obveščeni tudi ježenski orožniki, ki so pod vodstvom komandirja narednika Šuligoja takoj prihi- teli na kraj katastrofe in ukrenili vse po- trebno. Truplo Jožeta Rotarja so dali pre- peljati v mrtvašnico v Stožicah, kjer bo jutri sodna komisija izvršila obdukcijo. So- ferja Mikoliča pa so takoj zaslilišali o vzro- ku nesreče. Sofer je bil po strahotnem do- živetju tako zmuden, da ni mogel dati na razpolago važnejših podrobnosti. Zatrjeval je samo, da mu je na vrhu sredi mostu od- rekla zavora in zaradi pospešene brzine, ki je bila potrebna zaradi volana pred njim, ni mogel več obvladati volana. Na zahte- vo državnega pravdnštva so oro

Naši kraji in ljudje

Za razmah letalstva

Ljubljanski Aero-klub o letu uspešnega dela

Ljubljana, 18. marca.

V dvorani Avtomobilskega kluba v Kazini je bil sredič dobrih obiskov občni zbor ljubljanskega Aerokluba »Naša krila«. Občni zbor je otvoril predsednik g. Rado Hribar, ki je v imenu kluba pozdravil prisotnega zastopnika banske uprave načelnika dr. Orla in dr. Marna ter zastopnika vojaške oblasti g. podpolkovnika Koračnika. Po pozdravnem nagovoru je podal poročilo o delu kluba v preteklem poslovnem letu. Delo je bilo kljub krizi, ki je nastala lanske leto ob priliki lanskega običnega zbora v klubu, precej živahno. Lani je bil občni zbor 10. februarja zaradi nesporazuma z osrednjo upravo v Beogradu prekinjen in je letošnji občni zbor prav za prav nadaljevanje lanskega običnega zbora. Zaradi dolga, v višini 48.000 Din, ki ga je dolgovala osrednja uprava ljubljanskemu klubu, je tedanja uprava ljubljanskega kluba odstopila, odborniki pa so navzlic temu vodili klubove posle še eno leto, ker se je spor z beograjsko upravo toliko uglasil, da bo osrednja uprava plačala dolg 48.000 Din v 4 obrokih. Dostojni je osrednji odbor plačal samo dva obroka, 20.000 Din dolžan pa je še 28.000 Din. Obljubljene podpore klub za brezmotorno letenje v višini 60.000 Din ni dobil, vojno letalsko poveljstvo pa je uvidelo, da je potrebno, da delo kluba ki si mnogo prizadeva, da razširi mednarodno idejo letalstva, podpre. Tako se obeta klub za brezmotorno letenje lepe vsote v proračunu.

Tajniško poročilo, ki ga je podal inž. Bloudek, je navajalo, da je bilo klubovo administrativno delo v preteklem letu precej obsežno. Najuspešnejše je bilo delo jadralne sekcije. Štiri jadralne skupine so z vsemi silami delale za izvršitev že začete in skoraj do polovice izvršenega gradbenega programa. Vse sile in vsa sredstva, ki jih je bilo mogoče s skrajnimi napori nabrati, so uporabili za izgradnjo 15 jadralnih aparatov, ki so se 20. julija 1936. vrstili na Bloški planoti. Ta dan je imelo naše mlado letalstvo letalski praznik, katerega so se udeležili podpredsednik središčne uprave inž. Tadija Sodermajer, polkovnik Radović komandant zagrebske letalske brigade in ljubljanski župan dr. Adlešić. Med letom so razne komisije na Blokah preiskovale razvoj mladega letalskega pokreta, ki je dobil na tej samotni, veličastni bloški planoti svoje središče. Mladi jadralci so postavili lep jadralni rekord s poletom, ki je trajal 10 ur 45 minut na letalu Yu-pionir tipa »Grunau Baby II« s pilotom Stankom Raznožnikom. Komisija pod vodstvom načelnika civilnega oddelka štaba zrakoplovstva vojske g. polkovnika Švarca je več dni pregledovala teren zaradi postavitve jadralnega centra, ki se bo uresničil v letošnjem letu. Bloke bodo na ta način postale središče našega letalstva, poleti pa nameravajo tu zgraditi nove stanovanjske zgradbe in hangar.

Po zaslugi klubovega odbornika, šefa ljubljanskega aerodroma dr. Kapeta je motorno letenje beležilo lepe uspehe. Vzpostavljena propagandna sekcija je priskrbelo klubu nad 10.000 dinarjev, delo finančne sekcije pa je slo v pretežni meri za tem, da se reši klub denarnih težkoč, v kateri je zašel. Stari prijatelji kluba so prispevali, da klub ni utrpel preveč škode. Da je klub s svojim vztrajnim delom pokazal izredno žilavost, tej njegovi zaslugi je pripisati, da so pri središčni upravi in pri komandi spoznali njegovo veliko in pomembno vzgojno delo.

Kot šef letenja Aero-kluba »Naša krila« je poročal dr. Stane Rape. Navajal je, da se je lani propagandno letenje omejilo na zračne krste posameznikov, v razkazovanjem letal in kratkih predavanjih pa se je mnogo pripomoglo k populariziranju letenja. Letališče so si ogledali srednješolski zavodi z 2232 dijakov, akademiki in profesorji. Dijakom se je nudila proti majhni odškodnini 10 Din možnost letenja. Ob lepem dnevi in prazničnih letu je občinstvo v lepem številu prihajalo opazovat letenje in se je živo zanimalo za ta zračni sport. Zaradi pomanjkanja letal je bilo lani še nemogoče učiti motorne pilotaže, ki jo mora napraviti vsak pilot, če hoče dobiti dovoljenje, ki ga dobre sicer samo gojenci pilotov šole v Beogradu in Zagrebu. Vsi šolski in samostojni poleti so bili izvršeni brez najmanjšega kvara, za kar gre zasloga predvsem vestnemu poročniku Než-

mahu, pri samostojnih poletih pa pažnji učencev, ki so od časa do časa zbudili nekaj strahu, toda so se vedno znašli in čuvali klubsko imovino. V letu 1936-37. je bilo vsega 1557 poletov izvršenih v 205 urah 45 minutah, na letalskem aparatu Fizirju, obnovljeno letalo »Pelikan« pa je letelo v 28 urah 236-krat. Vseh poletov v območju ljubljanskega kluba je bilo lani 2263 v 476 urah. Vsi poleti so se srečno iztekli skoraj brez najmanjše nesreče.

Brezmotorna sekcija je bila zelo delavna. Njeno poročilo je podal dr. inž. Kuhelj. Poročal je, da je bilo lani zelo težko graditi nova letala, ker ni bilo primernih denarnih sredstev na razpolago, vendar je brezmotorna sekcija dogradila lani 2 »Zögling«, 2 »Grunau Baby«; en »Zögling« in dva »Grunau Baby« pa so ostali nedovršeni. Za letenje je bilo na razpolago 5 »Zöglingov«, 1 »Inka«, 1 »Grüne post«, 1 »Hols der Teufel« in 2 »Grunau Baby«. Letali sta dve skupini: Ljubljana in Stična, ki sta skupno dosegli 1322 startov v času 84 ur 18 minut in 23 sekund. Posrečilo se je postaviti nov jugoslovanski rekord s časom 10 ur 47 minut in 17 sekund in to v gorovju kjer znaša najboljši čas, postavljen v inozemstvu le nekaj nad 13 ur. Na Blokah so našli zelo primerne jadralne terene, ker je tu jadralcem v pomoč zelo pogost severovzhoden veter. Vzdrževanje večjega števila učencev na Blokah je bilo doslej skoraj nemogoče, ker ni bilo primernih prostorov in je bilo že iz tega razloga težko sprejeti nove učence. Uspehi na Blokah so vzbudili pozornost v komandi zrakoplovstva. Obstoji upanje, da bo v novi sezoni že mogoče na Blokah postaviti temelj bodočemu centru za brezmotorno letalstvo.

Poročilo, ki sta ga podala dr. inž. Kuhelj in dr. Stane Rape na konferenci brezmotornih letenja v Beogradu, je navajalo stvarne predloge za pospešitev letalstva pri nas. Predvsem naj se omogoči plačilo starih dolgov klubu, ker je sicer nadaljnje delo ogroženo. Podpre našemu akademskemu Aeroklubu se bile zelo skromne Ljubljanske delegata sta v Beogradu razložila dosegljiv rezultat za Bloke v primeru da pravočasno ne dobimo denarja za graditev letalskega parka dosegljivost diplom v višini 60 za

skupino A, dalje 60 B in 60 C in bi po računu torej ljubljani odpadla odškodnina 105.000 dinarjev. Izven vsakega spora pa sta predlagala gradnjo centra na Blokah, od katerega se največ pričakuje. Do 1. aprila bo treba na Blokah urediti vprašanje terena, na katerem bo stala stavba za stanovanje in hangar. Za odkup terena je na razpolago 50.000, za gradnjo pa 200.000 dinarjev. Bloke imajo nevarno konkurenco v Zlatiboru.

Po blaginjskem poročilu, ki je navajalo dobro gospodarstvo kluba kljub krizi, je v imenu nadzornega odbora predlagal dr. Marn staremu odboru razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta. Pri volitvah v novi odbor pa sta bili postavljeni dve listi. Predsednik novega odbora je spet g. Rado Hribar in šteje novi odbor vsega 14 članov. Novi odbor si je začel že tudi delovni program v novi sezoni. Dr. Rape je postavil več predlogov, kako bi popularizirali pri nas motorno letenje. Meetingi naj bi se vršili v Ljubljani in naj bi zanje naprosili privatnike in letalsko poveljstvo za posoditev potrebnih letal. Ti meetingi bi ostajali v tem, da bi na njih izvajali letalce v zraku razne akrobacije in skakanje s padobranci. Klub želi prirediti niz letalskih weekendov na našem letališču, vsaj enkrat pa bi bilo potrebno prirediti v Ljubljani tudi nočno letenje. Klub misli poleg tega prirediti po našem podežlju razne letalske prireditve, tako v Kamniku, Novem mestu, Lescah, Brežicah, Kranju, Metliki in v Cerknici. V novem letu namerava klub tudi opraviti nad 1000 zračnih krstov. Dr. inž. Kuhelj je navajal, da hoče letalsko poveljstvo z znatnimi podporami podpreti šolanje. Za zgradnjo letal bi bilo potrebnih 114.000 Din, za vzdrževanje in popravila pa okrog 30.000 Din.

Glede osnovanja tečajev za gradnjo modelov in glede podnizadka pri oblastnem odboru Aero-kluba je poročal g. Peter Hribar. Naglašal je, da bi bilo potrebno pritegniti v odbor čim več mladine, na šolah pa naj bi se v soglasju s šolskimi oblastmi ustanovili poveljstva Aerokluba. Šole naj bi zlasti majniške izlete posvečale v propagandne letalske svrhe. Otroke bi na takih prireditvah primerno pogostili, na šolah pa naj bi v zvezi s propagando priredili predavanja s filmi o letenju in slino. Občni zbor, ki je trajal dobre tri ure, je potekal zelo živahno. Razne skupine so se živo zavemale v debati za izboljšanje našega letalstva. Ob 21. je predsednik g. Rado Hribar zaključil občni zbor.

Avtomobilska razstava v Ljubljani

Za motorizacijo prometa, ki v sosednjih državah neverjetno naglo napreduje, vlada zadnji čas tudi v Jugoslaviji nekam večje zanimanje. Naša država je po številu osebnih in tovornih avtomobilov med zadnjimi na svetu in v doglednem času bomo morali ta zaostanek nujno dohiteti. Inozemska avtomobilska industrija se tega dobro zaveda in že zdaj intenzivno utira svojim izdelkom pot na naša tržišča. Čim večja bo njih ponudba, tem lažje bomo lahko izbirali in tem ceneje bomo prišli do res dobrega materiala.

Da si inozemska industrija prizadeva spraviti na naš trg res prvovrstne izdelke, smo imeli priliko prepričati se na razstavi, ki so jo priredile te dni tri nemške avtomobilске tovarne v prostorih tvrde Ivan Jax in sin na Gospodstvi cesti v Ljubljani.

Na razstavi, ki bo odprta še danes do 5. popoldne, so postavljeni na ogled trije vozovi zares dovršene forme in odlične konstrukcije. Vozovi so opremljeni s Fordovim motorjem 5/34 ks ali pa z DKW motorjem 18 ks, ki se oba odlikujeta po kar prisilovni zanesljivosti. Dva voza sta enotonska, po svoji robustni konstrukciji namenjena za najslabše ceste. Šasija je zgrajena iz najmočnejših profiliranih nosilcev od trdnega žlahtnega jekla, nastavek pa iz prožnih desek, pošteno obitih z železnim okovjem. Vzmeti so tako izdatne in tako izoblikovane, da voz kar nekako plava čez grape in kotanje na cesti.

Posebno pozornost strokovnjakov in interesentov je vzbujal na razstavi voz »Standard« z nosilnostjo 750 kg, ki ga brez pretiravanja lahko imenujemo idealno dostavljivo vozilo za pekte, mesarje, pralničarje ter vse druge obrtnike in male tovarnarje. Voz je enako cenen v nabavi kakor v obratovanju. Posebnosti so pri njem motor na zadnji osi pa centralni okvir z vijaknimi vzmetmi in nihajnimi osmi. S tem vozom so zastopniki tovarne več mesecev zdržema vozili po najslabših

cestah križem Jugoslavije, da bi dognali, ali je primeren za naše ceste prilike ali ne. Poskusi so dali sijajne rezultate in ni čuda, da vlada zdaj pri nas bas za ta voz »Standard« tolikšno zanimanje. Izkazalo se je, da je konstrukcija, ki so jo izbrali za ta voz, res najboljša za naše ceste. Poraba goriva znaša samo 6—10 litrov na 100 km, kakor je pač voz natovoren, in to pove več kot naštevanje vseh drugih tehničnih detajlov.

Razstava omenjenih tovornih avtomobilov, ki naj bi pokazala, kakšni vozovi prihajajo za motorizacijo našega prometa v pošt, dokler bomo imeli tako slabe ceste kakor zdaj, je popolnoma dosegla svoj namen. Strokovnjaki, ki so si razstavljene modele ogledali, so se o njih zelo pohvalno izrazili, dasi so jih temeljito ogledali in otipali od vseh strani. Zeleti bi bilo, da bi v Ljubljani spet kaj kmalu dobili avtomobilsko razstavo, ki bi se kakor ta ne odlikovala po pompoznosti, ampak po resnični kvaliteti razstavljenega blaga.

Zlati jubilej neumornega gasilca

Vrhnik, 18. marca. V petek 19. t. m. poteče 50 let, kar je stopil mladenič Ivan Tomšič v gasilsko četo v Verdu pri Vrhniki. Četa je bila ustanovljena leto prej in je lani praznovala 50-letnico obstoja. Najprej je Tomšič deloval pri četi šest let kot navaden član, nato 11 let kot vodja plezalcev, 27 let je bil namestnik četnega načelnika, od reorganizacije gasilstva po novem zakonu dalje pa je poveljnik čete. Odbornik čete je že skozi 44. let. Bil je več let odbornik župe in delegat za zvezne skupščine. Težko bi dobili danes gasilca, ki bi izvrševal funkciji tehnične voditelja in odbornika tako dolgo, kakor ju vrši Ivan Tomšič. Mogoče je to le pri skrajno disciplinirani četi in taka je

Matineja Z.K.D.

VABILO ZA STARO IN MLADO na vesel

Ples v Savoju

kamor pridejo tudi stari filmski znanci: Gitta Alpar, Hans Jaray, Rose Barsony, Felix Bresart, Otto Walburg in drugi...

SAMO ŠE DANES OB 10.30 V ELITNEM KINU MATICIL

Dopolnilni spored

Cene Din 3.50 in 5.50

pa vedno bila Tomšičeva četa. Vzgojil jo je sam s svojo izredno organizatorično sposobnostjo. Vso svojo ljubezen do človekoljubnega gasilskega dela je prenesel pri nešteti predavanjih, sestankih in vajah na članstvo čete. V času svojega tehničnega vodstva je imel s četo 158 vaj, povečeval pa je četi pri 135 požarih.

Poleg tega se je s četo vedno udeleževal gasilskih slavnosti in nastopov. Na vesepvanski gas. kongres 1.1930. v Ljubljani je pri vedel vso četo. Preko polovice četnih članov je takrat nastopilo pri vajah s sekiri-

vlogi starega življina Cvijovića, osrednje figure Nušičeve komedije, ki je že na premieri doživela prav vesel uspeh. Mihajlo Marković je umetnik velikega formata, čigar igri daje dragoceno kvaliteto predvsem izredna življenjska vernost. Njegov prvi nastop nas je prepričal, da so njegovi karakterni liki široko zamovane kompozicije, v katerih je slednji detajli samo akord v harmoniji celotnega doživljanja. Njegov življina Cvijović se od figure, ki smo jo videli v Cesarjevi kreaciji, loči predvsem po tistem izrazitem, primarnem barbarizmu, ki je lasten pač slehernemu parveniju prvega rodu — in takšni so prav za prav parveniji na Balkanu — in ki pomeni prvi početek smešnosti za vsako namišljeno kulturo. Njegova igra nas je šele opozorila na razdaljo, ki leži med maljemem in slogom Nušičeve resničnosti pa maljemem in slogom našega igralnega in vobče duhovnega sveta. Zato je bil tudi tako viden prepred Markovičev kreacijo in našim ansamblom, je danes, njegov stari tovariš iz potujočih družin, se je na čudovit način znašel s njim in njuni skupni nastopi so bili vsake vedrega, sproščene humorja, kakor ga že dolgo nismo doživeli.

V petek bo Mihajlo Marković svoje gostovanje ponovil in zasluži čim številnejšega občiska.

Uspela

skavtska akademija

Ljubljana, 18. marca. Zadnjo soboto so priredili ljubljanski skavti in planinke akademijo v proslavo ustanovitve skavtov Baden-Powella, ki je dopolnil svoje osemdeseto leto. Nova dvorana v franciškanski palači je bila skoro do zadnjega sedea napolnjena občinstva in skavtov. Akademijo so posetili tudi zastopniki oblastev. Pred tako množčevstvenim publiko so prikazali skavti akademijo, ki je vse zelo zadovoljila. Za uvod je ural delo in življenje Baden-Powella ravnatelj Kunaver, starešina naših skavtov. Velika nadnaravna slika slavljenca, zastave različnih narodov, kjer obstajajo skavtske organizacije, in vrsta skavtov v skavtskih krogih različnih narodov pa so dali uvodu pester okvir.

Sledile so različne originalne in muzikalne točke, ki so jih vse izvajali skavti sami. Koj za uvodnim govorom so nastopili najmlajši volčiči, ki so vsem najbolj ugaiali. S svojo živo in nepriljeno igro so prikazali prizore iz Kiplingove knjige o džungli ter leki burno odobravanje. Točka je sledila točki v hitrem menjavanju, zdaj pred zastorom, zdaj na odru. Ugaiale so posebno še žive slike, ki so nazorno prikazale razvoj dela v skavtski organizaciji: v ulični boj dijakov je posegel skavt, jih zbral okoli sebe in jim govoril o skavtih — že gredo v novih krogih veseli na izlet in kmalu so vsi zgaseli a najrazličnejšim skavtskim delom, vodi pa jih velika ideja, da bi skavtizem zajel mladino vsega sveta. Z velikim odobravanjem je občinstvo dalje sprejelo mladega skavta, ki se je tako zabavno polžušal na harmoniki, da je moral znova pred zastor. Tudi prvovrstno izvedeni muzikalni komadi na violini in klavirju, idilična slika ob tabornem ognju in recitacije so ugaiale. Efekten in nad vse zabaven zaključek akademije pa je nudila slika »Na oblikih«. Bogovi iz starih časov — Hermes, Pluton, Potejdon in Mars, vsi prav komično karakterizirani, so se zbrali na sejo, da uprize na zemlji svetovno vojno, ker jim je potrebna nova slava in nov dobiček. Temperamentne turje, ki delajo po zemlji neurje, so jim pri tem zvesto sekundirale. A že v to sejo poseže angel bratstva, ki jim prerokuje neuspeh, ker vstaja na zemlji nov rod skavtov, ki širi bratstvo med narodi. Mars, bog vojne, sklene z njim stavo na sto let, ko naj se pokaže, ali so zmagali oni, ali pa skavti. S tem je bila akademija zaključena in vsi so odhajali dobro razpoloženi.

S to veliko akademijo so naši skavti častno proslavili osemdeseti rojstni dan ustanovitve skavtizma, med občinstvom pa so si gotovo pridobili novih simpatij in privrčencev. Vsa akademija je bila dobro in efektno pripravljena.

Mihajlo Marković v našem »Dr«

V sredo zvečer je ugledni član zagreb.škega Narodnega gledališča Mihajlo Marković gostoval v ljubljanski dramti v

Takole umirajo bedni ljudje

Ljubljana, 19. marca.

Pretekli teden se mi je pripetila mala neprijetnost, ki človeka, ki nima vsak dan opravka z delom, kakor je pokopavanje mrličev, vrže malo s tečajev. Menda je tudi v časopisju veljavna resnica, da grede reči, ki niso uradnega značaja ali pa žive nekje na robu tega sveta, mimo ljudi, ki imajo tako vsak dan polno drugih skrbi za vsakdanji kruh, tako da ostane neopazeno marsikatero žalostno dogajanje sredi nas.

Zalostno je obiskovanje bolnikov po bolnišnicah, jettikov po jettinišnicah in prav tako vespovsod, kjer so ljudje prisiljeni, da morajo preživeti neko dobo svojega življenja med zidovi in tesnimi stenami. Bolnik in jettik se obiskovalcev od srca razveselita. Ob obisku oba začutita, da je prišlo v njih bližino nekaj svežega živga življenja od zunaj, kjer polje življenje in morda tudi že poganja pomlad po drevu in travnikih.

Ljudje, ki prihajajo takole obiskovat svoje sorodnike v bolnišnicah, opravljajo te svoje obiske na izreden, svečan način, zavedajo se, da prinašajo tistemu, katerega je namenjen njihov obisk vsaj malo solnca in svetlega zdravja in zato ob takih prilikah navadno prinesejo bolniku darove, kakor jih dajemo otrokom za veliko noč; dekle, ki obišče svojega bolnega fantja, prinese rož in cvetja in taka svidenja po bolnišnicah in jettinišnicah so običajno polna nekega tihega čustvenega ganotja in medsebojne tolažbe.

Ah, saj ne bo nič hudega, kmalu boš zdrav in vesel in spet bova hodila po planinah kakor nekdanj ga tolaži ona. Pogled,

pomlad prihaja in tudi ti boš kakor prerone kmalu vstal. Tako lepo bo, ko boš spet zdrav!

On pa leži že drugi mesec v bolnišnici s pneumoraksom v prsih, zbadanje čuti v pljučih in mlado kri, ki se mu pretaka po žilah.

— Veš, kar umri bom, nobene pomoči mi ni več! — pravi. Ona pa mu vtakne nekaj rdečih nageljev v kozarec, da bo imel v samotnih urah spomin nanjo. Ko pa razglasi sestra, da je ura že tri in je s tem tudi konec obiskov, se ves odolek nekako zgane, ljudje si govorijo še nekaj poslovnih besed. Bolniki začutijo, da lega spet mrak nanje, tiste tri ure, kar so dovoljeni obisk, so bile zanje kakor odrešenje, noč pa je dolga kakor večnost, da se ne da spati in popoldanske ure potekajo monotonno in vsak dan enako, sestre hodijo od bolnika do bolnika in temu in onemu popravijo odejo.

— Primarij prihaja! Zdravniški pregled! — se čuje. In potem pridejo doktorji v belih haljah s papirji, v katerih so napisane diagnoze in zdravlila. In potem zapisujejo, koliko ima ta ali oni vročine in če je kakšno poslabšanje v boleznih. Kurat je za vsako priliko pripravljen, da spove, komur se bliža zadnja ura. Včasih pa bolniki nemo gledajo okrog sebe, vse pogovore so že izžrpli, vedo, odkod so doma in za katero boleznijo je ta ali oni bolan. Nič si nimajo povedati, izposojajo si knjige, da preje mine čas berejo časopisne vesti iz Španije ali iz Kitajskega in vse to je zanje tako brez pomena! Zgodi se, da se razlega po dvorani tiho vzdihovanje, sredi noči zakriči kdo od bolnih ali v sanjah, potem pa

vidijo, kako so okrog njegove postelje postavili steno.

Tedaj vsi vedo, da tisti umira. — Umira, pravijo, tudi mi nismo daleč. —

Včasih nanese prilika, da moraš obiskati sorodnika, znanca ali prijatelja, ki ga je nenadno vrgla bolezen. Greš in ga obiščeš. Poveš, kaj je novega, kaj dela ta ali oni, potem pa zveš, da ima ta raka v želodcu, drugi ima želodčne kamne, tretjega tare revmatizem v zgloboh. Zveš, da je dolgačas na smrt.

Včasih je bil tu star možak s kmetov. Predpisali so mu dieto, neslano hrano, zjutraj dobi malo mleka, čez dan pa kakor juho. Vstal je nenadoma in izjavil, da ne more več vzdržati. Rajši doma pogine, kakor da bi tu stradal. Rajši imam deset sladkornih, samo da sem doma. Vsaj še enkrat se hočem napiti, je dejal, preden je odšel.

Na kirurškem oddelku vidiš ljudi z zlomljenimi, pokvečenimi udi. Tu leže žrtve po bojev in nesreč. Ta ima zmečkan nos, oni ima razrezan hrbet. Težko vzdusje vlada med temi pobabljenici, ki jih čaka kirurški nož. Zadnjič sem šel ob priliki tja in srečal na stopnicah fantka z zlomljeno roko.

— Odpustili so me domov, mama pa še nič ne ve, — je jokal.

Stopil sem dalje in videl, kako so pravkar nesli nekoga na nosilnici v operacijsko sobo. Na pročelju sobe je viden napis: Aegroti salut! Zdravje bolnikov. Vonj po lizolu in po dezinfekciji občutiš in še potem, ko stopiš na svež zrak, dišiš vsa tvoja obleka po bolnikih in glava te pričinja po malem boleti. V senčeh občutiš lahen pritisk krvi, ki ti polagoma splahneva.

Pred nekaj dnevi se je pripetilo, da je pripeljala od neke daleč od notranjskih

hrbov stara ženica svojega moža v bolnišnico. Sama je imela ranjeno oko, doma ji je padla zarjavela žaga na čelo in ji ranila oko, da je bilo nevarno, da se zastrupi, mož je imel raka in je bil že več let nesposoben za vsako delo. Doma je revščina, težko je, če ima hišni gospodar raka in ne more delati in težko je, če pade ženi na oko stara zarjavela žaga. Kako naj se zdaj pozdraviš, če nimaš niti za sol in za čunje, da bi oblekel otroka.

Tako sta oba ostala v bolnišnici, vsak na svojem oddelku.

Otroci ju pričakujejo doma, da oba ozdravita. Hanca je stara 13 let, golšo ima že od mlada, illemta Lojzka pa ima čedanje bolj zatekle noge. Franc je šel v Francijo, Anton je pri vojakih nekje v Prizrenu.

Te dni pa so me obiskali znanci iz tistih krajev, ki so skoraj onkraj tega sveta.

— Hodimo in hodimo po Ljubljani, zašli smo in se izgubili v mestu in šele neki dobri ljudje so nam pokazali pot. Če greš v svet, se kmalu izgubiš. Pokažejo mi telegram, naj pridejo na pogreb, ženo je včeraj zadela kap in bo danes dopoldne ob enajstih njen pogreb. Naj bi šel z njimi in pokazal, kje leži.

Stopili smo po Zaloški cesti. — Mimorede obišče moč starega, pravijo, ki leži na kirurškem oddelku, najbrž še sploh ne ve, da mu je umrla žena. Stopili smo v mrtvaško vežo, kjer leže navadno mrlič iz bolnišnice na mrtvaškem odru.

Star čuvaj v starodavni oguljeni srednjeveški mrtvaški opremi je stal v veži in nas poudaril.

— Ali leži tu ta in ta žena? — vprašamo.

— Najbrž je ne bo tu — odgovori, tu imam zdaj samo dva.

— Ampak telegram pravi, da je včeraj

umrla, in da bo danes njen pogreb. Nekje vendar mora biti. —

— Veste, odgovori čuvaj, tu leže samo tisti, ki plačajo in imajo denar. — Tista ženica pa je bila najbrž uboga. Take pa spravljamo pri nas kar v kevder.

Ljubi znanci z dežele so malo čudno pogledali pri teh besedah. Torej v kleti. Stopili smo v klet in vprašali čuvaja, če leži tam ta in ta. Res tam-le leži, tukaj je pa tudi še njen mož, pravi osiveli mrlič čuvaj, pri tem je odvrgnil pokrov, da smo se prepričali, da je res.

V leseni neobtesani krsti je ležala žena, njeno telo je bilo zavito v belo rjuho, da se je videl njen shujšani život, v enem očesu je imela zatlačeno bato, na ustnicah pa je lepele strnjena kri. Ležala je kar tako v tisti skromni krsti, v kakršno devajo bedne podeželske ljudi, ki nimajo nikogar več na svetu, samo pod vzglavjem je bilo malo žaganja namesto pernice.

— O, moj bog, se je zdrla žena z dežele, ki ni pričakovala, da bo priča tako žalostne smrti. Na deželi se tako beden berač ne bi imel tako bednega zadnjega stanovanja, v katerega položje človeka skoraj golega, kakor da ne bi bil človek, ampak samo kos trpla, katerega lahko zakotališ brez usmiljenja tja v grob. Zakrila si je oči nad to žalostno bedo ljudi in človeškega življenja, ki šele ob takih nenavadnih prilikah spoznaš, koliko malo je vredno.

Stari mož z rakom v želodcu je prav tako ležal tu v taki rakvi, kakor da nikdar ne bi bil živ.

— Danes ob enajstih pokopujemo ženo moža pa šele jutri, ker še ni poteklo 24 ur, kar je umrl, pravi čuvaj. Če pa hočete lahko pokopujemo oba kar danes.

— Saj ona, tako bo najbrž, kaj bi si

Gospodarstvo

Vprašanje cestnih fondov

Ponovno smo že poročali o načrtu zakona o cestnih fondih, ki je v vsaj državi uveljavljen na precej ostri kritiki. Tudi smo že poročali, da so v gradbenem ministristvu prvotni načrt glede na iznešeno kritiko spremenili, toda po dobrih informacijah je tudi v spremenjenem načrtu ostala centralistična osnova prvotnega načrta. Zlasti ni bilo osvojenega načela, da se dohodki cestnih fondov uporabijo predvsem na onem ozemlju, na katerem so bili zbrani. Res je, da je treba skrbeti za ceste tudi tam, kjer jih še ni. Toda rastoči promet zlasti avtomobilski, zahteva z enako nujnostjo, da se modernizirajo ceste in da se zgradijo sodobna cestnišča tam, kjer se je v veliki meri že razvil in se bo še povečal avtomobilski promet in kjer je gostota cestnega prometa prav znatna. V teh krajih se bodo zbrali tudi največji dohodki, ki so namenjeni za cestni fond in obremenjujejo predvsem cestni promet. Višina dohodkov cestnega fonda bo torej že sama na sebi merila za obseg cestnega prometa in obseg merila za potrebe cestnega prometa, kajti tam, kjer je več prometa, je treba tudi ceste drugače vzdrževati in jih graditi z modernimi cestnišči. Prav zaradi tega moramo vztrajati, da se ohranja osnovno načelo, po katerem se morajo dohodki cestnih fondov uporabljati predvsem za ceste, dela na ozemlju, na katerem so bili zbrani. Drugače razdelitev dohodkov bi prebivalstvo gotovo občutilo kot krivico. Tega načela žal tudi spremenjeni načrt zakona o cestnih fondih ne upošteva. Zato se naši gospodarski krogi s podpolno vneto zavzemajo za to, da na tej težavi cestnih fondov v banovinskih fondih, ne pa v državnem cestnem fondu. Gotovo je treba

skrbeti tudi za gradnjo cest v onih predelih države, kjer je malo cest in je treba iz skupnih sredstev tudi v ta namen nekaj prispevati, ne smemo pa zaradi tega zanemarjati cest v onih pokrajinah, kjer že sam narasli cestni promet kriči po modernizaciji cest in po gradnji sodobnega cestnišča.

Spremenjeni načrt zakona o cestnih fondih ni tak, da bi bila priporočljiva njegova uzakonitev, kar je bilo ugotovljeno tudi na nedavni konferenci inženjerskega v Beogradu. Po novem načrtu je predviden donos državnega cestnega fonda v višini 120 milijonov Din. Ta znatna vsota naj bi se dobila predvsem z novimi obremenitvami predvsem z donosom posebne takse v višini 1% na železniške vozne, ki bi se plačala pri razkladanju in nakladanju vagonov. Znano je, da odpade od skupnega železniškega tovornega prometa v naši državi okrog 23% na dravsko banovino in bi torej naša banovina v ta fond prispevala skoro četrtino, medtem ko bi iz fonda dobila le majhen del tega zneska. Ta davek pa tudi ni primeren zaradi tega, ker ne dela nikake razlike med blagom manjše ali večje vrednosti. Tu bi bil nabavljiva izredni prevoz premoga, rud, lesa, oglja, itd. torej blaga, ki ima majhno ceno in kjer vozna pogosto presega vrednost blaga. Zato transportni stroški nikakor ne morejo biti podlaga za tako takso. Pogrešno so tudi določbe glede posvetovalnih organov v obliki državnih in banovinskih cestnih svetov, kjer so zastopani predvsem zainteresirani uradi in predstavniki polidisciplinarni ustanov, medtem ko so zelo slabo zastopani gospodarski stanovi ali pa sploh niso zastopani.

== Vozna dajava za občni zbor Zveze obrtnih društev. Dovoljena je polovična vozna na državnih železnicah udeležencem rednega letnega občnega zbora Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, ki bo od 13. do 15. aprila t. l. v Ljutomeru. Ugodnost bo veljala od 10. do 18. aprila t. l.

== Lektacija. V gradbenem ministristvu bo 9. aprila prva oферna lektacija za odkopavanje pri geološkem proučevanju izvira reke Istoka (proračunski znesek 414.500 Din).

10. aprila pa bo v gradbenem ministristvu lektacija za izdelavo modernega cestnišča na cesti v Oplenacu (proračunski znesek 2.383.600 Din).

Borze

Na ljubljanski borzi so se v privatnem kliringu avstrijski šilingi nekoliko okrepili in so bili zaključeni po 7,97, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 7.9450 (v Beogradu po 7.8846). V grških bonih po 31,50 in v angleških funtih po 238. Nemški klirinški čeki stanejo v Ljubljani 12,06, v Beogradu 11,9436 in v Zagrebu 11,9750. Odnosno za konec marca 12,00, za konec aprila 12,03 in za konec maja 12,04.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda po večeršnjem znatnem dvigu sicer nekoliko popustila, vendar je bila v splošnem tendenca nadalje čvrsta. Zlasti v ostalih papirjih. V vojni škodi je prišlo najprej do prometa po 420, pozneje 425, ob sklepu pa se je nudilo blago po 422 (v Beogradu je bil promet po 423,0 - 224). Nadalje so bili zaključki v 7% invest. posojilu po 88 (v Beogradu po 90). 7% Blair posojilo po 90 (v Beogradu po 88 - 88,50) in v 8% Blair posojilo po 96,50 (v Beogradu po 98).

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2393,15 - 2407,75, Berlin 1758,53 - 1772,41, Bruselj 737,20 - 742,26, Curih 996,45 - 1003,52, London 213,54 - 215,59, New York 434,76 - 438,07, Pariz 200,62 - 202,06, Praga 152,54 - 153,64, Trst 229,69 - 232,77.

Curih. Beograd 10, Pariz 20,13, London 21,4550, New York 439,25, Bruselj 74, Milan 23,12, Amsterdam 240,10, Berlin 176,55, Dunaj 80,50, Stockholm 110,65, Oslo 107,8250, København 95,80, Praga 15,31, Varšava 83,15, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekte

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 420 - 422, za marec-april 419 - 422, 4% agrarne 54 - 56, 4% severne agrarne 54,50 den, 6% begunske 76 den, 7% invest. 88 - 88,50, 7% stabiliz. 88 - 89, 7% Drž. hip. banka 100 - 103, 7% Blair 89 - 90,50, 8% Blair 96,50 - 99, delnice: PAB 218 - 222, Trboveljska 280 - 290, Sečerska Osej 195 - 200, Dubrovačka 350 - 400, Oceanica 350 den, Jadranska 450 den, Osječka ljevaonica 160 - 168, Gutmann 40 den, Narodna šumska 15 bl., Danica 40 den, Isis 18 den.

Beograd. Vojna škoda 423 - 424,50 (423,50 - 424), za april - (422 - 423), za julij - (420), 4% severne agrarne 53 - 53,50 (53,85), 6% begunske 78 - 79 (79), 6% dalm. agrarne 77 bl., 7% invest. 89 den, (90), 7% stabiliz. 89,25 den, (89), 7% Drž. hip. banka 103 bl., 7% Blair 88 - 89 (88 - 88,50), 8% Blair 98,50 bl. (98), Narodna banka 7320 - 7400, PAB 218,50 - 221 (217).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 18. marca. Začetni tečaj: pšenica: za maj 137,625, za julij 123,50, za sept. 121,50; koruza: za sept. 100,625.

+ Winnipeg, 18. marca. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 136, za julij 132,75, za okt. 123.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendence čvrsta. Pšenica: (78 kg): baška sremaka 100 - 162, slavonska 160 - 162, banatska 158 - 162, baška, potiska 168 - 168. Oves: baški, sremaki, slav. 107,50 - 110. Rž: baška 137,50 - 140, Koruza: baška in sremaka 84 - 85, banatska 83 - 84 sremaka sušena par Indija 92 - 94 Moka: baška in banatska 204 - 204, 204 - 205, 204 - 205 - 230; 204 - 205 - 215; 204 - 180 - 190; 204 - 150 - 160, 204 - 102,50 - 107,50. Otrubi: baški banatski 84 - 88, Fižol: baški beli brez vreče 240 - 245.

+ Budimpeštanska termiska borza (18. t. m.). Tendence prijazna. Koruza: za maj 12,17 - 12,18, za julij 12,66 - 12,69.

BOMBAZ

+ Liverpool, 17. marca. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za marec 7,91 (prejšnji dan 7,83), za julij 7,98 (7,83), za dec. 7,60 (7,46).

+ New York, 17. marca. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za april 14,41 (14,62), za julij 14,17 (14,23), za okt. 13,55 (13,56).

Gospodarski svet

Male antante

Praga, 18. marca. b. Včeraj je prišel v Prago predsednik bolgarske narodne banke Božikov, ki je gost guvernerja čl. narodne banke Dr. Engliša Božikov se bo razgovarjal z merodajnim čl. krogi o možnost poglabitve češkoslovaško-bolgarskih gospodarskih odnosov ter o načinu odplačevanja za uvoženo blago. Za poglabitev gospodarskih stikov med CSR in Bolgarijo se v posebni meri zavzema ministri predsednik Dr. Hoška, ki je tudi v svojem poslednjem govoru izjavil, da se mu tudi 100% povečanje medsebojnih trgovskih stikov med obojema državama ne zdi nemogoče.

Nove poštne dopisnice

BEograd, 18. marca. p. Poštni ministarstvo je dovolilo izdajo novih poštne dopisnice s sliko bazilike kralja Tomislava na Duvanjskem polju.

Nova pogodba s Putnikom

Beograd, 18. marca. AA. Z. dovoljenjem gospodarskega odbora ministrov in s pooblaščenim ministrskega sveta je generalna direkcija državnih železnic sklenila s Putnikom novo pogodbo za prodajo vozniških listov in za plakatiranje na železniških postajah in železniških objektih.

Po novi pogodbi dobil Putnik za prodajo vozniških dokumentov doma in v tujini določeno provizijo, ki se ima po pravih družstvih porabiti za propagando tujkega prometa. Prav tako se ima za to propagando porabiti tudi čisti dohodek od afiširanja. Putnik se obveže, da bo delal propagando za tujski promet doma in na tujem z izdajanjem brošur, slik, razglednic, lepakov, reklamnih vozniških redov, z udeležbo na domačih in tujih razstavah in sejnih, s propagandnim materialom, s prirejanjem predavanj v tujini, po radiu, s filmom itd.

Putnik je dalje dolžan, poskušati s predavanji domače prebivalstvo v krajih, ki pridejo v poštev za tujski promet, kako je treba sprejemati goste in ravnati z njimi, da pride čim več tujih in domačih obiskovalcev.

Putnik se po novi pogodbi obveže, da bo gledal, da se zgrade hoteli, posebno v tujkosprometnih krajih. Obveže se tudi, da bo takoj začel proučevati možnost gradnje lastnega doma v Beogradu. Ta dom bi se imel zgraditi v dveh letih.

Prometno ministristvo bo po svojih delegatih v upravnem in nadzornem odboru imelo pregled nad delovanjem društva. V ta namen določi prometni minister po dva zastopnika v upravnem in nadzornem odboru. Posebne važnosti je, da imata zastopnika prometnega ministristva v upravnem odboru Putnika pravico veta do vseh odločitev v sklepov Putnika.

Dva nova grobova

V Novem mestu je včeraj umrl v 75 letih starosti višji revident državnih železnic v p. g. Ivan Stroj. Pokojnik je bil en uglednih starešev doma iz Podbrežja. Po maturi je slopil v železniško službo ter je služboval v Divači, Trstu in Splitu, po prevratu pa v Ljubljani, kjer je bil šef kurinice na gorejskem kolodvoru. Leta v pokopu je preživel v Novem mestu pri svoji dveh skrbnih nečakih gđ. Franji in Mariji Finžgar, ki sta mu bili na stara leta edina uteha. Pogreb bo v Ljubljani v soboto z Vidovdanom čete št. 9. na pokopališču pri Sv. Križu. V Bujanovcih v vardarski banovini je umrl v sredo zjutraj Novomešan, šele 32 let star geometer pri tamošnjem katastrskem sodišču g. Janko Niffergal, ki zapušta soprogo Ido rojeno Falešnik, bčerklo Ildico ter mater Josipino. Pokojnik je bil znan nacionalist. - Hudo prizadetim rodbinom naše iskreno sožalje pokojnika ohranimo blag spomin!

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Petek 19. marca: Dr. Izven. Gostovanje g. Mihaela Markovića.
OPERA
Začetek ob 20. uri.
Petek 19. marca: Ob 15. uri: Lucia di Lammermoor. Izven. Gostovanje tenorista g. Josipa Rijavca. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Pri treh mladencih. Opera. Izven. Cene od 30 Din navzdol.
Sobota 20. marca: Ero z onega sveta. Red B.
Nedelja 21. marca: Ob 15. uri: Navthanka. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Seviljski brivci. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Gostovanje g. Josipa Rijavca v partiji Edgarja v »Luciji di Lammermoor«. S to popoldansko predstavo je dana možnost vsem tistim, ki doslej niso imeli prilike slišati tega odličnega umelnika na večernih predstavah, da nadoknadijo zamujeni muzikalni užitek ki jim ga nudi kultivirano petje našega širne Evrope znanega tenorista.
SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Petek, 19. ob 15.15 Zakonci stavkajo. Sobota, 20. ob 20. Zakonci stavkajo. Gostovanje v Trzinu.
Nedelja, 21. ob 20.15 Zakonci stavkajo.
MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Petek, 19. ob 15. Dr. Znižane cene. Ob 20. Giganški primaš. Gjoboko znižane cene. Zadržaj.
Sobota, 20. Zaprt. (Generalna Rečih nagoljnov).

Radio

Sobota, 20. marca
Ljubljana 12: Pester program s plošč. - 12.45: Vreme, poročila. - 13: Čas, sporod, obvestila. - 13.15: Plošče. - 14: Vremenska napoved. - 18: Za delopust igra Radio orkester. - 18.40: Pogovori s poslušalci. - 19: Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila. - 19.30: Nac. ura: Knez Mihaelo Obrenović in Bolgari (prof. Ferdo Sisič - iz Zagreba). - 19.50: Pregled sporeda. - 20: O zunanji politiki (dr. Alojz Kukar). - 20.20: Vomerger Jože: Izlet na kmetu, vesela zvočna igra (intermezvo k ciklusu »Vesela in žalostna iz življenja Jake Smolake«). - 22: Čas, vreme, poročila, sporod. - 22.15: Za vesel konec (Radio orkester).
Beograd 17.20: Komorna glasba. - 18.20: Plošče. - 20: Srbski večer. - 22.20: Orkestralna glasba. - Zagreb 17.15: Koncert orkestra. - 20: Plošče. - 20.30: Radijska revija. - 22.20: Plesna muzika. - Praga 19.35: Kolosalen zabavni program. - 22.20: Plošče. - Varšava 19.30: Koncert orkestra in solistov. - 21: Iz komičnih oper. - 22: Humoreska. - 22.30: Laska glasba. - Dunaj 12: Plošče. - 13.15: Koncert orkestra. - 15.40: Godba na phala. - 17: Plošče po željah. - 18.30: Pevska ura. - 19.35: Pesni evropskih narodov. - 20.15: Popularna opera in opereta. - 22.20: Plesna muzika. - Berlin 18.10: Zvočna igra. - 19.15: Virtuozne violinske skladbe. - 20.10: Mozartov klavirski trio. - 20.30: Opera »Hancie pot v nebesa«. - 22.30: Iz Münchena. - 24: Plesna muzika s plošč. - München 18: Radijski šramli igrajo. - 18.50: Zvočna igra. - 19.40: Pesmi. - 22.30: Plesni orkester. - Stuttgart 18.30: Zabaven program. - 19: Koncert vojaške godbe. - 19.30: Vojške pesmi.

Ukrepi za omejitev izvoza v Nemčijo

Pred dnevi smo poročali, da je pričakovati novih ukrepov glede omejitve izvoza v Nemčijo, ki bodo sporazumno določeni med našo državo in Nemčijo. In da bodo istočasno razveljavljena navodila, ki jih je izdala Narodna banka prejšnji petek za omejitev izvoza v Nemčijo za 50% v primeri s povprečnim izvozom v januarju in februarju.

Kakor sedaj poročajo iz Beograda, še niso izšli novi ukrepi in se tudi navodila Narodne banke je šla za tem, da se z začasno Nemčijo za 50% praktično ne izvajajo, če tudi ta navodila Narodne banke niso bila razveljavljena in tudi ne bodo razveljavljena vse dotlej, dokler ne bo prišel končni odgovor iz Berlina. Prvotna namena Narodne banke je šla za tem, da se v začasni enostranski ukrepi omeji izvoz v Nemčijo in da se tako prepreči nadaljnje naraščanje salda naših klirinških terjatev. Ker pa je Nemčija ugovarjala tej enostranski rešitvi vprašanja, se navodila Narodne banke zaenkrat ne izvajajo. Medtem pa nadalje narašča naš klirinški saldo in se je po prvih informacijah v primeri s prejšnjim tednom nadalje povečal za 2 milijona mark, tako da znaša sedaj 36 milijonov mark. Zdi se, da bo Nemčija stvar nadalje zavlačevala, kajti gre samo še za podrobnosti, medtem ko je v glavnih načelih dosežen sporazum. V Beogradu pričakujejo dnevno končni pristaneč na naše predloge od strani Nemčije, in to tembolj, ker je naša država ustregla Nemčiji v tem pogledu, da je dovolila izvoz tretje partije pšenice v višini 5000 vagonov.

Gospodarske vesti

== Trgovinski sporazum z Nizozemsko. Kako je znano, je v zadnjem času prišlo do sporov med našo državo in Nizozemsko zaradi izvajanja lani sklenjenega trgovinskega sporazuma, in sicer predvsem zaradi tega, ker Nizozemski ni omogočila večjega uvoza našega blaga, nakar smo morali z naše strani omejiti uvoz nizeozemskega blaga. Pred tedni je prišlo do sporazuma v okviru nizozemsko-jugoslovenske komisije, po katerem bo naša država do konca junija liberalno postopala nasproti uvozu blaga iz Nizozemske in sicer tudi pri onih predmetih, ki spadajo pod uvozno kontrolo. Ta sporazum, ki velja do konca junija in ki nam priznava tudi aktivno trgovinsko bilanco ki je bil v tork podpisal v trgovinskem ministristvu. Za Nizozemsko je podpisal sporazum poslanik dr. Hubrecht, za našo državo na trgovinski minister dr. Vrbanič. Na osnovi tega sporazuma je Nizozemska že pred dnevi dovolila uvoz 800 vagonov koruze in 100 vagonov suhih čespej.

== Podražitev pšenice in moke. Medtem ko je v zadnjem času vladala na žitnem trgu v Novem Sadu prav mirna tenecna, so cene v poslednjih dneh znatno narasle. Pšeninska moka se je 15. t. m. podražila za 5 Din pri metarskem stotu, včeraj pa za nadaljnih 5 Din. Cene pšenice in moki so

delali stroške in hodili tako daljavo še enkrat na pogreb. Skoraj prav je, da je umrl, so rekli ljudje.

— Sicer pa pokopljemo danes tudi še tale dva in bomo to delo lahko opravili kar mimogrede. Mlad enajstleten fantek je, kateremu so otroci med igranjem vrgli kol v glavo, da mu je počilo čelo in so mu izstopili možgani, pa še en star mož je, ki ga je prav tako zadela kap. Uredite še za dno z duhovnim uradom in sporočite kuratu, da bomo oba pokopali danes.

Počasi smo stopili iz kleti na svetel dan. — Takole torej pokopavajo v mestu ljudi, če nimajo denarja — so načeli pogovor ljudje z dežele Siromaka sta bila oba in nista imela dati otrokom niti toliko, da bi jih nastila. Tako sta ležala tam kakor da so ljudje pozabili na boga. Pri nas doma bi reveža ležala vsaj pošteno na odru. Prižgali bi jima sveče in položili pred oder krožniček z oljkovo vejico, da bi ju lahko ljudje pokopili za zadnjo pot. Pokopali bi ju po človeško, oblekli bi ju skromno in sklenili njune roke, tu pa ležita. kakor da sta v življenju delala samo hudo. Res volja narodni pregovor: bedno življenje bedna smrt. Skoraj pa bi se smelo tudi reči, da se takle raztrgan in gol beraški človek ne bi smel prikazati pred božjim prestolom. Na deželci se zmerom velja prepričati, da človeka, ki gre na on svet, oblečejo v njegovo najlepšo obleko. če mogoče v črno, klobuk mu položijo z vzglavju čevlje, pa četudi mu jih morajo kupiti nove, postavijo kar k nogam.

narasle predvsem zaradi tega, ker kupuje Prizad znatne količine pšenice za izvoz. Cena poljski pšenici bo kmalu dosegla 170 Din. Podražitev pšenice in moki pomeni za nas precejšno obremenitev saj uvažajo Slovenija na leto okrog 6000 vagonov pšenice in pšenične moke tako da predstavljajo povprečno cene za 10 Din pri metarskem stotu, proračunano za vse leto za našo banovino obremenitev 6 milijonov Din.

== Taksiiranje računov, izdanih v inozemstvu. Z odlokom finančnega ministra je, kakor znano, predpisano, da morajo blago, ki se uvažajo iz inozemstva, spremljati originalne fakture. Na drugi strani pa določa pravilnik k tarifni številki 34. takse tarife, da morajo biti računi, izdani v inozemstvu in vneseni v našo državo, taksiirani pred uradno uporabo računa. Zaradi prve določbe pridejo fakture najprej v roke oblastev in pozneje šele v roke lastnika blaga in računa. Zato lastnik nima možnosti, da bi v pravem času zadostil svoji obveznosti glede taksiiranja, ki izhaja iz določb pravilnika k tarifni številki 34. takse tarife. Ker pa računa ne taksiira, preden pride pred oblastvo, bi moral biti kaznovan. Na razne predstavitve je sedaj finančno ministristvo izdalo v tem vprašanju pojasnilo, ki pravi: Ker inozemske fakture spremljajo uvoženo blago in skupaj z blagom prispejo pred carinska oblastva, se ne more smatrati, da so te fakture v posesti uvoznika, dokler ni izvršeno carinjenje in dokler pride fakture z blagom vred v posest uvoznika. Zaradi tega morajo biti fakture pri carinjenju najprej taksiirane kot priloge po tarifni številki 2. takse tarife, potem pa, ko jih dobi uvoznik v roke, jih mora takoj še taksiirati s takso po tarifni številki 34. takse tarife.

== Odbitki pri odmeri zgradarine v tujko-prometnih krajih. V zvezi s pravilnikom o proglašitvi za tujko-prometne kraje so nekateri vprašali davčni oddelek finančnega ministristva, ali se imajo tujko-prometni kraji v ožjem pomenu smatrati za letovišča in odnose ali se zato v teh krajih odšteje na račun stroškov za vzdrževanje, upravo in amortizacijo pri odmeri zgradarine 25% v smislu čl. 36 zakona o neposrednih davkih. Glede na to vprašanje je davčni oddelek finančnega ministristva izdal pojasnilo, ki pravi med drugim, da se tujko-prometni kraji v ožjem pomenu ne morejo smatrati za letovišča, in sicer zato ne, ker po členu 36 zakona o neposrednih davkih določata značaj letovišča ministristvo za socijalno politiko in trgovinsko ministristvo. Zato se ima v teh krajih, če so eger vasi, odšteti na račun stroškov za upravo, za vzdrževanje in amortizacijo poslopja 30%, če so pa mesta ali mesteca, se ima na račun stroškov odšteti 25%. V vseh mestih, tudi v tistih, ki se ne smatrajo za letovišča, se ima na osnovi zakona na račun stroškov zmerom odšteti 25%. V tujko-prometnih krajih klimateškega ali kopališkega značaja se ima, ne glede na to, ali so vasi ali mesta, odšteti na račun stroškov 25%.

— Kaj hočete, doma je vse zadolženo, tako da bo šlo vse na kant in otroke bodo poglani po svetu, mi poljsnujejo dečelani. Žena je na svojo zadnjo uro vplila od bolečin, da je odmevalo po vsem oddeku in v omedlevici kričala, da so jo zastropili. S težavo je še narekovala testament otrokom, naj bodo pridni in naj molijo. Sin ji je poslal iz Francije dvesto frankov, ki je niso več dosegli. Umrla je prej, oče pa ni kar nič pričakoval svojega konca.

— Kar spoveste se, oče? Po mo pravile sestre. Dobro je, če prejmete svete zakramente. — In res. Zvečer je tudi njega pobralo.

Tako smo opravili, kar je bilo treba, stopili smo že v upravo, kjer so izročili staro strgano obleko obeh. Naj imajo otroci vsaj spomin, če ne morejo priti na pogreb, so rekli znanci. Ob enajstih je tenek glas zvončeka bolniške mrtvašnice naznanjal, da se pomika voz s krstami — veste, to je tisti navadni črni mrtvaški voz, na katerega nalože tudi po pet krst in jih odpeljejo na pokopališče k Sv. Križu. Po navadi ne gre za takim pogrebom nihče. Sorodniki gredo kar na pokopališče in tam počakajo voza.

Star grobar je stal ob grobu in nekaj govoril s samim seboj. — Teh ne bo nikdar zmanjkalo, je rekel. Takle zaloga je danes nekaj običajnega in v smrti ni nič nenavadnega za takele, kot so ti, je smrt celo rešitev.

Nikogar ni bilo na pokopališču drugega, dež je mršal in krste so kar tako padle na dno groba. Za spomin naj gorita vsaj dve sveči, so rekli ljudje, Stanko Janš

Smrt starega vzornega šolnika

Leskovec v Haložah, 18. marca.

Po daljši bolezni je umrl na svojem posloju v Zgornjem Leskovcu g. Vinko Stoklas, nadučitelj v pokopju. Rodil se je leta 1866 v Šmarju pri Jelšah. Osnovnošolski učitelj je postal leta 1884. Prvo mesto mu je bilo Vitanje, nato je služboval v Zetah, kjer se je tudi poročil z Ano, rojeno Miheličevno, doma iz Nemške Loke na Kranjskem. Leta 1891. je postal šolski vodja pri Sv. Roku pri Rogatcu, kjer je opravljal tudi službo organista. Nadučiteljsko mesto v Leskovcu je nastopil leta 1893. In je tu služboval celih 31 let do svoje pokojitve. V celom je učiteljeval 40 let.

Za svoje vzorno vestransko delo je bil deležen mnogo pohval, priznanj in diplom. Zlasti zna ceniti njegovo delo tisti, ki poznajo Haloze, njih siromaščino in težave. G. Vinko Stoklas se je trudil, da Haloze prosvetno in gospodarsko dvigne, in je tej pokrajini posvetil skoro vse svoje življenje.

Da ima danes Sv. Andraž v Haložah lepo, veliko šolo, ki lahko sprejme v svoje prostore do 500 otrok in nudi učitelstvu lepa in zdrava stanovanja, je njegova zaslug. Ni čudno, če je njegovo ime zapisano na spominski plošči v šolski veži z zlatimi črkami.

Dragi Vinko, naj ti bo lahka leskovska zemlja! Časten ti bodi spomin za vse tvoje neumorno delo!

Za velikonočne dneve

ko se, kakor v prirodi tako tudi v človeku spet zbudi sila in želja po prerojenju in obnovi vsega, kar je človeku za življenje in njegov dobrobit nujno potrebno. Je naravno, da se s tem v zvezi poveča trgovski promet.

Pojačanje kupij in povečanje dnevnega prometa modernih trgovci prav v velikonočnih dneh odločno pospešujejo z oglaševanjem v »Jutru«, v katerem se predstavljajo kupnomočnemu občinstvu, mu prijazno svetujejo in priporočajo svoje trditve ter mu hvaljevredno razlagajo prednosti vsakodnevnih potrebščin.

Priporočamo, da se tem modernim trgovcem, nosilec našega narodnega gospodarstva, pridružijo še vsi oni pridobitniki, katerih uspešno trgovanje je odvisno od dotoka novih potrošnikov, da v velikonočnih dneh tudi sami z oglaševanjem pripomorejo do močne pozitivne trgovskega prometa.

„Jutro“ s svojo veliko publikacijsko silo je za vsakogar, ki mora svojo trdiko seznanjati s kupujočim občinstvom, neobhodno potrebno in nenadkrljivo uspešno reklamno sredstvo.

Domace vesti

* L. M. Škerjanc v pariškem radiu. Opozorjamo na nocojšnji nočni koncert postaje Radio-Paris, telkom katerega bo prvič v Franciji izvajana suita našega skladatelja L. M. Škerjanc: »Preludij, Aria in Finale« za godalni orkester. Koncert se prične ob polnoči ter ga prenašajo tudi druge francoske postaje (Strasbourg, Lyon).

* Promocija. Včeraj je bil promoviran v Gradcu za doktorja vsega zdravilstva G. Valter Krusić. Cestitamo!

* Kongres geometrov in geodetov. V Sarajevu bo 30. in 31. t. m. kongres geometrov in geodetov iz vse države. Kongresu bo prisostvovalo okrog 200 geometrov in geodetov. Podružnica stanovske organizacije v Sarajevu bo vse pripravila za kongres, organizirala pa bo tudi razne izlete udeležencev.

* Zdravniška zbornica za dravsko banovino v Ljubljani sklicuje svoje letno skupščino za nedeljo 21. t. m. v knjižni dvorani hotela Miklić ob pol 9. dopoldne.

* Združenje pooblaščenih graditeljev za Dravsko banovino v Ljubljani, ima svoj redni občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne v posvetovalnici Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10 (visoko prtljaje).

* Socialno-gospodarska šola Narodne strokovne zveze na Jesenicah bo imela jutri 20. t. m. ob 10. sedmo redno predavanje. Predaval bo g. dr. Stojan Bajč o delovnem pravu pri nas in drugod. Predavanje bo v veliki dvorani Kazine »Savi«. Vabljeni so vsi delavci in nameščeni el. z Jesenic, Javornika in okolice.

* Gasilska šola za vso državo. V Banja-Luki bodo otvorili posebno šolo za strokovno izobraževanje gasilcev iz vse države. Ta šola bo imela stalno najmanj 50 slušateljev. Šolo bo vodila uprava vrbske banovine, financirala pa jo bo ministristvo, do čim bo banjalaska občina dajala kurjavo in razsvetljavo za šolske prostore.

* Naši izumitelji bodo razstavljal v Milanu in Parizu. Kakor je bilo že objavljeno, bodo naši izumitelji sodelovali s svojimi izumi na mednarodnih razstavah izumov v Milanu in Parizu. Naši izumitelji so se združili v stanovski organizaciji že pred štirimi leti. Organizacija posluje za vso državo, svoj sedež pa ima v Zagrebu, Palmotičeva ulica 78. Izumitelji, ki se želijo udeležiti razstav, dobijo od organizacije vsa pojasnila. Rok za prijave udeležbe razstave je do 25. t. m. Organizaciji je uspelo, da ne bo udeležba pri obeh mednarodnih razstavah izumiteljev povzročala nobenih stroškov in da bodo izumi na razstavo poslani na državne stroške. Združeni v stanovski organizaciji dosegajo naši izumitelji lepe uspehe in zdaj jim bo dana priložnost, da uveljavijo svoj sloves tudi v mednarodnem svetu. Dokler izumitelji niso bili organizirani, so dragocena dela šla v tujino. Tako n. pr. izum izumitelja Janeša od Sv. Ivana Zelina, ki je izumil aparat za pobiranje prahu. Nikogar ni bilo, ki bi bil našo industrijo in trgovino opozoril na ta izum in izumitelj je bil prisiljen odpotovati v inozemstvo, kjer je zdaj ravnatelj tovarne, v kateri se izdelujejo njegovi aparati.

Pri neredni stolici, napihnenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja naravna »Franz-Josefova« grenčica zaostanke prebave, napikčene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. br. 1500/1936

* Podpornemu društvu za gluho in slišno mladino je nakazal g. dr. Ciril Azman, profesor v Novem mestu, znesek 500 Din in postal s tem njegov ustanovni član. Plemenitemu dobrotniku naših gluhih in slišnih otrok se odziva na to veljiko žrtv kar najiskrenejše zahvaljuje.

* Za Tomo Zupanov sklad so poslali CM družbi: Podružnica v Zalcu 250 Din, moška podružnica v Hrastniku 50 Din, podružnica v Splitu 200 Din. — Iskrena hvala!

* Smrt zaslužnega zadrugarja. V Beogradu je umrl inž. Jovan Stojić, višji tehnični svetnik dunavske banke uprave in dolgoletni predsednik zveze agrarnih začetnikov v Novem Sadu. Pokojni Stojić je bil znan kot organizator zadrugništva in kot marljiv prosvetni delavec. V Novem Sadu je ustanovil in vodil podružnico kulturnega društva »Prosvetitelj«, ki ima svoj sedež v Sarajevu. Pokojnikovo truplo so odpeljali v Bosanski Šamac, od koder je bil pokopjen doma.

* Najlepše majniško potovanje na Sušak in otok Rab bo o binkošti Godba na posebnih vlakih z Jesenic. Ljubljana, Maribor in Novega mesta. Podrobna pojasnila pošlje vsakomur brezplačno uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

* Obdelane oblike barv v različnih barvah in pisna tovarna J.B. REICH.

* Razuzdani bogataš, ki ima na vesti pretresljivo tragedijo poštnih uradniških družin, inž. Stojanović, je bil, kakor znano, obsojen na 10 mesecev zapor in je njegov odvnetnik takoj po razglasitvi sodbe vložil priliz. Prosil je tudi, naj bi obsojenega Stojanovića izpustili iz zaporu do pravomočnega razsode. To prošnjo je sodišče odbilo ter odredilo, da mora inženir Stojanović ostati v zaporu.

* Kupujte velikonočne razglednice Družbe sv. Cirila in Metoda, ker s tem podpirate našo obrambno družbo.

* 3 dnevni avtoizlet čez Gorice v Trst 27. t. m. zjutraj in zvečer: do Gorice 120, do Trsta 160 Din. Prijave: »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM«
V ŠISKI — TELEFON 33-87

Muzikalna veseliga
UGRABLJENJE
z GUSTAV FRÖHLICHOM
in MARIELOUISE CLAUDIUS

se predvaja v petek ob 3., 5., 7. in 9.
v soboto ob 7. in 9.

PRIDE:

Victorija.

* Za veliko noč od 26. do 29. t. m. štiri-dnevni avtomobilski izlet v Padovo in Benetke in osrednjo potovanje od 26. t. m. do 2. aprila z brzim vlakom v Firence, Napoli, Pompeje, Vezuv, Capri in Rim. Cena vožnje tega izleta v II. razredu brze ga vlaka, krožnih voženj z avtobusi po Rimu, Napoliju, Pompejih, vožnja z žičnico na Vezuv in z ladjo na Capri, prevoza s kolodvoru v hotel in obratno, vse oskrbe in italijanske vizama samo 2300 Din. Prijave na izletno pisarno M. Okorn, hotel Skon, Ljubljana, telefon 26-45.

Iz Ljubljane

* 60-letnica zaslužnega vzgojitelja. V soboto 20. t. m. bo praznoval 60-letnico g. Vendramin Franjo, upokojeni šolski uradnik, ki se je po upokojitvi preselil s svojimi družinico, soprogo, hčerko in sinom v Ljubljano. Kakor je bil vzoren vzgojitelj mladini tako je tudi dober oče svojih družin. Rodil se je 1877. v Smartnem pri Gorici. Maturiral je v Kopru in služil med drugim v Dutovljah, Grebinju, Velikovu (do plebiscita) in pri Sv. Lenartu, odkoder je prišel za šolskega upravitelja v Laporje pri Poljanah, kjer je ostal vse do upokojitve. Lani je stopil v pokoj in se nato preselil v Ljubljano zato, da omogoči študij svojim otrokom. V Laporjah je bil starosta Sokola do svojega odhoda. Med vojno je štiri leta služil vojske in ima danes čin kapetana I. klase. Kot vzgojitelj mladine in dober tovariš je zmerom upoštevan v stanovskih vrstah. Želimo zaslužnemu možu, da bi mu bilo naklonjenih še mnogo let!

* Novi glavni tajnik Zveze industrijcev. Na seji v sredo zvečer je bil imenovan kot naslednik pokojnega g. inž. Sukljeva za glavnega tajnika Zveze industrijcev g. dr. Adolf Golja.

* Československa Obec bo priredila jutri ob 16. v Narodnem domu predstavlo ljubkovega gledališča. Na sporedu krasno opremljena pravljena igra »Gašperček pri kralju vetrov«.

Naš velikonočni šlager!

1. **Cadet Box**
vel. 4,5 x 6
s tremi filmi

samo Din 99.—

2. **Zložljiv foto-aparat na filme**
vel. 6 x 9 z optiko 1 : 6,3
samo Din 299.—

pri **Foto Tourist LOJZE ŠMUC**
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 8

* Anton Verbič, Stritarjeva ul. nudi Wögererjeve in Klefiseve šunke, stajersko perutnino in razna Bouvierjeva ter desertna vina, Vermouth, Cinzano i. t. d. vse po konkurenčnih cenah.

* Velikonočne pravilice z igro, petjem in plesom 24. t. m. ob 16. v Delavski zbornici priredi Atena za malčke in starše. Za stroške dvoranje plačajo odrasli Din 5, otroci Din 3.

ŽREBANJE I. RAZREDA 34. KOLA

državne razredne loterije bo 14. in 15. aprila 1937.

Kdor se želi udeležiti igre v tem kolu, naj si priskrbi pravočasno srečko pri **Zadružni hranilnici v Ljubljani, Dalmatinova 6.**

* Antropološko dokazovanje očetovstva je naslov 20. poljudnoznanstvenega predavanja Prirodoslovnega društva, ki bo v torek 23. t. m. ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Predavatelj g. doc. dr. B. Škerjanc govori predvsem o potrebi in smislu antropološkega dokazovanja očetovstva o sodbah v pritrinjen ali odklonilnem smislu, nekaj o poledovanju normalnih telesnih lastnosti človeka itd. Seznanil nas bo s praktičnim delom dunajskega antropološkega inštituta, ki ima v tem oziru v Srednji Evropi največjo prakso. Govoril bo tudi o praktičnih uspehih podal kritiko in razložil možnosti razvoja antropološkega dokazovanja očetovstva. Videli bomo tudi v nekaj slikah postopek dunajskega antropološkega inštituta.

* Društvo »Soča« Matica naznanja, da bo jutri 20. t. m. v prenovljenem salonu pri »Levu« ob pol 21. zelo zanimivo predavanje sred. šol. inšpektorja g. Ivana Dolena o »Postanku in razvoju gledališča«. G. predavatelj bo razložil, kako se je razvilo gledališče najprej pri starih Grkih, iz kulta boga Dioniza (Bakha) in kako je potem grška drama osvobodila ves svet. Podrobneje se bo bavil z zgodovino slovenskega gledališča, Sočane, prijatelje in vse cenjeno publiko, katero to predavanje zanima, najvidneje vabimo k udeležbi. Vstop je vsem prost.

* Narodna galerija. V nedeljo 21. t. m. bo v Narodni galeriji vodstvo v glavni dvorani: Slovenski slikarji baročne dobe. Vodil bo mons. Viktor Steska. Začetek ob 11. dopoldne.

* Velikonočni oratorij »Trpljenje Jezusa Kristusa«, ki ga je napisal skladatelj Boris Papandopolu in ga izvaja splitsko pevsko društvo »Zvonimir« v Ljubljani v veliki filharmonični dvorani prihodnje srede zvečer, je napisan na osnovi dalmatinskega ljudskega cerkvenega petja. Vse te melodije niso bile prej nikjer napisane temveč jih je pel rod za rod, imajo svojo tradicijo, ki sega daleč nazaj za več stoletij. Tako je mladi hrvaški skladatelj Boris Papandopolu storil dvojno dobro delo, ko je napisal vse te narodne melodije, da jih je rešil pozabljenosti in dal na njihovi osnovi domače oratorijsko delo, ki ima trajno umetniško vrednost. Delo ni pustilo napisano, temveč ga ogreva vsa toplina južnega sonca ter verno slika trpljenje in mišljenje naroda, med katerim so se te melodije ohranile. Na izvedbo oratorija in na prvi nastop tako skladatelja kakor njegovega zbora v Ljubljani opozorjamo vse prijatelje resne glasbe. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

* Produkcija drž. konservatorija, četrti v tednu »Učite se glasbe« bo v ponedeljek 22. t. m. ob 4/7. v veliki filharmonični dvorani. Pred začetkom izvajanja glasbenih točk, bo govoril prof. Marijan Lipovšek o absolutnih drž. konservatorija, njihovih politikah in možnosti njihove zaposlitve. Spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice.

* Društvo »Naša skrinja« ima v predzadnjem oknu francoskanske pesarje v domačem okusu urejeno izložbo, ki tvori res pravo razpoloženje svetne nedelje in zasluži posnemanje.

KINO IDEAL

LIL DAGOVER, WILLY BIRGEL,
MARIA V. TASNADY

v veličastnem muzikalnem filmu

Poslednji akord

Danes ob 13., 17., 19. in 21.15 uri.

* Za današnje popoldanske predstave v Šentjakobskem gledališču se dobe vstopnice od 10. do 12. in od 14. ure dalje. Začetek točno ob 15.15. Kdor se rad smeje, naj ne zamudi prilike ogledati si burke »Zakonec stavkajo«. Neprekidno zadnja uprizoritev igre vsega dela pa bo v nedeljo ob 20.15.

* O izdelovanju violin je bil v nedeljskim »Jutru« članek, ki govori tudi o »pokojnem« Mušiču, ki je užival kot strokovnjak za izdelovanje violin mednarodni sloves. Opazorjeni smo bili, da na državni tehniški srednji šoli v Ljubljani že pet let obstoja banovinska šola za glasbila, kjer deluje kot strokovni vodja in učitelj g. Mihael Mišič še pri najboljšem zdravju in polni moči. Na tej šoli so učen ci do danes izdelali razmeroma veliko prav dobrih glasbil: 50 violon, 200 kitar in 30 citer, od katerih ima šola na prodaj samo še 12 violin in 12 kitar. Šola je do letos dovršila 10 učenecv in iz letošnjega mojstrskega tečaja za absolvente banovinske šole bosta izšla dva mojstra. Pri nas bo torej tudi ta vrsta umetnega rokodelstva lahko uspešno napredovala, smo priprledi je treba. G. Mušič, ki ga je članek proglasil za pokojnega, pa bo gotovo živel dolgo vrsto let ter se uspešno udeleževal v svoji stroki.

* Kakšni so sodobni pogledi in novejša načela narodoslovne znanosti, nam bo povedal g. France Marolt, vodja Folklornega inštituta Glasbene Matice na svojem predavanju v torek 23. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani.

* Nesreča pod tramvajem. Na kirurški oddelku so včeraj pripeljali 5-letno Darinko Butnarjevo, hčerko kleparskega mojstra s Celovske ceste 65, ki je v bližini domače hiše prišla pod tramvaj in dobila precej nevarne poškodbe.

* Velikonočni pozdrav pošlje vsakdo svojemu prijatelju in znanцу. Ko se oglašja pomlad, naj vsakdo pomisli na naše reveže, ki naj jim po želji nas vseh tudi pošlje pomlad izboljšanja njihove revščine. Mesni socialni kolek je postavljen v službo za preganjanje siromastva. Vsakdo naj nalepi na velikonočno razglednico še mesni socialni kolek in daroval bo tako ubogim prispevek. Vse trafike imajo kolek na zalogi. Okrasite velikonočne čestitke z mesnim kolekom! Naj bo to naš pomladni dar siromakom.

Z Jesenice

* Zvočni kino Radio predvaja danes in soboto ob 20. na Jožefovo tudi ob 15. vefilim »90 minut zamude« z Harry Pictom v gl. vlogi. Kot matinejo predvaja na Jožefovo ob pol 11. in ob 17. barvano Silly in Mickey revijo, po znižanih cenah.

Iz Trčiča

* Kino predvaja danes izvrsten nemški film »Prijatelj moje žene«, jutri v soboto in v nedeljo pa film »Tarzan neustrašiv«.

JOZEK in JOZICA, oba sta istega mnenja: CIMEAN zobna krema nam ohranja zobe lepe in zdrave do pozne starosti. Tudi drugi naj jo posnemajo! CIMEAN čisti, CIMEAN neguje, CIMEAN varuje občutljivo zobno sklenino!

Iz Celja

* Henrik Toplak odhaja v pokoj. V torek je stopil v pokoj višji sodni oficial g. Henrik Toplak v Celju. G. Toplak odhaja v zaslužnem pokoj, saj je zaključil dolgo vrsto let, polnih vztrajnega, zvestega in neumornega dela. Vedno je bil na svojem mestu, vedno mičen, točen in uslužen. Nikoli ni bil neprijazen s strankami, nasprotno: čim revnejša se mu je zdelala stranka, tem bolj se je potrudil, ker je smatral za svojo dolžnost, da pomaga stranki s svojim znanjem. S Henrikom Toplakom odhaja v pokoj odlični zastopnik stare garde državnih uradnikov. Kakor mu želimo, da se odpotuje od dela, ki je bilo zlasti v zmedenih letih po vojni zelo naporno, tako nam je žal, da ga ne bomo več srečevali na sodišču. Spremljajo ga iskrene želje vseh, ki ga poznajo in cenijo.

* Ljudsko vseučilišče. V risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20. univ. prof. dr. Marius Rebek iz Ljubljane o naravnem in umetnem kavčuku. Že lani je bilo predavanje dr. Rebeka dobro obiskano. Občinstvo bo gotovo tudi v ponedeljek v velikem številu obiskalo predavanje, da bo poslušalo znanega kemika in sledilo njegovim zanimivim eksperimentom.

* Literarni večer v Celju. Ljudsko vseučilišče v Celju nam je v ponedeljek predstavilo najmlajše tvorce naše duhovne kulture. Skupina je bila tako po hotenju kakor po svoji izrazni moči istotodna. Najbolj nas je presenetil Joža Šeligo, ki se je komaj pojavil v »Zvoncu«, pa mu je videti, da si bo zmožol utreti pot v prvo vrsto naših pesnikov. Ostali trije so čitali prozo — težko, mračno prozo naših dni, ki pa je našla v njih smotne oblikovalce. Ivan Potrč je čital poglavje iz velikega romana »Prekleta zemlja«, Jože Kerenčič svojo novelo »Obisk pri starosti«, Ivan Brčić pa »Smrt Jurja Močinec«. Čeprav je bila njihova glasovna tehnika pomanjkljiva, občinstva ta nedostatek ni motil, saj so čitali brez narejene patetčnosti in s tako iskrenim občutkom, da je moglo občinstvo vsakega nagraditi s toplo pohvalo.

* KINO METROPOL, prinaša: radi izredne dolžine filma predstave danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 »UPOR NA LADJI BOUNTY«. — Matineja ob 10.15 in 14. »SKRJANCEK POJE, ZVRGOLJI...« Cene prostorom pri matinejskih predstavah so določene po din 3,50, 5,50 in 6,50.

JUTRI ZVEČER VELIKI KONCERT
AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA
V MARJINI CERKVI V CELJU.

* Lastniki motornih vozil, ki še niso zamenjali svojih starih registrskih tablic z novimi, naj čimprej opremijo vozila z novimi tablicami, ker je uporaba starih tablic po 31. marcu nedopustna.

* Kino Union, Danes ob 10. in 14. matineja: »Črna soba«. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 in jutri ob 16.15 in 20.30 vefilim »Prater« z Magdo Schneiderjevo in dve predigrji, jutri ob 18.30 matineja.

Iz Maribora

* Lep uspeh Mariborskega tria. V polni kateški dvorani je v sredo zvečer koncertiral Mariborski klavirski trio, ki ga tvorijo klavirist dr. Klasino, violonist Taras Poljanec in čelist prof. Bajde, ter žel toplo priznanje navzočih. Vsi trije so bili deležni lepih slovkov. Za Maribor je bil navedeni koncert prvovrstni kulturni dogodek.

* Šahovske novice. V XII. kolu šahovskega ljubiteljskega turnirja je Senica zmagal nad Starcem, Jaut nad Koblerjem, Reisberger nad Radolčikom, Sever nad Lichtenwallnerjevo in Krajnc nad Stoškom, dočim sta bili ostali dve partiji prelozeni. Sedaj vodi Krajnc z 10 in pol točkami pred Stoškom, ki ima 10 točk. Naslednje kolo bo v ponedeljek.

* Modern hotel na cesti Maribor-Pohorje. Na predvčerajšnjem rednem občnem zboru mariborskih gostilničarjev in kavararjev, o katerem smo že poročali in na katerem so poleg funkcionarjev ter zveznega delegata g. ravnatelja Petelna spregovorili še mestni občni referent dr. Senkovič, obrtno združenje nadzornik Založnik in Putnikov ravnatelj Loos se je med drugim sprožil pobudna misel, da bi se pod geslom »Maribor s Pohorjem« ustanovil poseben konzorcij, ki naj bi ob avtomobilski cesti Maribor-Pohorje zgradil modern hotel, ki naj bi ne bil samo privlačna točka za Maribor in okolico, ampak za vse širše mariborske področje.

* Ceneno meso. Jutri ob devetih dopoldne bodo prodajali na Glavnem trgu zaplenjeno tele in svinjo.

Iz Hrastnika

* Razstava kuharskih izdelkov in ročnih del kot zaključek letošnjega gospodinjkega tečaja bo danes na Jožefovo od 8. do 16. v deški šoli. Vstopnine ne bo.

* Izredni občni zbor Sokola v Hrastniku bo v nedeljo 21. t. m. ob 9. v Sokolskem domu. Dnevni red: Petrova pelletka. Zbora se udeležijo prvi podstarešina SSKJ br. Engelbert Gangl.

Iz Kranja

* Ljudska univerza priredi jutri ob 20. v gimnaziji predavanje g. J. Grabarja o sodobnih gospodarskih pridobitvah.

* Kino Narodni dom predvaja danes ob 4., 6. in pol 9., soboto ob pol 9. in v

nedeljo ob pol 7. in pol 9. veselo filmsko opereto »Medeni tedni«. — Snučarska maskerada!

KINO

TEL. 21-24 **MATICA**

Veliki spijonažni film iz junaških bojev za časa rusko-japonske vojne

PORT ARTUR

Adolf Wohlbrück Rene Deltgen

TEL. 27-30 **SLOGA**

Vefilim o največji tragediji habsburške dinastije

MAYERLING

Matineja danes ob 11. uri

Vesela dunajska opereta

RAJ NA ZEMLJI

Hermann Thimig, Lizzi Holzschuh, Hans Moser, Heinz Rühmann, Adele Sandrock

TEL. 22-21 **UNION**

Veliki film

LURD V ZARU SVOJIH ČUDEŽEV

Matineja danes ob 11. uri

Nepozabna mojstrovina režiserja

Willy Forst

MAZURKA

V glavni vlogi Pola Negri

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Iz življenja na deželi

* GORENJI LOGATEC. Udruženje četnikov, podobor v Ljubljani, bo v nedeljo 21. t. m. ob 10. slovesno blagoslovil državno zastavo, ki se bo zatem razvila na obmejnem drog v Hotedršici. Vsa društva, korporacije in zasebnike vabimo na proslavo, da na ta dan razobesijo v gornjeloški in dolnjoeloški občini državne zastave, da na ta način dostojno manifestiramo našo državno zavest. Dolžnost nas kliče, da se te proslave udeležimo v čim večjem številu. Ob 16. bo v Sokolskem domu v Gor. Logatcu kot nadaljevanje te proslave igra »Bratje«.

* SEVNICA. Zvočni kino predvaja na Jožefovo zvečer, v soboto zvečer ter v nedeljo popoldne in zvečer Luis Trenkerjev film »Izgnanjeni sin«. Na Jožefovo popoldan odpade kino zaradi akademije sokolske dece.

* RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja drevo ob 20. jutri v soboto ob 20. in v nedeljo 21. t. m. ob 15.15 in 20. film »Daj mi to noč« z Janom Kiepurom v glavni vlogi. Za dodatek domač kulturni film in Paramountov zvočni tednik.

»Port Artur« v Matici

Ljubljana, 18. marca. V Elitnem kinu »Matic« igrajo te dni enega najboljših filmov zanje sezone »Port Artur«. Film nam kaže dogodke, ki so se odigrali neposredno pred padcem ruske trdnjave Porta Arturja v japonske roke. Glavne vloge imajo res sami dobri igralci. Adolf Wohlbrück ki ga že poznamo po njegovih dovršenih vlogah iz filmov »Cigan baron« in »Čarški sel« je spet pokazal, da je igralec visokih sposobnosti, niti od daleč podoben raznim nališpanim lutkam, kakršne smo morali še v nedavni dobi pogosto gledati. Njegovo partnerico Japonko Youki igra Karin Hardtova, ki je tudi že naša stara znanca. Po dolgem času bomo spet gledali znanega avstrijskega igralca Paula Hartmanna, ki je zdaj nekaj časa zaradi hude bolezni počival in se je začel šele nedavno spet udeleževati v filmu. Tu je prevzel hvaljevo vlogo šefa ruske vojske obrambne in jo odigral z nezavado prepričljivostjo.

Vsebinska filma je zanimiva. Kaže nam vlogo vojnustva pri padcu Porta Arturja. Karin Hardtova, ki igra Japonko, je žena mladega ruskega častnika, ki izgubi po naključju obrambne načrte Porta Arturja in s tem zapravi utrdbo in tudi svojo čast.

Rusi so hoteli rešiti Port Artur na ta način, da bi prodrli s svojimi ladjami in pristanišča. To so jim Japonci preprečili, ko so spoznali njihove namene. Usoda mesta je zapetena na slavne zastave bodo padle v sovražnik

S pesmijo in ljubeznijo v pomlad, v življenje

Zima v planine, zelenje v ravnine — Jožeti in Jožice godujejo, ptički svatujejo

Jožefovi! Ponižni patron stare kranjske dežele, z žago in skobličem v svoji delavnici, pa z belo lilijo, znamenjem neomadeževanega varuštva nad Bogorodnico in Detetom, je potegnil marčeve dneve na kraj druge tretjine. Zbudile se bodo danes vesele Jožice, zdravile poredne Pepce, Pepine in priletne Zele in skoraj že ne bo hiše v naročju naše ožje domovine brez godovnika. Podoknice, od preproste harmonike, do visoko doneče pesmi violin, so izzvenile že snoči v kamrice naših Jožic, na hitro roko udarjeni »ofrehtje« pa so poneli skozi vrata nagajivo željo, naj bi se korenjaški Jožeti, sentimentalni Jožeki, šlemani Josipi, pa tudi navihani Pepini, Be-

povedate mlado ženičico v zakonsko gnezdece.

»Božja stvar, zlahten dar je zakonski par.« Po tem nauku je človekova dolžnost, da se ženi in množi. Stvarnik je vso prirodo razdelil na moško in žensko. Vsapemu

»Danes bomo tičile se pobaha pred sramežljivo samičico«

Prav lušno je spomlad, ko sliš' mo ptičke pet'. One nas uče, kak' moramo živeti.

pi in Sepini, imenitno postavili na dan svojega patrona in tlačili to dolino solz še daleč v nerodna leta. Hlapci so dobili priboljšek, dekle nove rute in predpasnike, marsikak postrežek bo shranil kovača na račun zaljubljenih godovnikov, mnogi viniki bratci bodo zlije vase vrsto kozarčkov med solzami želja za dobrotljivega godovnika. Vsem Jožetom in Jožicam pa poln kich za smeh, zdravja in dobre volje!

Zunaj klije z vso silo pomlad! Kregal se je sušec po Evropi na vse viže z zimo, zdaj se zaljubljeno ogledoval v toplem soncu na okrog, pa spet med viharimi zapadnimi sapami napajal zemljo z dežjem in snegom. Vmes je zagodrnjala še nekajkrat kljukosa zima in iz raztrganega žepa natresla bobrega pšena.

»Sva se srečala, si gledala v oči«

Da, pomlad! Čutimo jo v zraku, prepočila je vsem bitjem že mozek in kosti. Ne-zadržan nagon je ponesel razposajeni živ-zav med dreve, kjer se ženijo ptički že nekaj dni. Sv. Gregor jim sicer ni bil naklonjen, vetrovno in deževno vreme je ohladilo vročo tičijo kri. Zato pa so mini-le vedre dneve pohitele samičice z izbero kavalirjev in po vseh poteh Tivolija je odmeval glasen vršič razposajenega svatovanja. Senice, penice, vrbčevke in škinkavke so neženirano opominjale svoje izbrance na zakonske dolžnosti. Narava terja svoje in za ljubko gnezdece jajc je treba še več kot preveč junaških naskokov. Zakrknjeni, petični samci, ki vas še ni doletela čast občutnega prispevka za povzdigo narodo razdelili na moško in žensko. Vsakemu je zdaj kraj, kjer lahko zasačite krilate in flagrantni, sebi pa vcepate moči in volje, da morda le najdete skomine in še to pomlad

Pevke zdaj svatujejo in imajo manj časa za svoje prijatelje

teh dveh krajnikov pa je vsadil v srce željo, zediniti se v celoto. In ko je želja prav v pomlad tako silna, kdo bi zameril našim pevčcem, če so tako neugani.

Vsa priroda se ženi. Vsako plemo v živalstvu ima svoj čas, svoj predpust. Konji orlijo, jeleni se rukajo, ribe drste, brenclji in obadi rajajo svoj ples. S kakšno slovesnostjo se dvigne deviška matica na pirovanje v zrak, trop trotov pa za njol!

In rastline! Cvetne čaše prožijo svoje skodelice soncu, v sredi duhteče krone leži na zibajoči se posteljici bleščeča od jutranje rose, nevestica-plodnica. Okrog nje se bahatijo gizdavi snubači-prašniki. In prihajajo svatje, metulj s pisano bandero, pa čebelica s stricem čmrljem. V sladki omami za medom poteka oplajajoči akt. Za njima pripleza botra mravlja, komarji godejo na svoj dolgi klarinet. Spodaj v travi sedi trebušast čirumur, krog in krog se spoprimejo skokonožne kobilice v kolobar, razposajeni balet piše v svetli poletni dan.

In rude! Saj je tudi med njimi doma ljubezen, pa sovraštvo. Tajno so se nekatere spojile, le pazljivemu očesu kemika ni ušla njih povezanost. On vidi v srca rudnin, pozna njih simpatije, pa medsebojna nerazumevanja. Skušaj jih spojit, nikoli se ne bodo združile, če se ne razumejo. Druge se spet hlastno zlijejo v eno.

Dvoje planinskih predavanj O treh turah v inozemstvu je predavala ga. Debelakova, o vzponih na dva švicarska vrhova pa g. Hvastija

Ljubljana, 18. marca.

»Nemo propheta in patria« je dejal sinoči predsednik SPD dr. Pretnar, ko je komaj 100 poslušalcem letošnjega zaključnega planinskega predavanja predstavil predavateljico, našo znano alpinistko in pisateljico go. Marto Debelakovo. To je le-tos že drugi primer, da planinsko predavanje z domačim predavateljem ni imelo poslušalcev, kakor smo jih bili vajeni pri vseh sličnih prilikah — s tujim blagom in še celo v tujem jeziku. Predavateljica, ki ljubi gore in njihove nevarnosti zaradi njih in ne zaradi onih, ki bi jo prišli poslušati, je majhno udeležbo kvitirala z vso priro-jeno hladnostjo in je pripovedovala o svojih doživljajih prav tako toplo in zanimivo kakor bi imela pred seboj polno dvorano.

Toda kljub temu si je treba zastaviti vprašanje, kaj naj to pomeni? Ali se tisoč prijateljev naših planin in narave ne zavedajo, da je delo najboljših na tem polju v veliki meri odvisno od vzpodbude ostalih? Ali se morda tudi v planinskem svetu — kakor recimo v nogometu — pojavljajo kakšne struje, izmed katerih ena ne hodi tja, koder hodi druga ali ena niti slišati noče, kaj dela druga? Ali je res v Ljubljani samo še 100 ljudi, ki jih zanima, kako se najboljši alpinisti in plezalci doma in na tujem prizadevajo, da bi tudi na tem polju ne ostali Slovenci najzadnji med zadnjimi? SPD bo moralo razmišljati o tem, preden bo spet povabilo kogarkoli domačih na predavanje, kajti sinočnja prazna dvorana je pokazala, da nekje v tem krogu nekaj ni v redu. Če ni bil vse le slučaj, ki naj bo pozabljen do prihodnje sezone.

Ga. Debelakova je v prijetnem opisu povedla poslušalce na tri zanimive ture, ki jih je v družbi še treh znanih alpinistov na tujem izvedla v preteklem poletju. Serija diazpozitivov je iz znanih pristnih domačih razgovor zaostajala za produkcijami bolj »pripravljenih« predavateljev iz tujine. V

In v zraku? Kadar gresta oblak-ženin in nevesta-burja na svatovanje, zagodeta grom in piš, hudourniki bobne, bliski jima sve-te, nad vsemi pa kraljuje starešina Perun. Alkemisti so celo planete požnili, beneški dož se je prstoval z Adrijom in ji vrge-l v naročje dragocen prstan.

Zadnja naša nevesta pa je bela smrt. Čuk je za pozavčina, štolo na roki zamenja mo-lek s krščem, svatbeni suknjič je lesena krsta. Črna zemlja teta, nevesta pričaka nanj v globoki postelji. Na gostijo plane tisoče črvov...

Pa kaj bi filozofiral! Zunaj klije življenje in z vso prožnostjo pomlajajoče sile spaja srca sredi velemestnega vrvenja prav tako kakor v ljubkih vaseh do samotne gorske bajke v zavesti, da se umika troh-noba tvornemu delu. Trate pregrinja než-no zelenje, napeto popje na drevo se bo zdaj zdaj odprlo. Odklenkati so zvončki v sleherni hosti, pozlatile trobentice že vsa osonja pobožja. Na peščenih rebrih porve-pa pomladno resje, v vlažnem vetriču se zibljejo ob potokih vrbine mačice. Mnogo

Koliko drobnih želja je prišlo z butaricami v mesto

Či-či-či-zrrr-šćink vev... še malo pa gnezdo jajc bom imel

te cvetne lepote se seli vs dan v naše mesto, skromni dinarčki zanje pa kanejo vsaj nekaj praznične dobrote Vstajenja pod siromašne strehe.

Ze bo tu cvetna nedelja, za njo veliki teden. Skoraj bo v letošnjem zgodnjem Vsta-jenju odmevala pesem bronca ter poglala v aprilu obotavljajočo se zimo v najvišje gore. In svetlo bo poslej naokrog v našem obzorju, veselo v majniškem vonju šmar-nic, toplo v vodah zlatega klasja poletja, zadovoljno, nadejamo se, v zoreči jeseni, ko bo črčikova pesem ob trgatvi spet ozna- njala skorajšnji povratek pri nas zmerom da redkejšega plesa snežink. —ine

starih tehnične fakultete. Veseli zaradi uspe-ha pri izpitu so vsi trije brez potrebnih opreznosti hiteli po mračnem hodniku in po stopnicah, ki niso razsvetljene. Prvi, tehnik Tinaric se je spotaknil, Džamonja pa je padel preko njega in zadrl z glavo ob parni kotel, ki stoji še nekaj let med raznimi drugimi predmeti v kletnem pro-storu poleg stopnic. Tinaricu se ni nič ludoga zgodilo. Džamonja pa si je prejel lubanja in je že proti večeru izdihnil v bol-nišnici.

Evgen Džamonja je bil sin nekdanjega narodnega poslanca Djure Džamonja, ki je imel vrtinarijo v Mariboru a se je potem preselil v Beograd. Kot smučar je bil ka-petan Džamonja znan v vojaških in civil-nih krogih. Večkrat je bil član naše vojne reprezentance za smučarske tekme. Nedav-no je izdal knjigo o smučarstvu »Nova šo-lac«, katero je sam ilustriral. Z njegovim prihodom je smučarski sport v Beogradu mnogo pridobil. Dve leti je bil tajnik beo-gradske zimsko-sportne podzveze. Ustanovil je smučarsko sekcijo v klubu »Sever« in pod njegovim vodstvom si je ta sekcija že dvakrat priborila smučarsko prvenstvo beo-gradske zimsko-sportne podzveze.

Jubilej zaslužnega kiparja

Danes praznuje g. Josip Grošelj, kipar v Selcih nad Škofjo Loko, svoj 84. rojstni dan. Rodil se je 19. marca 1854 v Selcih kot sin kmeta Janeza. Njegovi rojstni listi se je rekel pri Grublu Ko je dopolnil 16 let, se je sel učil k mojstru Šubicu v Poljano. Po učni dobi je bil 5 let pomočnik pri kiparju Zajcu v Ljubljani, tri leta pa v Celovcu. Svojo samostojno obrt v Selcih je pričel iz-vrševati leta 1886.

Prvo njegovo samostojno delo sta bila dva oltarja v farni cerkvi v Bohinjski Bi-strici. Potem je izdelal tri oltarje za cerkv v DM v Polju, enega za faro Brečova pri Vrhniki, dva za faro cerkev v Selcih, oltar za novo kapelico na pokopališču v Selcih, za samostan na Selu pod Ljubljano pa več kipov. Njegova dela so šla tudi na Češko in v Prijedor v Bosno. Kip Janeza Nepomuka na kapucinskem mostu v Škofji Loki je tudi njegovo delo. Prof. dr. Franke-ga je priporočil nekdanji komisiji za ohranitev starih spomenikov na Dunaju, ki mu je potem poverila razna dela v starih cerkvah.

S pokojnim prelatom Zupanom sta bila dobra znanca. Še kot pomočnik mu je Grošelj izdelal znamenito skrinjico, v kateri je shranjen rokopis »Kresta pri Savici«. Pre-latu je izrezal tudi večje število oltarjev. Ki-pa sv. Cirila in Metoda v prelatovali kapelici sta tudi njegovo delo. Za mestno občino v Kranju je izrezal tri umetniške oltarje za slike blagopokojnega kralja Aleksandra, Nj. Vel. kraljice Marije, tretji oltar pa še čaka za sliko kralja Petra II. Kot narodni in prosvetni delavec je bil g. Grošelj v svojih mladih letih zelo agilen. Postal je član bralnega in pevškega društva Ratitovec. Od leta 1893 do 1901 je temu društvu tudi pred-seđoval. Dalje je bil ustanovni član Cirij. Metodove podružnice v Selcih, ki je bila ustanovljena leta 1886. V njegovi delavnici se je izučilo mnogo pomočnikov, živita pa samo še dva. V visoki starosti možster še ne miruje. Ukvarja se s kipom Zvezdčarja za Mojstrano.

Ko praznuje svoj rojstni dan v krogu domačih ter prejema čestitke številnih prijateljev in znancev, mu čestitamo tudi mi z iskreno željo, da bi dočkal še mnogo srečnih in veselih dni do skrajnih mej človeškega življenja.

Zagoreni požar v tvornici furnirjev

Ptuj, 18. marca.

V Moškajncih niže Ptuja je v bližini koldvora tvornica za izdelovanje furnirjev, last tvrdke Ivan Ogorelec in &. Obrat v tvornici že nekaj časa počiva. Preteklo so-boto se je izvršila sodna prodaja neklih predmetov v tvornici, ki jih je kupil obra-tovodja Slapničar Hugo. Po prodaji so tvor-nico spet zaprli. V noči od nedelje na po-nedeljek pa je iz neznanega vzroka okoli ene ure nastal v zgradbi požar in uničil plovico tvornice. Gasilci so k sreči ubrali prired ognjem oni del, kjer je parna lokomi-bila. Škoda znaša okoli 80.000 Din in bo delno poravnana z zavarovalnico. Orožniki zdaj preiskujejo vso zadevo, ker se govori, da je bil ogenj podtaknjen.

Naročniki „Jutra“ so zavarovani za 10.000 Din

je račune daleč od vsakdanjih skrbí ljud-stva. Velik učenjak je bil na vsak način ali njegova znanost je bila vojna: Evropa je bila njegova šahovnica, armade njegove fi-gure...

Na večerji pri Bismarcku

Tretji mož Berlina pred 50 leti je bil Bismarck, železni kancelar, največji od trojice, pravi kolos, ki je tesno zapet v svoji generalni uniformi stalno nadzirati in svoje pisarne vse kotičke s krvjo in železom okovane države. Moj oče je že v Londonu spoznal grofa Herberta Bismarcka in posta-la sta prijatelja. Imel sem seboj priporočil-no pismo za kancelarja, ki sem ga pa, okle-vajoč pred železnim državnikom, oddal šele čez mesec dni... Poteklo je nekaj dni, ko sem prejel od grofa Herberta vstave:

— Knez Bismarck je mnogo čul o Vašem očetu in ve, da spada med prve diplomate Vaše države! Zaprli me je, da Vas po-vabim na večerjo. Jutri ob 6. pridite, oble-ka — žaket!

Prišel sem, poln radovednosti in ponosa, pa tudi nemalo zbehan. Ko sem stopil v salo, se je dvignil knez in me pozdravil s čudovito prijaznostjo starega sveta. Opra-vilo je odsotnost kneginje, ki je nekam bo-lehna morala ostati v svojih sobah, ter mi predstavil ostale goste. Napisal sem te-krat v svoj dnevnik:

— Bilo je skoraj družinsko razpoloženje. Bismarck, grof Herbert, Bismarckova hči in njen soprog, kancelarji tajniki ter njegov zdravnik, ki je neprestano pazil nanj. Vodil sem njegovo hčer k mizi, sedel sem med njo in — železnim državnikom, ki je imel na vsaki strani poleg sebe dve or-jaški dogi in ju pital Bismarck je bil vesel, ni govoril o politiki, pripovedoval pa mno-

Hvastija o vzponih na Matterhorn in Zi-nalrothorn.

V zanimivem predavanju, spremljale so ga številne lepe skloptične slike, je predavatelj pokazal lepote švicarskih gor. Lani so se trije slovenski akademiki odločili, da se bodo povzeli na dva najlepša švicarska vrhova — Matterhorn in Zinalrothorn. Ta od-prava ni šla v švico, da bi tamkaj reševala plezalne probleme, temveč le z željo, da bi spoznala led in sneg v švicarskih gorah. Hude napore je bilo treba premagati, če-sto se je bilo treba boriti za življenje, to-že slednjic se jim je s trdnjo voljo in ži-lavo vztrajnostjo posrečilo doseči zastavljene cilje. Predavatelj je orisal vse veli-častvo švicarskih gor, ki očarajo človeka kot planinca in še bolj kot plezalca. Mat-terhorn gora vseh gor, mora privleči tudi najbolj trdovratnega zapečkarja, pa tudi vse one, ki pravijo, da »gora ni nora«.

Lepo predavanje, ki naj bi tudi služilo predvsem propagandi prave planinske mi-sli in planinske kulture med nami, je v polni meri doseglo svoj namen. Nad 80 uspešnih skloptičnih slik je pa bil tudi do-kaz, da je med našimi alpinisti tudi precej prav dobrih fotomaterjev.

Tragična smrt mlade-ga, odličnega oficirja

Beograd, 18. marca

Na tehnični fakulteti se je pripetila huda nesreča. Po nesrečnem naključju je padel po temnih stopnicah, ki vodijo v kletne prostore, student tehnične in aktivni artilje-rijski kapetan II. razreda Evgen Džamonja, ki se je odlično udeleževal v zimskem sportu.

Evgen Džamonja se je rodil pred 29 leti v Mostarju. Kot aktivni oficir se je pred tremi leti vpisal na tehnično fakulteto. Stu-diral je kot državni stipendist. Včeraj je polagal izpit iz matematike. Z dvema tova-risoma je čakal na rezultat izpita. Ko je profesor naznanil, da so vsi trije izpit do-bro prestali je Džamonja tovarisoma pred-lagal, naj bi šli v delavnico akademskega Aerokluba, ki je nameščena v kletnih pro-

barskajd smo se kopali v jezeru kar iz črna, oblečeni mnogo manj, kot so terjali takratni strogi predpisi. Nekoč nas je sko-raj gale presenetil čoln s kraljevsko druž-bo in bilo je seveda mnogo zgražanja. Še dolgo potem je bila naša ulica pred vilo zastražena po policistih.

Leto, v katerem sem dospel v Berlin, je pomenil prav za prav zaključek svoje do-be.

Trije veliki tvorci nove nemške države

so še živeli in vse življenje mesta je zasen-čila njih osebnost, koderkoli so se pojavili. Častitljiva figura svovelasega cesarja, upog-njena od starosti, pa vendar še strumno vojaška, se je prikazala vsak dan, ob pre-meni straže, na oknu cesarske palače. Na ta trenutek je čakala na trgu zmerom mno-žica radovednežev iz mesta in dežele. Ob cesarjevi 90-letnici sem stal cele ure v gneči pred carskimi vrati, ko so prihajali in odhajali knezi, generali pa diplomati v odlični paradni uniformi, da izrazijo čestit-ke jubileumu. Bilo je to v prvem letu na-stopa kraljice Viktorije in čast, ki jo je bila ona deležna na svečanostih v Londo-nu, je bila komaj primerljati s sijajem oko-lice pruskega suverena.

Pozimi, ko je bilo jezero v Zivalskem mrtu zamrznjeno, si lahko videl vsak dan Mlt-keja na sprehodu po parku. Drsalci so prenehali s svojimi figurami po ledu, pre-čkali so ledeno ploskev in pohiteli na kraj, da pozdravijo starega maršala. Če bi ne imel uniforme, bi vsak zamenjal drobno postavo vojskovodje inteligentnega obraza in plemenitega čela, s pojavom velikega filo-zofa ali matematika, ki je zamišljen v svo-

Nekaj spominov Austena Chamberlaina Začetek diplomatske kariere v Berlinu — Trije stebri pruskega militarizma v profilu mladega angleškega državnika pred 50 leti

V torker umrl veliki angleški državnik, sir Austen Chamberlain je pod naslovom »Down the years« izdal l. 1935 v založbi Cassel et Co. v Londonu zbirko svojih spominov, v kateri je nanizal značilne odlomke iz nemirne evropske politike ter osvetlil obraze mnogih odločujočih državnikov, ki jih je srečal v svoji diplomatski kariieri. Priobčujemo nekatere iz njegovih zapi-skov mladih let, ko je pred petdesetimi leti začel svojo uspešno preizkušnjo v okolici starega pruskega državnika Bismarcka.

V februarju 1877. sem se napotil v Berlin, da se tamkaj priučim nemščine in spoznam tako politično kakor vsakdanje življenje Nemcev. Z izjemo vročih poletnih mesecev, ki sem jih prebil na letovanju v Fried-richroda na Turinškem, sem ostal v Ber-linu vse leto, do februarja 1888., ko sem se vrnil na Anglesko. Poslej nisem bil več v Berlinu, čeprav sem 1914. bil že skoraj na-menjen tja. Pruske prestolnice Viljema II. nisem nikoli videl, prav tako ne republikan-ake. Predstavljam si, da bi zdaj mesto ko-maj spoznal, tako zelo se je moralo spre-meniti po vnanjem licu, še bolj po notra-njem izživljanju.

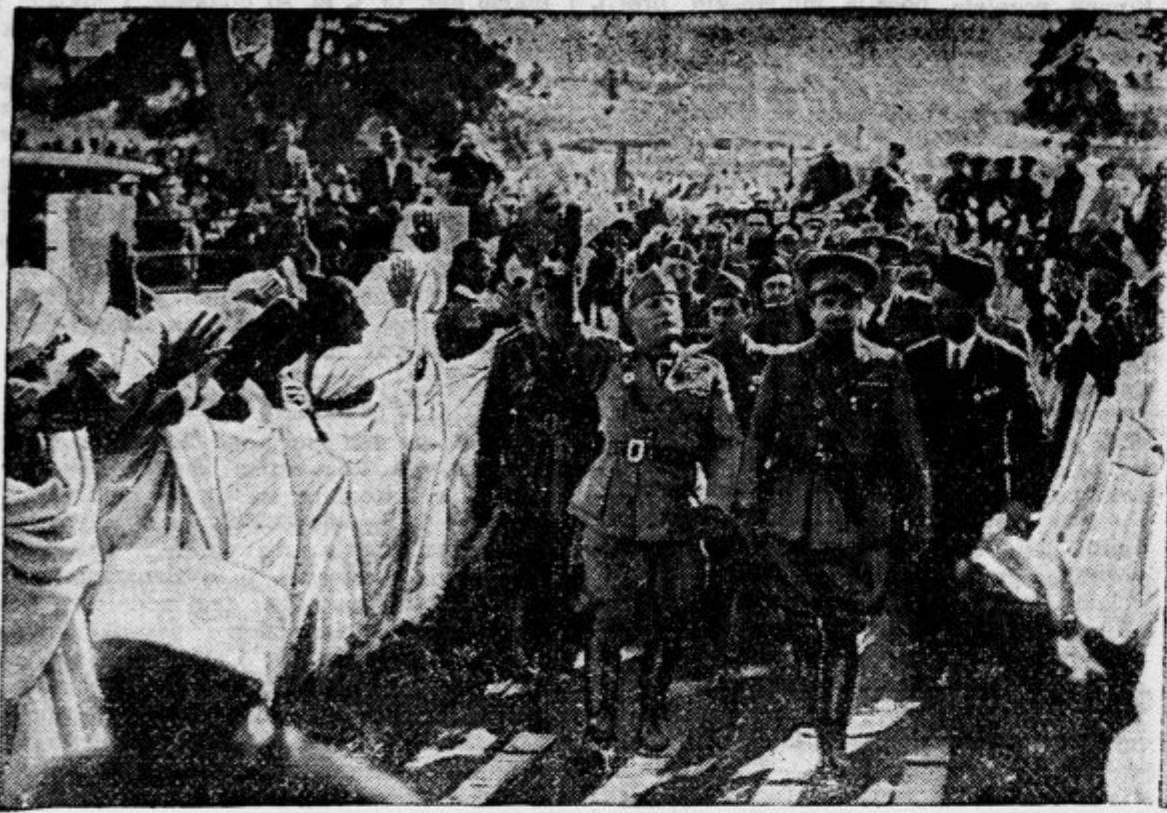
V Berlinu pred petdesetimi leti

V l. 1887 je bil Berlin preprosto prusko mesto, ki se je bilo komaj opomoglo po fi-nančnih polomih in posledicah vojnih pod-vigov 1870/71. Počasi je lezlo življenje v njem v normalni tir in za tujca, ki ga je zaneslo vanj iz Pariza ali Londona, se je zdel Berlin pravo podeželsko mestce. Dru-

žabni sloj je tvorilo nekaj družin plemstva in visokih oficirjev. Težke industrije še ni bilo, bogati finančniki na dvoru še niso bili upoštevani, z izjemo Bleichröderja, ki se je za svoje poznavstvo z Bismarckom imel za-hvaliti londonski hiši Rothschildov. Pripa-dal je najvišji slojem, tako pripovedovali so mi, da so dobili oficirji na dvornih plesih poseben ukaz, plesati z njegovo hčerjo, za katero se drugače visoka gospoda ni zme-nila... Stanovi so bili še strogo ločeni, le v družini prestolonaslednika, ki je bil po-ročen z Angležinjo, so bili pisatelji in umetniki dobrodošli. Politično so se prista-ši prav tako ostro ločili in opozicija je za-maževala, da bi prišla na vlado. In vsak diplomat, ki si je hotel pridobiti milost v očeh mogočnega Bismarcka, se nikoli ni smel sukat v njemu nasprotni družbi...

S priporočilnim pismom sem se oglašil pri našem poslaniku, siru Edvardu Maletu, ki je bil poročen s hčerjo vojvode Bedford-skega. Ljubeznivo sta me sprejela in spoznal sem se z vsemi člani poslanstva, katerih mnogi so dosegli kasneje visoke položaje. Stanovali smo v lepi vili v Potsdamu in

Veliki zaščitnik islama med muslimani

Na levi: Mussolini z maršalom Balbo na poti v mešeo v Apolloniji — Na desni: Ogledovanje starinskih ostankov v Deral

Zdravilne mumije

Pečene krastače in zmlete človeške lobanje

Nemški muzej v Monakovem ima v nekem prostoru posnetek srednjeveške lekarnice. Vse ustreza tu natančno sliki, ki jo je prožila ob svojem času takšna lekarnica. Omare, skrinje in predali so okrašeni s priručnimi slikami iz tedanjega časa, a dragocena zbirka starih zdravil, je nameščena v izvirnih posodah. Ljudje dvajsetega stoletja se moramo čuditi, kaj so naši predniki smatrali vse za zdravilo, in včasih se nas mora polastiti tudi zana.

Tako naletimo v tej zbirki na pečene krastače. A to je še nedolžno »zdravilo«. V neki posodi so zmlete egiptске mumije. Njih uporaba kot zdravilo pa se ni naslanjala morda samo na kakšno praznoverje ali neznanje. Zavoljo balzamacije so mumije vsebovale namreč nekaj živega srebra. Tega v srednjem veku sicer niso vedeli, nekdo pa je bogve na kakšen način dognal, da ima mumijev prašek zavoljo tega živega srebra ki zanj ni vedel, v nekaterih primerih zdravilni učinek. Seveda pa so mogli v ta namen upo-

rabljalati le črne mumije in ne zelenih. Zelenene namreč niso vsebovale živega srebra.

V drugih posodah vidimo zmlete človeške lobanje. Raba tega lečila ima nekaj sličnega z modernimi apnenimi kurami. V kosteh je namreč mnogo apna. Med drugim opazimo tudi antimonovo čašo, iz katere so dajali pijancem piti najboljša vina, ki so si jih želeli. Toda po tej pišči se jih je lotilo takšno bljuvanje, da je baje ozdravljalo tudi najbolj zapite vinske bratce.

Najbolj čudne in najbolj nevarne stvari so včasih uporabljali proti vsakovrstnim boleznim. Seveda so vmes zdravila, ki se niso mogla izkazati v nobenem pogledu, a so jih zdravniki zapisovali brčkone zato, da so pridobili nekaj časa, če jim je bistvo boleznih delalo preveč preglavic. Gotovo so eksperimentirali s takimi zdravili tudi na slepo srčno: morda pa bi le utegnili pomagati. To velja n. pr. za zmlete bisere in druge dragulje.

Čez napol porušen most

Na jugu Madrida jahajo čete generala Franca čez most, ki je močno trpel zaradi topovskega obstreljevanja

Jajčni bufet v New Yorku

Kuharski specialist, ki zna pripraviti 1042 jajčnih jedi

V New Yorku se je neki kuhar specializiral samo za jajca, ki jih zna pripravljati na najrazličnejše načine. Ščasnoma se je tako izpopolnil, da je sposoben svojim gostom postreči z nič manj nego 1042 različnimi jajčnimi jedmi.

Ta specialist deluje ta čas v nekem zelo priljubljenem restoranu, ki ga Newyorčani poznajo pod imenom »Jajčni bufet«, ker

servirajo tam samo jaca. Tu si lahko privoščiš ragu iz novejih jajc, omelete iz pingvinovih ali pelikanovih jajc in kar še takšnih posebnosti. Seveda pa si naročajo takšne posebnosti bolj redki gosti, kajti cene so jim zelo visoke. Ljudje naročajo običajno pač kurja jaca v najrazličnejših oblikah. Marsikatera gospodinja se tu lahko čudi, kaj se da vse napraviti iz tega običajnega in nedrrega živila.

Rdeča vojska v poljskih očeh

Bivši poljski vojni minister, general Sikorski, je objavil v »Varšavskem kurirju« članek o rdeči vojski. Med drugim pravi: »Današnja rdeča vojska nima z rdečo vojsko iz prvih časov revolucije nič skupnega. Čeprav razmerje med Stalinom in vodji te vojske ni najbolje, lahko smatramo rdečo vojsko za nepolitično orodje moči. Dejstvo, da je bilo mogoče rdečo armado držati stran od političnih intrig in strasti, je zasluga vrhovnih vladnih mest. General Sikorski izvaja dalje, da ima boljševojska uloga nacionalnega činitelja. Razvoj, ki gre sporedno z likvidacijo radikalnega komunizma Lenineve smeri, bo vedel Rusijo čedalje bližje k drugim evropskim deželam.

Umrli je ob 101. obletnici rojstva

V Reimsu je umrla najstarejša prebivalka mesta, ga. Coppinova. Na dan 101. obletnice njenega rojstva jo je hotela počastiti posebna deputacija, da ji izroči pozdrave v imenu župana in meščanov. Odposlanstvo je čakalo z rožami in šopki pred hišo, ko je prišla služkinja naznaniti, da je njena gospodinja izšla pred petimi minutami.

Zločinci v Marseilleu

Franoski notranji minister je te dni odredil policijsko racijo v Marseilleu. Prijeli so 1200 sumljivih oseb, od teh so jih odgnali 600 na policijo, ker niso imeli nobenih izkazil. Na policiji so jih popisali, napravili prstne odtise ter jih nato večino zopet izpustili.

Novorojenček tehta 6 kg

V ženski bolnišnici v Turinu je žena nekega občinskega nameščena Giulia Greppi rodila svojega šestega otroka, ki je ob rojstvu tehta 6 kg, kar je pač velika redkost. Do zdaj je italijanska klinična literatura poznala samo primer boksača Carnere, ki je ob svojem rojstvu tudi toliko tehta.

Kentski vojvoda v Parizu

Na povratku iz Avstrije, kjer je obiskal svojega brata, se je Kentski vojvoda ustavil v Parizu. Tukaj ga vidimo v družbi soproge Marine in rumunske princeze Helene

Smrt je prežala na pokopališču

Nesreča z vojnim izstrelkom v okolici Pule

V okolici Pule se je zgodila v manjšem kraju velika nesreča. Stari grobar Gabriel Ustić je pripravil za nekega umrlega vojnega invalida grob na pokopališču, ko se je nenadno zgodila silna eksplozija. Grobarja, ki je stal v napol izkopanem grobu, je raztrgalo na kose, bližnji pokopališki zid je podrla na širino desetih metrov in ga vrglo po pobočju. Neko kmetico, ki je delala pod pokopališčem, je zadel zidni kamen v stegno in ji ga zlomil.

Eksplozija je bila tako silna, da je pre-

Seznam evropskega oboroževanja

List »Völkerbund«, ki ga izdajajo v nemškem in francoskem jeziku v Ženevi nemške družbe za vprašanja Društva narodov, je objavil edinstven katalog najnovejših modelov vojnega orožja vseh evropskih držav razen Nemčije, posebno pa Rusije, Francije in Češkoslovaške. Publikacija obsega 60 strani in kaže ves ta material v slikah, ki gotovo niso bile lahko dostopne. Zdi se da izvirna ta material iz arhivov nemške vojske uprave in bo v vojaških deželah gotovo zbudil mnogo pozornosti.

Krava požigalka

Na posestvu nekega kočarja iz okolice Artstettna na Nižnjem Avstrijskem je nastal požar, ki se je zavoljo viharja razširil z bliskovito naglico na štiri sosednja posestva. Vsa poslopja in več glav živine so postali žrtev ognja, škoda cenijo na skoraj milijon dinarjev. Zanimivo pa je, kako je požar nastal.

V kočarjevem hlevu se je splašila neka krava, se strgala z vrvi in zbežala ven. Pri tem je prevrnila gorečo svetilko, ki je povzročila požar. Gasilci so si v viharju zaman prizadevali, da bi ogenj zadušili. Zadovoljni so morali biti s tem, da ni preskočil še na poslopja drugih kmetovalcev.

Skrivnosti ge. Simpsonove

V New Yorku so te dni razglasili, da bo neka predavateljica razkrila poslušalcem kozmetične skrivnosti ge. Simpsonove, in sicer v predavanju na kongresu ameriških lastnikov lepotnih salonov. Predavanje je bila najavila neka mrs. Gailova. Čim je bilo objavljeno ime hotela, kjer se je imel vršiti kongres so Američanke zasedle hotelsko dvorano do zadnjega kotička. Prišlo jih je nad 2000. Med njimi pa je nastalo nepopisno ogorčenje, ko so povedali, da bo kongres zasedal ob izključitvi javnosti, kateri predavanje ni namenjeno. Posredovati je morala policija, ki je odpeljala nekaj srboritih Amaconk s seboj.

Smrt Edisonovega sotrudnika

V državi Massachusetts je umrl 15. marca Elija Thompson, znan izumitelj in svoječasi sodelavec Edisona. Rodil se je 1. 1853 ter se je od svojega šestnaestega leta naprej bavil z eksperimenti v elektrotehniški stroki. Ustanovil je tudi družbo za proizvajanje elektrike. Ta družba se je pozneje združila z velikim Edisonovim koncernom.

Poroka vojvode Windsorskega

Po zanesljivih vesteh iz Londona se bo poroka vojvode Windsorskega z go. Simpsonovo vršila 22. maja. Kraj pa še ni določen.

Film z vojvodo Windsorskim

Z dovoljenjem kanadske vlade bo nekdanjska filmska družba izdala film, ki bo vzbujal gotovo veliko pozornost. Film se imenuje: »Naj živi hrabra vojska!« — Prikazuje življenje kanadskih vojni veterani. Glavna oseba v njem pa je bivši Waleski princ, sedanjí vojvoda Windsorski. Glavni prizori se odigravajo namreč v Vilmyju, kjer so lansko leto v navzočnosti francoskega državnega predsednika Lebruna in kralja Edvarda VIII. odkrili spomenik padlim kanadskim vojakom. Nadalje je v filmu mnogo prizorov iz časa, ko je kralj Edvard VIII. še kot princ Waleski obiskal Kanado.

Film so izgotovili še pred odstopom kralja Edvarda. Kanadska vlada je sprva oklevala, da bi ga dala v javnost, sedaj pa se je le odločila.

Dinamika in demokracije

Med najbolj znanim italijanskim fašističnim publicistom Virginioom Gaydo in pariškim »Tempsom« se vrši ta čas zanimiva polemika.

Gayda je v tekstu te polemike napisal v listu »Giornale d'Italia«, da obstoji gibanje, ki mu gre za tem, da bi fašizem iztrebil, a to gibanje ima svoj izvor v demokraciji. Znano je pač, da je Italija, ki je v Evropi doslej najbolj rožljala z orožjem, silno zadela najnovejša ogromna oboroževalna akcija na Angliškem in Francoskem.)

»Temps« je odgovoril, da gre pri tem gibanju za »dinamiko« demokracije, ki so jo tako dolgo pogrešali. Demokracije so se končno odločile, da bodo Društvo narodov branile tudi z orožjem v roki. Gayda je nato napisal: »Bodimo pošteni in priznamo, da je nasilje povsod nacionalni zakon. Ublažiti ga je mogoče samo z inteligenco in človeškim občutjem.«

Japonski paviljon na pariški razstavi

Japonski paviljon na pariški svetovni razstavi bo prikazoval v ogromni freski vse značilnosti svoje dežele

Nepreboljena častihlepnost

Izostala senzacija s čudežno lokomotivo

Pred časom je poročal tudi naš list o izumu nekega mladega japonskega inženirja, ki je bil zaposlen v strojni tovarni Hamazugi v Tokiju. S svojo »čudežno lokomotivo« je zbudil pred več nego letom dni veliko pozornost v svetu.

Govorili so o tem, da bo njegov izum napravil fantastičen prevar v železniškem prometu. Po njegovih načrtih bi bilo namreč mogoče krmariti tudi v najbolj gostem železniškem prometu vse vlake z brezčimnimi valovi in sicer na način, ki bi ne povzročil samo silne pocenitve v obratovanju, temveč, ki bi jamčil tudi za stoo odstotno prometno varnost.

Ko so preizkusili njegove male modelne stroje, je šlo vse v redu, bilo je videti, da so vse napovedi popolnoma pravilne. Ko so

pa izum preizkusili tudi v praksi, se je inženirjeva konstrukcija izkazala za popolnoma nerabno. Vsekako pa je uporabil za svojo čudežno lokomotivo razne nove podrobnosti, ki so se zelo izkazale in ki so jih nekateri sprejeli tudi v tekočo gradnjo lokomotiv, kar je bil na zadnje tudi lep uspeh, s katerim bi se moral mladi mož zadovoljiti.

Toda njegova častihlepnost ni mogla preboleti tega, da se njegov načrt ni izkazal v celoti. Te dni so ga našli na grozen način razmesarjenega ob velikem prebijalnem stroju v tovarni, kjer je deloval. Vtaknil je bil glavo med prebijalne naprave stroja, ki ga je pogнал potem z vrvice v obrat. V naslednjem trenutku mu je stroj s silo tisočev kilogramov zmečkal glavo v brezoblično maso.

Abesinska delegacija pride v Ženevo

In bo glasovala za sprejem Egipta v Društvo narodov

V nekem razgovoru z zastopnikom Havašove agencije je izjavil neguš Haile Selasie, da zaupata Abesinija in on še vedno v Društvo narodov, kajti navzlic vsem razočaranjem v preteklosti ne moreta verjeti, da bi se bile osnove, ki se izražajo v paktu Društva narodov, dokončno zrušile. Navzlic temu bi bil pripravljen, da skrajša trpljenje svojega ljudstva, pristati na vsako rešitev, ki bi jo predlagala Francija in Anglija, toda pod pogojem, da bi se ta rešitev opirala na pravičnost.

Smrt rasa Deste se ne sme razlagati tako, kakor da pomeni konec abesinskega odpora. Odpor je v resnici ljudski in splošen. Prišel bo dan, ko si bo morala Francija zavarovati spoštovanje svojih interesov. Med tem bo Abesinija nadaljevala svojo borbo v okviru ženevske ustanove.

Ogenj v Schichtovi tvornici za sveče

V Ustju nad Lebo, kjer ima tvorničar Schicht svojo svetilnico, je nastal te dni v opoldanskem urah ogenj, ki je uničil poslopje z vsemi stroji do tal. Gasilci so takoj prispele na kraj nesreče, a niso mogli stopiti več nego do po požar omejili. Pihal je namreč močan veter in je grozila nevarnost, da bodo iskre zanetile tudi sosednje objekte. Škoda, ki jo trpi podjetje zaradi ognja, je občutna, a je križa z zavarovalnogo.

Umor z rožo

V čilekem Santiagu je umrla v zelo sumljivih okoliščinah igralka Mercedes Garvinova. V bližini pokopnice so našli detektiv sumljivo rožo nenavadne barve. Izročili so jo kemikom, ki so ugotovili, da je bila napojena z nekim strupom. Igralka se je najbrže razila z žico, na kateri je bila roža pritrjena in je zaradi sestrupljenja umrla.

ANEKDOTA

Robert v. Helmholtz je bil imenovan za podkanclerja reda Pour le mérite. Kmalu po imenovanju je obiskal kanclerja svoje ga reda. To funkcijo je imel takrat slikar von Menzel. Helmholtz ga je vprašal kakšne so njegove dolžnosti v novem položaju in Menzel mu je odgovoril kratko in jedko: »Kot podkancler imate samo dolžnost čakati, da jaz umrem, potem lahko postanete kancler namesto mene«.

VSAK DAN ENA

»Včeraj ni se dala poljubiti tujemu človeku, ki te je danes zopet poljubil.«
»Tako je, ampak danes mi ni bil več tujec.«
(Poljubenec)

Velikonočne zbirke knjig Vodnikove družbe

Prihajajo svetlejši in veselejši pomladni dnevi. Knjiga, ki nam je bila doslej prijateljica in svetlovala ob dolgih zimskih večerih, nas bo poslej spremljala v priložnosti, v gozdove, na počitniški oddih. Knjiga je in ostane spremljevalka kulturnega človeka.

Nudimo vam možnost, da se preskrbite s cenenimi knjigami. Vodnikova družba je izbrala iz svojih zalog knjige, ki utegnejo zanimati slehernega prijatelja dobrega čtiva. Vemo, da je med čitatelji knjig žal še vedno mnogo takih, ki niso člani Vodnikove družbe in ki bi hoteli imeti v svoji knjižnici njene izbrane izdaje.

Knjige, ki jih še imamo v zalogi, smo razdelili v deset skupin; vsaka skupina šteje pet knjig. Razvrščene so po sorodni snovi in po drugih podobnih vidikih. Narodnik lahko poljubno izbira ne samo med skupinami, marveč tudi med posameznimi knjigami in si tako sestavi svojo skupino po pet ali deset knjig.

Skupino po pet knjig oddajamo, dokler traja zaloga, za 20 din brez poštne, s poštino za 25 din. Deset knjig stane 40 din, s poštino 50 din. Kdor želi imeti vezane knjige, doplača za vezavo vsake knjige po 8 din.

Naše knjige so torej izredno cene, zato segajte prido po zbirkah Vodnikove družbe!

Naročajo se na naslov: »Vodnikova družba, Ljubljana, Knafljeva ul. 5«. Denar nakažite po poštni položnici, ki jo kupite za 25 par pri vsakem poštnem uradu. Položnico izpolnite s točnim naslovom: »Vodnikova družba v Ljubljani«. Tam, kjer je to na položnici označeno, napišite številko čekovnega računa Vodnikove družbe, t. j. »14.520«.

Na razpolago so naslednje knjige:

I.

Vlad. Levstik: Pravica kladiva
Vlad. Levstik: Dejanje
F. Govekar: Olga
Fr. Bevk: Zerkavi
I. Sorli: Petdeset odstotkov

II.

J. Kozak: Belj mecesen
J. Kozak: Lectov grad
Fr. Bevk: Hiša v strugi
Fr. Bevk: Zerkavi
Fr. Bevk: Srebrniki

III.

I. Lah: Sigmovo maščevanje
I. Wašteta: Vražje dekle

P. Breznik: Temna zvezda
I. Lah: V borbi za Jugoslavijo I. del
I. Lah: V borbi za Jugoslavijo II. del

IV.

V. Bitenc: Sončne pege
Vlad. Levstik: Pravica kladiva
Fr. Roš: Zvesta četa
M. Muc: Skozi Sibirijo I. del
M. Muc: Skozi Sibirijo II. del

V.

Lupša: V džunglah belega slona
Breznik: V senci nebotičnikov
Ravlen: Pot k mrtvim bataljonom
M. Muc: Skozi Sibirijo I. del
M. Muc: Skozi Sibirijo II. del

VI.

M. Pupin: Od pastirja do izumitelja I. del
M. Pupin: Od pastirja do izumitelja II. del
Breznik: Temna zvezda
J. Kozak: Belj mecesen

VII.

J. Kozak: Lectov grad
Fr. Bevk: Srebrniki
Matičič: Moč zemlje
Matičič: Na mrtvi straži
Iv. Albert: Zarečani

VIII.

Ravlen: Tulipan
Fr. Bevk: Zerkavi
Daneš: Za vozom boginje Talije
Levstik VI: Dejanje
I. Lah: Vodniki in preroki

IX.

Kvedrova: Vladka in Mitka
V. Bitenc: Zlati čevlji
Lupša: V džunglah belega slona
Ravlen: Pot k mrtvim bataljonom
I. Lah: Vodniki in preroki

X.

I. Lah: V borbi za Jugoslavijo I. del
I. Lah: V borbi za Jugoslavijo II. del
I. Lah: Vodniki in preroki
Ravlen D.: Pot k mrtvim bataljonom
Breznik P.: V senci nebotičnikov.

XI.

Govekar: Olga
Savinšek: Zarečani
I. Sorli: Petdeset odstotkov
Levstik VI: Dejanje
I. Lah: Vodniki in preroki.

Vestnik ZKD

Podružnica NSZ v Zürichu priredi danes ob 14. v Sokolskem domu predavanje »Tuberkuloza — naša socialna bolezen«. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Alujevič Branko.

Organizacija jugoslovenskih emigrantov v Trbovljah priredi 20. t. m. ob 20. v Sokolskem domu predavanje »Mednarodni politični položaj in naše narodne manjšine«. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Vrčon Branko.

Sokolsko društvo Ivančna gorica pri Sili, ni priredi v nedeljo 21. t. m. ob 16. v svojem domu predavanje »O spolnem življenju žene« s slikami. Predavala bo predavateljica ZKD. Predavanje je prirejeno samo za žene.

Vsa društva, včlanjena v ljubljanski ZKD, ki zaprosijo za predavanja, prosimo, da nam javijo dan, uro, in temo vsaj 10 dni prej, ker želijo biti predavatelji obveščeni vsaj nekaj dni prej.

Posetite matinee ZKD v Elitnem kinu Matic, ob petkih in sobotah ob četrti na 15. uro in ob nedeljah ob pol 11 uri.

Zahtevajte prospekte in podrobne informacije, za potovanja ZKD na svetovno pariško razstavo v letu 1937, ki se vrše v mesecih juniju, juliju, avgustu in septembru. Obrnite se na tajništvo ZKD, Ljubljana, Kazino II. nadstropje, telefonska št. 21-23.

Uradnika

Išče velika zavarovalna družba. — Samo izkušene moči z dokazljivim uspehom v akviziciji in organizaciji naj pošljejo svoje ponudbe z referencami na ogl. odd. lista pod »Marjiv in sposoben«.

Avtomobilisti!

Novost za ličanje avtomobilov po najnovejših letošnjih pridobitvah na tem polju vam nudim po zelo ugodnih cenah.

L. ŠUSTERŠIČ
LJUBLJANA, FRANKOPANSKA 21
Telef. 31-87
nasproti Bollaffio

SPOSOBNEGA

tkalskega mojstra

s tkalsko šolo za pisano blago in za karo in žakar statve iščemo takoj. — Pisane ponudbe pod »Dobra praksa« na Publicitas d. d., Zagreb — Ilica 9.

POJAČANJE RASTI LAS ZA 35%

Uspel poizkus nekega zdravnika

Prepričevalen dokaz

V takoj opisanem poizkusu so bili lasje na kratko ostrigani, v sredini je bil pa izbrt opek pas. Pet tednov dolgo je uporabljen Silvikiran samo na levi strani. Slika kaže rezultat: pojačanje rasti las za 35%.

Neki zelo skeptičen zdravnik je dobil preparat za rast las, da ga preizkusi, in je to napravil takole:

Izbral si je tri osebe z normalno rastjo las kot poizkusne osebe. Vsem trem je lase na kratko ostrigel, po sredini glave pa jim je izbril opek pas, tako da sta obe polovici bili razdeljeni ena od druge. Vsi trije so vsak dan prihajali v ordinacijo, kjer jim je zdravnik drgnil eno stran glave s preparatom ter je tako imel priložnost, da zasleduje razvoj.

Kako Silvikiran pospešuje rast las?

Normalno rasto lasje od hranljivih tvarin, ki jih kri dovaja koži glave. Kadar je dovajanje hranljivih tvarin nastanejo v rasti las motnje.

Velika zaslug dr. J. Wiednerja je, da je razjasnil cel proces rasti las in na način, kako se lasje hranijo. Njemu se je posrečilo, da je iz neke keratinske baze izoliral 14 organskih snovi, ki so naravne hrane za lase ter jih koncentriral v nepokvarljivi raztopini, katere se imenuje Silvikiran.

S tem Silvikiranom se zelo uspešno odstranijo vse motnje v rasti las z dovajanjem naravne hrane za lase. Prihaj izginja tako rekoč brez neč in že po kratki uporabi preneha izpadanje las, korenine se spet počivajo in začne se nova rast las.

In kakšen je bil rezultat? Po pettedenski uporabi so lasje porasli na negovani strani za 35% močnejše kot pa na negovani strani. Zdravnik je bil zdaj prepričan. Poizkus se je

sijajno obnesel. Ta preparat je bil Silvikiran. Kaj ste v skrbeh zaradi svojih las? Preberite vendar nižje tiskani pregled. Iz njega razvidite, kaj vam je potrebno!

Kaj vam je potrebno!

Lotion-Silvikrin

Nova voda za lase za vsakodnevno negovanje las. Ohrani Vaše lase mlade, zdrave, močne in sijajne. Prepreči tvorbo prihlaja in izpadanje las.

Neo-Silvikrin

Ta koncentrirana hrana za lase se uporablja samo po nekaj kapljic. Z njenim delovanjem se omogoči na plešastih mestih nova zdrava rast las, prepreči se izpadanje las in tvorba trdovratnega prihlaja.

Skrbite za kožo svoje glave, pa bo tudi koža Vaše glave skrbela za rast Vaših las!

Silvikrin
poživlja rast las

Koža glave (lasišče) in lasna korenina (jako povečani prerezi) Tu vidite, kako rastejo lasje. Vlaknaste korenine na dolenjem kraju so mesto, kamor Silvikiran dovaja hrano.

Y-151-G

Platno, gradl, šifoni, cefirji, poplini; barvasta svila za perilo, etamini, batisti, zavese, preproge, tekače, odeje, perje in puh najcenejše v NOVI

špecijalni trgovini

F. I. GORICAR, Ljubljana, sv. Petra cesta 30. — V slučaju potrebe se spomnite na to trgovino!

PLANINKA ČAJ

100% od tega kar iščete
ČUVAJ VAŠEGA ZDRAVJA
OLLA

Otvoritveno naznanilo

HOTEL TRIGLAV NA BLEDU pod vodstvom družbe z o. z. Direktor Stefan Trnka. — Priporočamo se za poset izletnikom in obiskovalcem Bleda z zagotovilom, da bodo vsi cenj. gostje najskrbneje postreženi. Cene solidne.

Novo odprti frizerski salon

„Unita“

povsem higijenično urejen za dame in gospode ŽIDOVSKA ul. 6, se cenjenim damam in gospodom najlepše priporoča.

Gumbi za preobleko

vseh vrst in velikosti stroje in štanice
TOVARNISKE CENE!
A. GUTTMANN
Zagreb — Martićeva 4
TELEFON 58-21

V globoki žalosti sporočamo, da je naš ljubljani brat in stric, gospod

IVAN STROJ

višji revident državnih železnic v pokoju

v 75. letu starosti, previden s tolažil sv. vere danes 18. marca ob 14.15 preminil.

Draga pokojnika prepeljemo v soboto 20. marca ob 10. uri iz Novega mesta v Ljubljano, kjer bo iz hiše žalosti na Vidovdanski cesti št. 9, ob 16. pogreb na pokopališče pri Sv. Križu.

Novo mesto—Ljubljana—Podbrezje, 18. marca 1937.

ZALUJOCI OSTALI

Trgovski lokal

z velikimi poslovnimi prostori v ozadju ali nadstropju
išče s 1. avgustom
znano podjetje v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Strogi center«.

Janko Niefergal

GEOMETER

dne 17. marca t. l. po kratki bolezni, nenadoma preminul v Bujanovcu v Južni Srbiji, kjer bo položen k večnemu počitku.

Ljubljana—Novo mesto, 18. marca 1937.

JOSIPINA NIEFERGAL, mati; **IDA NIEFERGAL**, rojena FALESKINI, soproga; **EVICA**, hčerka.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“ LJUBLJANA, KER BOSTE V DOBRO KROJENIH MODELJIH PLAŠČEV, KOSTUMOV IN KONGRESNI TRG 5 PALETOJEV IMELI OBCUTEK SIGURNOSTI IN ELEGANCE.

A. Christl:

Spomini ekselence Muholovceva Roman

Na žalost mi je kazal hrbet, tako da sem videl samo njegove obrise. A njegovemu početju sem se silno čudil. Najprej je po kosih razložil oba oklepa, in ko pri tem ni našel, česar je iskal, je jel trkati po lesenem opazu pod onole sliko. Kaj bi bil potem še storil, ne vem. Nekaj je prišlo vmes — »tako govoreč je pogledal Billa«.

»Naš dobro miselnost nastop je bil prav za prav škodljiv!« je rekla Virginija.

»V nekem oziru — da. Mož je utrlil svojo svetilko, in jaz, ki sem hotel še ohraniti inkognito, sem pobežni skozi steklena vrata. Pri tem sem se zaletel v neznanca in padel, kakor sem dolg in širok. Pobral sem se in planil skozi vrata. Gospod Eversleigh me je imel za svojega nasprotnika in stekel za menoj.«

»Ne, to sem bila jaz,« je rekla Virginija. »Gospod Eversleigh je prišel takoj za menoj.«

»Oni je bil pa dovolj pameten, da se je potuhnil

34

in tiho odšel skozi vrata. Čudim se, da ni srečal ljudi, ki so hoteli na pomoč.

»To bi bilo brez nevarnosti,« je delaj Lemoine.

»Toda bi bil pač prvi izmed njih.«

»Kaj res mislite, da se skriva ta premeteni lopov med hišnimi prebivalci?« je vprašal Bill, in oči so se mu zablistale.

»Zakaj ne?« Saj se lahko pomeša med služinčad. Kdo ve, ali ni Boris Anžukov, ki je imel kot sobar zaupno mesto pri princu Mihli.«

»Čuden človek je res,« mu je Bill pritrdil.

Toda Anthony se je nasmehnil: »To vas ni vredno, gospod Lemoine.«

»Zdaj je menda v vaši službi, gospod Cade?« se je Battle oglasil.

»Battle, odkrijem se vam. Vse veste. V resnici se je pa sam sprejel v mojo službo, brez mojega prizadevanja.«

»Zakaj neki, gospod Cade?«

»Tega ne vem!« Anthony je skomignil z rameni.

»Sicer bi moral reči, da ima čuden okus, a lahko, da mu je moj obraz tako pogodu. Nemara me ima tudi za morilca svojega gospoda in si je hotel zagotoviti priliko, da ga maščuje.« Vstal je, stopil k steklenim vratom in potegnil zavese vsakeb. »Današ se,« je rekel in zazelal. »Mislim, da se nam za nekaj časa ni nadejati ničesar razburljivega več.«

Tudi Lemoine je vstal. »Mislim da se smem priporočiti,« je rekel, se priklonil in odšel skozi ena izmed steklenih vrat. Anthony je pogledal za njim.

»Mož je na glasu najbistroumnejšega detektiva vse Francije,« je rekel Battle.

»Lahko si mislim,« je odvrnil Anthony. »Zdaj pa lahko noč gospa Revelova! Dobro spite, gospod Eversleigh. Bojim se, da nas bo zajtrkovalni miza danes zamažala pričakovala.«

»Da, a razburljivo je bilo zelo,« je odgovorila Virginija. »Pojdite, Bill, čas je, da gremo spat.«

Anthony in Battle sta krenila za njima, in pod stopnicami je Battle še enkrat obstal, rekoč: »Ali sem vam že povedal, da je istovetnost umorjenega moža, ki so ga našli pri Stainesu, dognana, gospod Code?«

»Ne. Kdo pa je?«

»Natakar iz hotela »Blitz«, Giuseppe Manuelli po imenu.«

Ko Anthony ni takoj odgovoril, je Battle ravno dušno dejal: »Nu, pa lahko noč!« in hotel kreniti dalje.

A tedaj je rekel Anthony: »Battle, prosim, počakajte še malo,« — in uradnik je počakal. Anthony si je prižgal cigareto in malomarno pričel: »Ta dogodek v Stainesu vas menda zanima.«

»Ne Bog si ga vedi kako. A nenavaden je vendar. Skoraj bi se mi zdelo, da so ga ubili kje drugje, potem ga je pa kdo v avtomobilu zapeljal na tisti kraj.«

»Tudi meni se tako zdi,« je z bolj čudnim glasom odvrnil Anthony, da ga je detektiv bistro pogledal.

»Ali vam je prišlo kaj na misel? Nemara veste, kdo je spravil truplo tja?« je živahno vprašal.

»Da,« je rekel Anthony. »Jaz sem ga spravil. Battle je sprejel ta odgovor tako mirno, da je Anthony dodal: »Takšna presenečenja vas menda nič kaj ne razburjajo.«

»Za detektiva je prvo načelo, da nikoli ne pokaže razburjenja, gospod Cade. Ali mi hočete izdati še kaj več?«

Anthony se je vrnil z njim v posvetovalnico, kjer sta sedla, in mu povedal vso historijo.

»Še sitnosti si boste nakopali nekega dne,« je menil Battle in šaljivo pomežiknil, ko je končal. »Vprašujem se le, zakaj ste mi zdaj povedali to reč?«

»Zato, ker jako visoko čišam vaše zmožnosti,« je Anthony odvrnil. »Nerad bi napotoval postopku, ki ste si ga določili, kajti vredni ste, da veste, kako in kaj. Doslej sem moral molčati iz oziroma na gospo Revelovo, a zdaj, ko je ugotovljeno, da je tista pisna prav nič ne zadevajo, tudi tega ni več potreba. Morebiti sem ji res slabo svetoval, bal sem se, da mogoče ne bi povsod verjeli njeni trditvi, da je samo iz čudne muhavosti dala lopovu denarja.«

»Porotniki navadno nimajo Bog si ga vedi kako bujne domišljije,« se je Battle ogasil.

»Vi pa ne dvomite, kaj ne da ne?« je vprašal Anthony.

»O, jaz poznam ljudi višjih stanov in sem imel že mnogokrat opravka z njimi. Veste, večina ljudi nenehoma ugiblje, češ, kako neki drugi sodijo o njih.«

CENE MALIM OGLASOM

Do 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslova oziroma, ki išče službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in tenitive se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamki L, če zahtevate Oglasma oddelka »Jutra« odgovor, priloge Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplačati v pisnu obremen s naročilom, ali pa po poštni polovnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se računata k zgornj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasi oddelka »Jutra«, Ljubljana.

Modni kamnari
za ženske obleke
R. MIKLAUC
Ljubljana
Ingrajeva ul.
Pred škofijo 5

Kam pa kam?

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

HALO!

DANES vsi k RAHNETU na godovanje Jožetov in Jožice, vseh prijateljev do bre kapljice. Godba, petje, družabne zabave. Za vsake obisk se priporočam Rahne.

Pozor!

Gostilna MAJERHOLD v Mozirju zopet odprta. — Vsa čna topla in mrida jedila, sobe za tuje, so odprta. Posreduje za obisk obisk se priporočam gostilničarka.

Jožeti in Jožice

ter njih prijatelji, danes v gostilno k »Panju« Vegova ul. 10. Kjer »boste« najbolje in najjeftineje zabavali pri kosarku dobre kapijice. In pri igriju krasnih komadov na klavirju, kateri bodo vam v vsako zabavo in veselje, počno smeha, zabave, petja se po želji. Vas vlijudo vabi in se priporočam Tosa Huč.

VSI

v restavracijo Pod skalco, Mestni trg II., kjer se vsi velika domača za havo, godovanje Jožetov in Jožice, godba, petje. Za veliko udeležbo se priporočam Šmon.

Vabim

vse Jožete in Jožice na vsa godovanja na praznik. Za prigrizke preskrbljena topla in mrida jedila ter pivstva belokrajnska ter prvo vrstna solenjska in starja sta pijača. Popoldne se po skusnosti priporočam se Lojze Fabjan gost. A. Jerman, Glinice IX št. 30 in Tavrčarjeva št. 4.

Prehrana

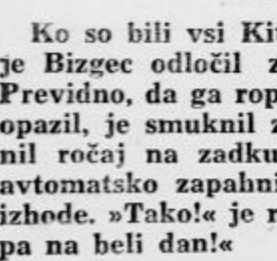
Dečka zdravega, starega od 6—7 let, ki bi imel veselje za študij, vzamem za svojega Naslov v vseh poslov. Jutra

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgrec gre na potovanje okoli sveta

Ko so bili vsi Kitajci v »Pulexu«, se je Bizgrec odločil za junaško dejanje. Previdno, da ga roparski stražnik ne bi opazil, je smuknil z zidu in hitro obrnil ročaj na zadku letala, s čimer je avtomatski zapahnil vse zaklopnice in izhode. »Tako!« je rekel. Teh ne bo zlepa na beli dan!

Nato je prijel Miska in Pika za roke in zbežal z njima po drugi strani zidu v kitajsko ozemlje.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inšerati del je odgovoren Alojz Novak. — Del z Ljubljano.

Kuharja (ico)

strokovno izveščano v vseh jedilih sprejema večja kuhinja. Oferte s pre pisom referenc in za htevo plače je poslati na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«.

Konjski hlapec

priden in pošten dobi mesto. Predstavi naj »osebno« pri Nakrep, Maribor, Vetrinjska 4.

Natakarico

pridno, pošteno, čedno znanje, s tujim nemško jezikom in abokrajnskega jezika in samostojno, sprejem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«.

70 deklet

mlajših, sposobnih za vse posle, ki dobro kuhajo, potrebuje takoj. — 40 periktnih kuharic, 15 mladih sobaric, 10 vzgojenih s perfektnim znanjem nemškega jezika. — Humanitarna institucija udovica i samostojnih gospodinj. Zagreb, Illica 29-1, tel. 73-71.

Brivski pomočnik

mlajši, dober delavec ali stari, ki zna i tudi moški posel, dobi stalno službo. — Barl Ivan, fri zer, Slovenjgradec.

Pletiljo

dobro izurjeno sprejma A. Jeglič, Lesce pri Biedu v stalno zaposlenje.

Brivskega pomočnika

takoj sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra.

Mesarskega pomočnika

do 25 let starega sprejemam s 1. aprilom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod »Mlad me sar«.

Gospodično

veščo knjigovodstva išče mo za takoj. Ponudbe pod šifro »Vestna na ogl. odd. Jutra«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

z znanjem nemščine za pol dneva vsak dan, k listnemu fantku, iščem. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Zdrava«.

Dekle

vajeno kuha in drugih gospodinskih del. Dobro mesto se takoj. Istom sprejem mlajšo natakarico. Naslov v vseh poslv. Jutra.

Gospodično

izučena trgovinca z mošnim blagom išče karkršniško zaposlitev za mesto ali na delo. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Brivski pomočnik

zelo dober delavec, vojaško prost, išče odd. varjaško mesto. Ponudbe poslati na: Petar Tomič, brivski pomočnik, Duga resa.

21-letno dekle

z gospodinjstvom, zelo veščo samostojno kuha išče mesto pri boljši rodbini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra Maribor pod »Postena«.

Prodajalka

popolnoma izveščana v manufakturi in spremlja željo premeniti mesto. Ponudbe na »Vestna na pod Jutra, Maribor«.

Mlado dekle

stara 18 let z znanjem slovenske, hrvaške in nemške jezikovne in oblikovne, vajena vseh hišnih del in šivanja išče službo, najraje k otrokom, ker ljubi otroke. Nastop takoj ali pozneje, po predložitvi referenc. — Dr. Dravograd, št. 14, pekarna.

Sofer

z večletno prakso, več vseh popravil želi mesto. Naslov se izve v vseh poslovalnih Jutra.

Najboljši trboveljski

PREMOG brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Zavese

najnovejši vzorci se dobe pri Rudolf Sever, Marijin trg 2, v zalogi linolej — blago za tapetiranje — tekaci — preproge. Polaganje linoleja in izvršitev zaves po nizki ceni.

Upokojenca

zdravega in krepkega, za neželjena, izveščano in vlijudnega ter poštenega mlajša, sprejem za inkasanta v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Zane sljv« možne na ogl. odd. Jutra.

2 kroj. pomočnika

dobra sprejem. Voditar Lj. dja.

Soferja

kateri posodi 10.000 gotovine za nakup potniškega avta dobi dobro plačo, dnevnice, provizijo, auto odplačan v 3 mesecih. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vta koje«.

1000 Din nagrade

dam onemuki, ki mi predložijo stalno službo v tovarni ali k silničnemu. — Ponudbe pod »Postreben na ogl. odd. Jutra«.

2 kroj. pomočnika

dobro izveščana sprejema takoj. S. Beden, krajčar, Kranj, Kopaška 2.

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenko

za trgovino z mešanim blagom sprejemam. Viktor Baraga, Stojnici pri Pruju.

Pouk

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dipl. učiteljica

poučuje klavir, nemščino, francosino, Bleiwesova c. 13-1, desno.

Instruiram

privatnike za IV. razr. sred. šol. Cena po dogovoru. Naslov v vseh poslovl. Jutra.

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Orehova jederca

la, čistena in pristen teta, credilni med oudi za takojšnjo dobavo po saj niji cen. J. Mesari, trgov. v. Domžala.

Ciprese

za parke, pokopališča in vrtno ograje v vseh vrstah od dva metra in naprej — graščina »Hrib, Predvor nad Kranjem«.

Ploščice za

in oblogo stene, prvotne, najcenejše dobi pri: Zastopnik »Somag Wand-platten Werke«, Ljubljana, Trnavska 33.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Vrtnice nizke

novejših vrst in barv, 10 komadov 60 Din (10 nageljevskih sadik zastoj). Visoke drevesne komad 15 Din, plezalne vseh barv po 6, poljanke 3, clematis 30, vrtno hortenzije 30, mahonije 30, mesečne jagode 30, poljanke 30.

Dober med,

lepe pirhe, krasne sveče, gorilno olje, parketno pasto, cepilni vosek, vse poceni ima

Zamenjam

»Volglander 1 6.3 Juhlarko za aparat z optiko 4.5 ali 3.5 proti doplačku. Več v Bombonieri pred pošto.

Vrtnice

zletne v najnovejših, različnih barvah prodaja — Brucemil Ivan, Velika šol. ul. 21.

Erfurtska semena

pristna, zanesljivo kaljiva, stalno na zalogi pri Pintar, Gosposvetska 14.

Najboljši trboveljski

PREMOG brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5, Telef. 20-59

Kupim

za šifro ali dajanje naslova Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otroški voziček

moško kolo in star šivalni stroj, kupim. Ponudbe pod »Gotovina« na ogl. odd. Jutra.

Stare moške obleke

svetle, perilo kupim. Pl. šifro: Dr. Alojzija, Ljubljana, Galusova nabrežje 20.

Pozor!

obrabljene čevlje kupim in prodajam. Klavzer, Vošnjakova 4.

Kapital

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posojila

dajane v gotovini in blagovnih bonih »Hermes«, informacije: Tavčarjeva 2.

Kompanjona

išče starejša protokolarina trgovska agentura dobro plačana po celi Jugoslaviji s dobrih artikli radi opustitve dojenčaja pred meta. Razpolagam s se kaj gotovine ter tudi komplot, pisarno v centru Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rae dober artikl«.

Kdo posodi

na dobrodošlo industrijo 400.000 Din, vključna na prvo meso, proti mesu nim odplačati po 4000.— Din ter primerne obresti tudi knjižice. Ponudbe pod »Posojilo 400.000« na ogl. odd. Jutra.

AL. PLANINŠEK

Ljubljana Beethovna ul. 14/1. Telefon 30-20. Izpolnje nakup in prodajo hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov

tako v gotovini

najbolje, informacije laje brezplačno 30-16

Cauche

fotelje — otomane — modroce in vse tapetniške izdelke z najcenejšo solidno delo kupite pri Sever, Marijin trg 2.

Posojilo

50.000 Din hipotekarno zavarovano za dobo 5-10 let, ročne obresti, ki jih plačate na ogl. odd. Jutra pod »Indu strizja«.

Hranilne knjižice

Mesto hranilnice Ljubljanske Kmetijske posojilnice Ljubljanske, Okrajne posojilnice v Škofji Loki in mestne hranilnice v Kamniku prodaja trg. zastopnik poslovl. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovna ul. 14/1.

Posojilo

dobijo držani in samostojni uradniki po ugodnih pogojih brez porokov. Dvornice na ogl. odd. Jutra pod »Dolgoročno«. Za odgovor »Znamke« Din 3.

Obrt

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gumbi—plise

ustel atur predelki monogram, hitro kver Matak & Mikel Ljubljana, poleg hotela Strucl.

Damske slannike

zadnje novosti dobiše po 40 Din pri modisti in Ropret-Baliga, Kolodvorska 35.

Trgovci!

Rokljane in napise za izloč be poceni izvrši, tudi za sanarje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rokljane«.

INSER